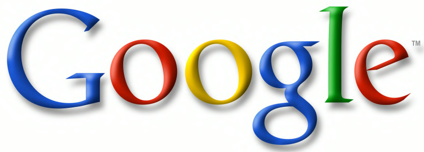

L. C. NIELSEN

HISTORIER

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

MDCCCCVII

J. Fisher, Smith

HISTORIER

Mine Kammerater fra Bark „Rinda" af Kragerø, de forlængst adsplittede, som næppe nogen Sinde faar disse Historier at se og endnu mindre vilde mindes den, som har skrevet dem.

o-C.

L. C. NIELSEN

HISTORIER

KJØBENHAVN OG KRISTIANIA
GYLDENDALSKE BOGHANDEL
NORDISK FORLAG

FORLAGETS BOGTRYKKERI
1907

GULDURET

Jeg har ingen Middagsmad faaet nu i lang Tid.

Det vil sige, jeg har nok spist til Middag, for jeg har haft noget Brød og Smør og Ost, som Madam Hansen har givet mig paa Kredit. Men nu vil hun til at sige Stop. Jeg kunde mærke det paa hende i Gaar. Da jeg sagde det om Pengene, at jeg i Løbet af kort Tid skulde betale, indtil da vilde hun vel stole paa mig? — saa' hun op med et mistænksomt Blik, og svarede ikke. Jeg tror, jeg faar Penge en af Dagene, saa vil jeg betale hende.

Det er ogsaa galt med mine Sko. Men det bliver der vel Raad for, naar jeg nu om nogle Dage, maaske otte, maaske bare fire — — —. Naar det kun ikke er for sent, saa de ikke kan repareres!

Men saa var det i Gaar, at Solen skinnede.

Jeg holder af at gaa i den nærende Sol

og møde mange, lyse Mennesker. Derfor gik jeg ud.

Naar man ikke er rigtig stærk; naar man f. Eks. har ligget syg længe og er blevet bleg, og saa en Dag kommer op igen og ud i varm Sol, saa er det ligesom at drikke hed Vin. Man bliver svimmel, men af en underlig blid Svimmelhed.

Derfor tænkte jeg ikke paa mine Sko. Først da Svimmelheden saavidt var ovre, at jeg kunde sanse igen, faldt det mig ind, at de var hullede og ved at falde fra hinanden.

Jeg har læst et Sted i et Brev, som en Fader skrev til sin Søn:

„Sørg altid for, at din Hat og dine Sko er elegante, saa vil man tage dig for en Gentleman, hvorledes din øvrige Paaklædning saa end er.“

Jeg tror, det er rigtigt.

Thi det kom mig for, at mange Mennesker saa paa mig. Og naar jeg mødte deres Blik, syntes jeg, det kom nede fra mine Sko og derfra gled opover mig, nysgerrigt og frækt. Skulde de have bedømt mig, vilde de have dømt mig efter mine Sko.

Et Øjeblik tænkte jeg paa at gaa hjem, fordi de mange Øjne generede mig; men der var allerede langt hjem. Desuden, hvorfor skulde jeg bryde mig om disse Mennesker, som ikke kom mig ved?

Saa gik jeg videre, men jeg søgte at gaa, hvor der var størst Trængsel. Kom jeg ind i en Klump Mennesker, holdt jeg mig dèr, saa længe jeg kunde.

Jeg gik ned gennem Hovedgaderne, hvor der var mange Folk. Særlig var der mange unge Kvinder i lyse Dragter.

De kom gerne to og to, snakkende, leende, gyngende — en i hvidt og en i lilla eller lyst himmelblaat. Det gjorde mig ondt, at jeg ikke kunde standse og se efter dem, men jeg maatte jo passe at holde mig i Sværmen. Ingen af dem havde heller set paa mig, hvis de havde opdaget mine Sko, og nu hændte det dog, at deres Øjne mødte mine. Men naar det skete, følte jeg samme bløde Svimmelhed som før.

Saa var det, jeg mødte Henrik.

Allerede langt borte fra havde han faaet Øje paa mig, hans Ansigt lyste op til et stort Smil, jeg kunde se, hvorledes hans

Hænder ligesom forberedte sig til at tage hjærteligt mod mine.

„Men kære — er du levende endnu?"

Jeg vilde smile og fik ogsaa et Smil frem, mens han godmodig blev ved at tale om, hvor det var morsomt at se mig igen, og hvor ofte han havde tænkt paa mig.

Der blev tomt omkring os, medens vi stod stille. Jeg havde en Fornemmelse af, at mine Fødders Elendighed traadte forfærdelig frem i al den skønne Sol. Jeg blev urolig. Hvor skulde jeg skjule dem? Hvorledes skulde jeg forhindre — —

„Nu ser han det! nu ser han det!" jog det som Savskaar gennem mit Hoved, „nu faar han det at se!"

„Lad os ikke staa stille!" sagde jeg, da der netop gik nogle Mennesker forbi — „kom!"

Vi fulgte efter. Jeg skyndte mig for at komme til at gaa lige bag dem; mine Fødder brændte. Henrik sagtnede. Jeg blev ved at gaa til, og han maatte igen paaskynde sin Gang. De gik saa hurtigt, de foran os. Han talte uafbrudt. Jeg hørte intet, gik kun, gik.

Idet vi naaede dem, skraaede de over

Gaden og gik ind. Jeg standsede og blev sørgmodig.

„Nu har han set det," tænkte jeg overgivende, og blev gaaende langsomt, som han gik.

Pludselig tog han mig under Armen.

„Hør — vil du gøre mig en Tjeneste?"

„Ja — hvis jeg ...."

„Jo, det kan du sagtens. Du har saadan en god Smag. — Ser du, jeg vil købe mig et Ur."

„Har du ikke noget Ur?" spurgte jeg for at sige noget, skønt jeg saa hans Sølvkæde over Vesten.

„Jo, men det er gammelt, og saa kedeligt. Men nu er Sagen: Skal jeg købe mig et godt Sølvur — eller skal jeg ikke heller med det samme tage et Guldur? En Gang skal jeg jo dog have et Guldur alligevel. Ikkesandt?"

„Jo, det skal du vel!" svarede jeg og saa ud over den flimrende Gade, der syntes mig fuld af nysgerrige Øjne. Saa skottede jeg ned til mine Fødder. Jeg følte Blodet stige mig til Hovedet. Det suste i Hjærnen paa mig, som skulde den sprænges. Og

med ét huskede jeg paa, at jeg var ubarberet. Ogsaa mit Haar var langt — og min Hat — min Hat! Hvorledes var min Hat! Var det derfor, de stirrede, de, som gik forbi? Eller var det blot Skoene, Hullerne — klaprede Saalerne, naar jeg traadte?

Det svimlede for mig; jeg havde en Fornemmelse af, at mine Fødder svingede frem og tilbage ude i Luften, midt i Solen! Folk stod stille og lo! Nogle forsøgte at trække Skoene af mig, men kunde ikke fange dem!

Henrik ruskede mig i Armen:

„Hvad er der, Menneske; du bliver jo ganske hvid!"

Jeg forsøgte at smile; men det kom mig for, at mit Smil var i Stykker ligesom mine Sko.

„Det er ingenting!" sagde jeg. — „Jeg blev svimmel."

„Er du syg?"

„Nej — — det gaar over igen. Nu skal jeg hjem at spise Middag, saa gaar det over!"

„Nej hør, nu gaar du med mig. Ikkesandt? Hør nu: Nu gaar du med ind og hjælper

mig at vælge et Ur, og saa bagefter gaar vi hen et Sted og spiser os en rigtig fin, lille fortrolig Middag. Ikkesandt?"

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde svare. Jeg kunde ikke gaa ind paa nogen anstændig Restauration, saaledes som jeg saa ud. Underligt, at Henrik ikke forstod det! Eller havde han ikke set det?

„Saa — nu ingen Indvendinger, nu er det afgjort!" sagde han og tog mig atter under Armen og trak mig med.

Vi gik ind hos Urmageren. I det jeg traadte ind, saa' han paa mine Sko. Saa lod han sit Blik glide maalende op over mig, med en uforskammet Mine.

Jeg vilde smile, da jeg bemærkede det, men min Mund trak sig blot sammen.

Urmageren tog en Mængde Ure frem, baade Sølv og Guld.

„Hjælp mig nu!" sagde Henrik. „Se her. Hvad synes du? Synes du ikke, jeg skulde tage et Guldur?"

„Naar du har Raad — saa —"

Jeg frøs af Sult og var meget mat. Mit Udseende pinte mig. Jeg fik Lejlighed til at se, at min Hat ikke fejlede noget videre.

Det var altsaa ikke den, Folk havde gloet efter. Jeg stjal mig til at skæve ned paa Skoene; det var underligt, de kunde hænge fast, saa pjaltede de var. Og med dem skulde jeg gaa ind paa en Restauration!

„Nu maa jeg gaa, Henrik!"

„Gaa? — Er du gal? Nu skynder vi os at vælge, og saa — —" Han vendte sig mod Urmageren og begyndte paany at gennemvrage Urene.

Endelig tog han et stort, svært Guldur i sin Haand. Urmageren slog let med sin Negl paa dets Kasse:

„Kronometer!" sagde han, „meget fint, garanteret — —"

„Hvad koster det?" Henriks Øjne plirede imod ham, paa een Gang betænksomme og lystne.

„585 Kroner!"

Henrik stod længe med det, vejede det, undersøgte det, kærtegnede det. Han saa ud til at være glad, som over et Fund.

„Synes du ikke, jeg skulde beholde det?" smilede han og rakte mig det.

Jeg tog det ind i min Haand. Jeg ved ikke, om det er rigtig, men det forekom mig, at jeg rystede.

Det var et stort, underligt Ur. Der var dobbelt Kapsel om, og det skulde ikke kunne tabe et Minut om Aaret! For hver fulde Time spillede det en Melodi, en lille, spinkel, sprød Melodi. Altid den samme, fire og tyve Gange i Døgnet. Den Tanke morede Henrik særlig, at det altid spillede den samme spæde, lille Melodi.

„Er det ikke morsomt?" gentog han flere Gange og smilte af inderlig Fryd. „Synes du ikke, det er morsomt? Synes du ikke, jeg skulde tage det?"

„Jo . . . det skulde du vist . . .!" svarede jeg og hørte min Stemme som en fremmeds, mens jeg vuggede Uret som et Barn i min Haand.

„Ja, ikkesandt? — Ja. Saa bliver vi ved det!" sagde han henvendt til Urmageren, som bukkede forekommende.

„Det var altsaa, — hvormeget?"

„585 Kr.!"

Henrik tog sin Tegnebog frem og talte Pengene op, Seddel for Seddel. Han maatte tage det Sølv, han havde i sin Pung, til Hjælp. Bagefter talte han Beløbet omhyggeligt efter.

Urmageren fulgte os bukkende til Døren. Jeg havde en Fornemmelse af, at han blev staaende i den og saa' efter mig.

„Det er jeg rigtig glad for, at du gik med!" sagde Henrik, da vi stod udenfor. „Jeg tror ikke, jeg kunde have valgt alene . . ."

„Aah — jo —!" smilede jeg.

„Men det var alligevel dyrere, end jeg havde beregnet. Ikke sandt! Synes du ikke, det er mange Penge?"

Mange Penge! — foer det gennem min fjerne Bevidsthed — mange Penge — hvad er det, som er mange Penge!

„Jeg ved det ikke!" svarede jeg og følte, at jeg igen blev svimmel.

„Kedeligt nok" — Henriks Stemme blev øm og skuffet — „for nu har jeg ikke saa mange Penge paa mig, at vi kan spise til Middag sammen!"

„Jamen Kære — det gør da heller ikke —"

„Jo, det gør. Nu havde jeg netop glædet mig til at spise sammen med dig!"

Vi gik langsomt henad Gaden. Der var gylden Sol og mange lyse, unge Kvinder. Henrik hilste ofte, med en egen varm Glans i sit Smil; han talte overstrømmende og

saa ud, som var en stor Lykke hændt ham.

Blodet suste for mine Øren. Af og til var det, som blev jeg pludselig blind. Jeg tænkte paa, at jeg var sulten, men følte ingen Smærter længer. Kun mine Fødder brændte, de var at træde paa, som om de var opsvulmede.

Henrik standsede brat og tog sit Guldur frem:

„Saa mange! — Saa maa jeg sandelig skynde mig hjem til Middag! Ja, ja! Men en anden Dag, vil du saa spise Middag sammen med mig?"

„Ja — Tak! — Naar du —"

„Ja saa møder du mig nok snart? Ikke sandt! For nu maa jeg skam hjem. — Farvel da!"

„Farvel Henrik!"

Han løb til og sprang op paa en Omnibus og blev staaende bag paa.

„Tak, fordi du hjalp mig!" raabte han efter mig.

Jeg gik ind i en Sværm Mennesker. Jeg huskede ikke hvorfor, men jeg trængte til at gaa iblandt dem.

Efter et Øjeblik saa jeg mig tilbage. Omnibussen kørte op gennem den smalle Gade, som den fyldte helt; Henrik stod bag paa. Da han fik Øje paa mig, slog han vinkende ud med Haanden, og hans Ansigt lyste op i et stort Smil.

MARIA MAGDALENA

MARIA MAGDALENA
JESUS
ENEBOEREN
NOGLE JØDER

I

Udkanten af Magdala, ved Genezarets Sø. Jesus sidder paa en Sten faa Skridt fra Søen, med Ryggen mod Byen. Han har skjult sit Ansigt i sine Hænder. Maria kommer fra det yderste Hus og gaar ned over Vejen. Standser ved at se Jesus. Gaar nærmere. Standser igen og bliver tvivlraadig staaende.

Maria.

Sørger Du — over det — endnu?

Jesus

farer sammen; bliver siddende.

Maria

gaar helt hen til ham og siger stille.

Sørger Du endnu — over — det?

Jesus

ser op.

Maria ...!

Maria.

Sørger Du ... Nej, gem dine Øjne igen.
Nu ser Du paa mig ligesom den Gang.

Jesus.

Maria! — Er det Dig!

Maria.

Gem dine Øjne igen. Se — Du bliver ved at stirre paa mig. Dine Øjne er ikke som de andres. Gem dem, hører Du!

Jesus

lægger Hænderne for sit Ansigt.

Du siger sandt, Maria, — mine Øjne er ikke som de andres. Thi mine Øjne elsker Dig.

Maria.

Din Kærlighed er heller ikke som de andres.

Jesus.

De andres — siger Du. Hvorledes er da de andres Kærlighed?

Maria

tier.

Jesus.

Vil Du ikke sige det, Maria, at jeg kan lære at elske som de andre.

Maria.

Hvad vil Du mig? Hvorfor sidder Du her?

Jesus.

Fordi min Kærlighed er ikke som de andres.

Maria.

Naar er Du kommen?

Jesus.

Jeg har ventet paa Dig fra i Gaar.

Maria.

Her?

Jesus.

Jeg saa Dig i Nat. To Mænd fulgte Dig. De lo. Du lo ogsaa, Maria. — Saa kendte jeg Dig.

Maria
tier.

Jesus.

De forlod Dig ikke ved din Dør.

Maria
tier.

2*

Jesus.

De tog ikke Afsked med Dig ved din Tærskel og gik bort.

Maria
tier.

Jesus.

De gik med Dig ind i dit Hus. Begge to.

Maria
tier.

Jesus.

De lo derinde. Du lo ogsaa, Maria. — Saa satte jeg mig her. Begge tier en Stund.

Jesus.

Jeg kan se Dig, Maria, skønt mine Øjne er lukkede.

Maria.

Hvorfor søger Du mig bestandig? Hvorfor lader Du mig ikke i Fred?

Jesus.

Jeg kan se Dig, Maria, skønt mine Øjne er lukkede og mine Hænder gør Mørket

stort. — Fremmede Mænds Latter hænger i dit Haar. Fremmede Mænds Ord ligger i dit Øre. Fremmede Mænds Smil skinner i dit Øje. Ser pludseligt op: Fremmede Mænds Kys . . . tier og skjuler igen sit Ansigt.

Maria
efter et Øjeblik
Saadan har Du ikke talt til mig — før.

Jesus.
Det var ikke mig, det var min Sorg, som talte.

Maria.
Naar Du taler saadan, er Du som — de andre.

Jesus.
De andre — elsker de andre Dig, Maria?

Maria.
Hvad mener Du med det: at elske? Hvorfor plager Du mig, naar jeg ikke kan forstaa Dig? Gaa — gaa! — Altid kommer Du, og dine Øjne er som den Gang. Gaa, siger jeg, saa gaa og lad mig være, som jeg er,

og bliv fra mig, naar Du ikke kan elske mig som den, jeg er.

Jesus.

Jeg elsker Dig, Maria, som den, Du er. — Og jeg elsker Dig for det, som Du kan blive.

Maria.

Mændene spotter mig for din Skyld. Naar de er berusede om Natten, taler de — — —

Jesus

pludseligt, gribende hendes Haand.

Om mig? slipper og dækker paa ny sit Ansigt til. — Hvad siger de saa, Maria?

Maria.

Tømmersvenden — siger de — venter paa Dig. Tømmersvenden har mistet sin Forstand for din Skyld. En Nat, da jeg dansede for dem — — —

Jesus.

Danser Du — for dem!

Maria.

— — — sprang en imod mig og kaldte mig — Skøge og slog mig og raabte, at jeg tænkte paa den gale Tømmersvend, imens jeg dansede og — —. Hvorfor bøjer Du Dig saadan sammen — er Du syg — hvad er det?

Jesus.

Maria — kan Du se Byrden paa min Skulder?

Maria.

Hvad mener Du? Hvad er det?

Jesus.

Byrden paa min Skulder. — Hvor den er stor og tung og grænseløs! Hvem har lagt den paa mig, hvorfor skal jeg bære den — Maria — —?

Maria.

Jeg ved ikke, — hvad det er, Du siger!

Jesus.

Byrden paa min Skulder! — Nej, Du ved ikke, hvorom jeg taler. — Var det Skøge, de kaldte Dig?

Maria
tier.

Jesus.

Var det den gale Tømmermand, de kaldte mig? — Nej, Du har Ret, Du ved ikke, hvorom jeg taler.

Stilhed.
Maria staar bleg og forvirret og stirrer ud over Søen med et Blik, der søger Raad.

Jesus.

Maria — kan Du se i Luften, hvad Farve Lyset har, hvorledes det ser ud?

Maria
angst.

Det skinner — stærkt — med hvid Glans!

Jesus.

Jeg synes, den hvide Farve er forsvundet fra Jorden.

Maria
pludseligt, bønligt.

Du skulde gaa hjem. Du er træt — Du trænger til Hvile — Hører Du: gaa hjem!

Jesus.

Jeg synes, den hvide Farve har forladt Menneskene. Ogsaa Dig, Maria! — En Gang

var den her endnu, og den var hvid. Saa fandt Menneskene paa at kaste Smuds over den. — Ogsaa Du, Maria! — Var det Skøge, de sagde til Dig? — Ja, ogsaa Du?

Maria
tier.

Jesus.

Menneskenes Hænder er fulde af Smuds. Menneskenes Munde er urene. Menneskenes Øjne er besmittede! — Hvorfor svarer Du mig ikke? Kaldte de Dig Skøge og bespottede Dig for min Skyld? — — Menneskenes Hjærter er umenneskelige! — Hvorfor lader Du mig tale? Ved Du ikke, hvor det smærter mig? — Du siger, at min Kærlighed er ikke som de andres! Nej, thi jeg elsker den hvide Farve i Dig. — Skøge, siger Du. Alle Mennesker er besmittede. Ogsaa Du — Maria! Fremmede Mænds Latter hænger i dit Haar — fremmede Mænds Ord ligger i dit Øre — fremmede Mænds Kys — — —

Maria
i ubehersket Udbrud.

Tag dine Hænder bort og se paa mig! Se paa mig!

Jesus
tager sine Hænder bort og ser op.

Maria
stirrende, i dyb Bevægelse

Dine Øjne — er saa — ubesmittede!

II

Lang Tid efter. Ørknen. Ved Solnedgang. Eneboeren sidder paa en Klippeblok, Jesus ligeledes, ved hans Fod; begge vendte mod Solfaldet, der farver det frembrydende Mulm.

Jesus.

— — — Og jeg saa, hun elskede mig ikke, og at ingen elskede hende, men forførte hende og handlede ilde med hende. Og en Byrde lagdes over mine Skuldre og nedbøjede mig, thi jeg saa, at Menneskene handler ilde med hinanden, og hos nogle saa jeg deres Sjæle vandre over mange Veje for at søge Kærligheden, men hos andre, at de ikke vilde den og ikke agtede den værd at lede efter, men hos alle var det som et Skrig og et forjaget Dyrs Aande. Thi se, Træerne har samlet sig i Skove og Dyrene i Hjorder og Himlens Fugle flyver

skarevis i Luften, — men Menneskene vide ikke, hvor de trænger til hinanden.

Eneboeren.

Du har sagt Sandhed. — Hvem er Du, at Du kan sige Sandhed?

Jesus.

Menneskenes Ondskab er en Ild under mit Hjærte, og min Sjæl vaander sig derved.

Eneboeren.

Du siger, at Menneskene trænger til hinanden. — Hvorfor er Du gaaet bort og ud i Ørknen?

Jesus.

Jeg havde en Byrde at bære paa, og jeg var træt. Jeg sagde: Gaa ud i Ørknens Sand, hvor ingen færdes, og øv Dig i at bære den, til Du er stærk. Pludselig. Hvor længe har Du levet her i Ensomheden?

Eneboeren.

Fyrretyve Aar! Fyrretyve Aar af mit Liv har jeg levet i Ensomheden!

Jesus.

Fyrretyve Aar, siger Du! — Du har været tredive Aar, da Du drog op fra Menneskene! — Fyrretyve Aar! — Ogsaa jeg er tredive! Efter en Stund. Hvem er Du?

Eneboeren.

En — som har lidt. Og en, som ikke dør, før han har set Messias.

Jesus.

Messias! Hvorfor taler Du om ham — og gaar ikke til ham? Ved Du da ikke, at der er kommen en, som lærer, og som de holder for Messias? Rejs Dig op og gaa. Dine Ben kunde falde sammen, inden Du faar set ham. Mørket kunde tage Bolig i dine Øjne, saa Du ikke kendte Vejen! Rejs Dig op og gaa, naar det er ham, Du venter efter!

Eneboeren.

Den, Du taler om, er ikke den Messias, der skal komme. — Jeg har hørt ham. Han giver Sten for Brød. Hans Ord er piskende Svøber og uden Lægedom. Men Menneskene trænger ikke ene til Svøbers Ild, men til

Naade. Han kender ikke til Naade; han er ikke den Messias.

Jesus

haardt.

Hvorfor lægger Du Dig ikke til at dø? Han kommer ikke, den Messias, som din Sjæl tørster efter. Læg Dig til at dø! Vender sig pludseligt om mod ham — efter et Øjeblik. Jeg vilde ikke slaa Dig. Nej, se op, bliv kun ved at leve.

Eneboeren

løfter sit Hoved og ser.

Jesus.

Ja — jeg siger Dig, bliv Du kun ved at leve!

Stilhed.

Eneboeren.

Esaias har set ham! Han kommer fra Østen som Solen, og en ny Dag skal oprinde over Jorden. Hans Ord skal udgaa af hans Mund som Floder og som vældige Have. Ja, som Vindene skal hans Røst være, og han skal sige — han skal — sige: Og I vide ikke, hvor I trænger til hinanden!

Jesus.

Hvem? Hvem skal sige disse Ord?

Eneboeren.

Han skal elske sine Fjender og velsigne dem, som spotter ham, og han skal elske den mest, som lider mest. Da skal ingen gaa til Ørknen for at skjule sig, men alle skal blive sammen for at hjælpe hverandre. — Han skal sige — — —

Jesus.

Hvem? Hvem skal sige dette, — siger Du?

Eneboeren.

Han skal ikke kunne elske en, fordi han elsker alle.

Jesus.

Hvem? Hvem er det, Du taler om.

Eneboeren.

Messias. — Messias er det, som jeg taler om. Stilhed. Jeg har mødt en Karavane langvejs fra. Den kom fra et Land, hvor der er megen Rigdom og kostbare Skatte. Mæn-

dene hvilte sig, og jeg gik til dem og talte med dem. Deres Gud er ikke vor Gud, men en, jeg ikke kender. Han levede i Munterhed blandt Menneskene, til han var tredive Aar gammel; da gik han ud i Ørknen med en Byrde paa sin Skulder. Men da han vendte tilbage, talte Gud af hans Mund.

Jesus
smærtefuldt.

Hvorfor frister Du mig? Det er ikke mig.

Eneboeren
forfærdet.

Dig! Dig, som — — —

Jesus
som før.

Jeg er Tømmermandens Søn fra Nazaret. Lad mig i Fred. Hvad jeg sagde til Dig før, kom over mig, saaledes at jeg ikke kunde tie. De spottede hende for min Skyld og kaldte hende Skøge. Hun har ofte grædt, men hun forstod mig ikke. Menneskenes Ondskab — Menneskenes Ondskab! Jeg er Tømmermandens Søn fra Nazaret, og vi har leget sammen! — Hvorfor frister Du mig?

Frist mig ikke, — det er ikke ret at friste Mennesker, og det er mig, de kaldte for den gale Tømmersvend, hvorved hun græd! — Det er ikke mig, det er ikke mig, — lad mig i Fred! — Rejser sig, tøver. Men det siger jeg til Dig her i Ensomheden: Lykkelig den Mand, som Menneskene jager ud paa Ørknens Stier! Gaar.

Eneboeren
angst.

Gaar Du! Gaar Du fra mig, nu da det er Nat! Hvad er det, Du tager med Dig — Lyset! — gaa ikke!

Jesus
vender sig mod ham.

Det er ikke mig. Hvorfor vil Du friste mig! Jeg er Tømmermandens Søn fra Nazaret, som elsker Skøgen Maria i Magdala.

Eneboeren.

Jeg ved ikke, hvem Du er. Du er vel den, Du siger — gaa kun ikke fra mig!

Jesus
gaar hen hos ham, bøjer sit Hoved tæt til hans.

Men atter siger jeg Dig: Ve den Mand,

som blev sit Liv derude og vendte ikke tilbage med sin Sjæl blandt Menneskene!

Gaar.

III

Nogle Uger senere. En anden Egn i Ørknen. Eneboeren paa et Leje af Kviste. Maria kommer vandrende besværligt op, standser ved at se Eneboeren og bliver bleg, gaar nærmere, standser igen og venter, han skal bemærke hende, — endelig gaar hun helt hen til ham. Eneboeren synes ikke at vide af hende. Efter en Stund siger

Maria.

Er Du altid ene — her?

Eneboeren.

Hvem er Du?

Maria.

Er Du altid — alene?

Eneboeren

haardt

Jeg er ikke ene her.

Maria.

Der er altsaa en, som kommer til Dig og besøger Dig og giver Dig Hjælp.

Eneboeren.

Nej. Der er en, som altid er hos mig.

Maria
pludseligt

Hvem er han?

Eneboeren.

Hvem taler Du om?

Maria.

Den, som altid er hos Dig?

Eneboeren.

Han, som ogsaa er hos Ormen og hos Havet, han er ogsaa altid hos mig.

Maria.

Jeg forstaar Dig ikke. — Men han, som ogsaa er gaaet ud i Ørknen, kommer han aldrig til Dig?

Eneboeren.

Der kom en Dag en bleg Mand til mig og — — —

Maria
pludseligt

Var det Jesus?

Eneboeren
opmærksomt.

Hvem — siger Du?

Maria.

Jesus af Nazaret?

Eneboeren.

Han talte Sandhed, og han var meget bleg. Han bar en Byrde, sagde han, og han var træt. Han slog mig, da han gik bort, men han græd derved. Han tog mine Øjnes Lys og forlod mig. — Det er mange Dage siden nu. Er det ham, Du spørger efter?

Maria.

Jeg ved det ikke. Sig mig, hvad han talte til Dig om.

Eneboeren.

Han talte om en Kvinde — — —

Maria.

Det er ham! Hvor er han?

Eneboeren.

Hun hed Maria og var Skøge, men han elskede hende med sin Sjæl.

Maria.

Ja — ja! — Hvor er han?

Eneboeren.

Hun boede i Magdala; hun var en Skøge.

Maria.

Ja — ja! Hvor er han, sig mig, hvor han er!

Eneboeren.

Hvor han er, siger Du? — Han tog mine Øjnes Lys og mine Fødders Styrke og gik bort. — Jeg ved ikke, hvor han er. — — — Hvad vil Du ham?

Maria

sætter sig hos ham. Stilhed.

Du sagde, at han slog Dig. — Mig — har han ogsaa slaaet.

Eneboeren.

Dig? — Hvem er da Du?

Maria.

Jeg er fra — — Magdala.

Eneboeren.

Hedder Du Maria.

Maria.

Hvorfor slog han Dig, som han ikke elskede, og græd dog derved?

Eneboeren.

Jeg kan høre, at Du er den, han talte om. Gaa din Vej! — Han vilde slaa mig en Gang til, ifald han kom.

Maria.

Jeg er træt; det er ved at blive Aften. — Slog han — ogsaa Dig!

Eneboeren
heftigt.

Gaa din Vej! Det er Dig, han bærer paa sin Skulder. Du skal gaa.

Maria
bøjer sig pludseligt og kysser hans Fod.

Slog han — ogsaa Dig!

IV

Mørk Nat. Klippeegn i Ørknen.

Jesus
kommer gaaende mellem Klipperne.

— — — Han skal ikke kunne elske én,

fordi han elsker alle! — — — Og han skal ikke dømme efter det, hans Øjne ser, ej heller efter det, hans Øren hører! — Han gik ud i Ørknen med en Byrde paa sin Skulder! — — Og han skal sige **standser** han skal sige: Men I vide ikke, hvor I trænger til hinanden! — Jehova — —! **tier; gaar igen.** — — — Han skal ikke kunne elske én, fordi han elsker . . . **staar pludselig foran en Skikkelse; udbryder i stor Skræk:** Hvem er Du? Hvad vil Du mig?

Maria
kaster sig for hans Fødder og omfavner dem.

Er det Dig! Er det Dig! Jesus — er det Dig?

Jesus
skrigende.

Maria!

Maria.

Ja — ja! — Det er mig, — kender Du mig, — kan Du se mig? — hør paa min Stemme, naar jeg siger dit Navn: Jesus!

Jesus
lægger Hænderne for sine Øjne.

Ja — det er Dig. Jeg kan høre paa din Røst, at Du er den, som jeg har elsket. —

Det er Dig. — haardt Hvad vil Du mig, hvorfor er Du kommen? — Rejs Dig op og gaa!

Maria.

Nej — nej — jeg er ikke kommen til Dig for at gaa — nej — nej — —

Jesus

efter et Øjeblik.

Se op, Maria! — Ser Du mig?

Maria.

Ja —! — Ja — jeg ser Dig!

Jesus.

Kender Du mig? — Hvorledes ser jeg ud?

Maria.

Det er at se Dig som at se mod Solen, og Du blænder mig.

Jesus

i Udbrud.

Solen! Han skal komme af Østen som Solen! — Hvorfor frister ogsaa Du mig? Rejs Dig op og gaa! Hvad vil Du mig? Jeg har ikke troet derpaa, — det var ham,

som ... han har levet fyrretyve Aar i Ørknens Ensomhed og ventet. Hans Sjæl led Nød, — alle Menneskers Sjæle lider Nød! Hvorfor frister Du mig ogsaa? — Gaa — gaa! Jeg er et Menneske, thi jeg lider. Jeg har en Byrde at bære paa, og jeg er træt endnu.

Maria.

Jesus! Jesus!

Jesus
roligere, hen for sig.

Ogsaa han havde en Byrde at bære, men da han kom tilbage mellem Menneskene — farer sammen. — — —Maria, — gaa hjem til din By og lad mig ene. Jeg er — træt — endnu!

Maria.

Jeg har ikke lét, siden Du drog bort. Mændene, som kommer i mit Hus, forhaaner mig, fordi jeg ikke ler. Er Du en Skøge og kan ikke le, raaber de. Han, som bliver hos mig Natten over, raser mod mig, fordi jeg ikke ler. Siden Du gik bort — —

Jesus.

Hvad vil Du mig, Maria, hvorfor siger Du mig dette?

Maria.

Jeg har været hos din Moder, og hun græd, og jeg har ogsaa grædt. En Dag kom nogle Mænd forbi og raabte: Ser Du nu, at Tømmermandens Søn var gal! — og jeg gik ind og græd.

Jesus.

Frist mig ikke, Maria, frist mig ikke!

Maria.

Den Dag, Du gik fra mig, slog Du mig. Du har ogsaa slaaet den blinde Eneboer. Hvorfor er Du haard imod mig, og mod ham — og mod os alle? Hvorfor kan Du ikke være glad som dine Brødre, eller hvorfor ...

Jesus.

Tal ikke mere til mig, tal ikke mere!

Maria.

En Gang var Du anderledes og vilde mig kun godt og græd over mig. — Naar Du siger, at Du elsker ...

Jesus.

Sig det ikke, Maria, sig det ikke én Gang til!

Maria.

Naar Du vender tilbage med mig, skal jeg give Dig alene, hvad de andre ...

Jesus.

Maria — Maria — hvorfor frister Du?

Maria.

Jeg skal købe Salver for mit Bryst og Vellugt for mit Haar. Jeg skal danse for Dig om Natten, og om Dagen skal jeg gaa i Gaden med Dig, saa at alle ser os, og de, som har bespottet Dig og kaldt Dig ...

Jesus.

Gaa — gaa! Frist mig ikke, men forlad mig!

Maria.

Se — se! Jeg er kommen til Dig for at hente Dig og være din. Jeg skal tage Byrden fra Dig; jeg har ventet paa Dig, — din Moder venter ogsaa paa, at Du skal komme. Kom! Kom ...!

Jesus.

Maria! Maria!

Maria

blotter sit Bryst, griber med et Ryk hans Haand og knuger den mod dets bankende Varme.

Se — det skal være dit — dit — dit —

Jesus

farer tilbage, udbryder med forfærdet Haardhed.

Vig fra mig, — Satan!

Maria

synker brudt sammen, skjuler Hovedet i sit Skød. Lang Stilhed.

Jesus

kærligt og myndigt.

Maria! — Gaa hen, hvorfra Du er kommen. Jeg kan ikke hjælpe Dig. Jeg har en Byrde at bære paa, som er for stor endnu.

V

Nogle Uger senere. Ved Eneboerens Hule i Ørknen. Før Solopgang, Himlen er bleven bleg, men Jorden er endnu dunkel. Det er meget stille.

Eneboeren

paa sit Leje af Kviste, rejser sig halvt, lytter.

Hvem kommer? — Er der en, som nærmer sig?

Jesus.

Frygt ikke. Det er mig, som Du har talt

med en Gang før, Tømmermandens Søn fra Nazaret.

Eneboeren.

Tømmermandens Søn fra Nazaret? — Jeg har ikke kendt ham. Jeg har levet fyrretyve Aar i Ørknen og kan ikke dø, før jeg har set Messias.

Jesus.

Mørket har taget Bolig i dine Øjne. Hvorledes vil Du kunne se ham?

Eneboeren.

Jeg skal kende ham paa hans Retfærdigheds Ord og paa hans Kærligheds Tale. Han skal slaa Jorden med sin Munds Ris og dræbe den ugudelige med sine Læbers Aande, og han skal afviske Graaden af alle Ansigter.

Jesus.

Læg Dig og hvil. Jeg skal sætte mig og blive hos Dig.

Eneboeren.

Han skal ikke dømme efter det, hans Øjne ser. — Er det Dag, og er det ved at blive Nat?

Jesus.

Inden længe vil Solen komme fra Østen, og en ny Dag skal oprinde over Jorden.

Eneboeren
løfter sit Hoved, lytter.

Der var en, som talte. Hvem var det?

Jesus.

Den, som sidder hos Dig.

Eneboeren.

Jeg kan intet se. Lyset er gaaet fra mine Øjnes Rum og har lukket deres Porte til.

Jesus.

Et nyt Lys skal komme, og den, som ser det, skal ikke se det med sit Aasyns Øjne men med Sjælens.

Eneboeren
løfter sit Hoved, lytter.

Der var en, som talte. Hvem var det?

Jesus.

Den, som vaager hos Dig.

Eneboeren.

Jeg kan ikke gaa. Mine Ben er faldet

om som visne Stammer, og min Fod som Stammens Fod.

Jesus.

Den, som venter, skal ikke gaa, at ikke den, som kommer, gaar forgæves.

Eneboeren
løfter sit Hoved, lytter.

Der er en, som taler. Hvem er det?

Jesus.

Den, som elsker Dig.

Eneboeren.

Hvem er det, som elsker mig, — jeg kender ingen, jeg har levet fyrretyve Aar i Ørknen.

Jesus.

Jeg er Tømmermandens Søn fra Nazaret.

Eneboeren.

Tømmermandens Søn fra Nazaret! — Ham kender jeg. Du har været hos mig før. Det er Dig, som elsker Skøgen Maria i Magdala.

Jesus.

Hun har været hos mig. — Jeg kan ikke elske én, fordi jeg elsker alle.

Eneboeren
farer op, raaber:
Messias! falder døende tilbage. Mes—si—as!

VI

Et Aar efter. Templet.

Første Jøde.
Vil han komme i Dag og lære, som han plejer?

Anden Jøde.
Hvorfor skal vi taale ham? Templet er rejst efter Mose Lov; dér skal ikke tales andre Ord end Skriftens.

Tredje Jøde.
Der har været mange i Israel, som kaldte sig Profet, men ingen har forhaanet Loven som denne.

Anden Jøde.
Vore Klager over ham har ikke baaret Frugt. Vi maa gribe ham i Lovbrud og føre ham for Raadet.

Første Jøde.
Ja! Ja! — Vi maa gribe ham . . .

Anden Jøde
afbryder.

Han omgaas Toldere og Syndere, men han spotter os, som opretholder Loven, og som tror paa Moses og Profeterne.

Første Jøde.

Ja — ja! Vi maa gribe ham i . . .

Tredje Jøde
afbryder.

De siger, at han helbreder paa Sabbaten og holder den ikke hellig?

Anden Jøde.

Men vi maa gribe ham aabenlyst deri.

Første Jøde.

Ja — ja! Vi maa gribe . . .

Tredje Jøde
afbryder.

Han kalder sig Konge over Israel! Der er ingen Konge over Israel men en Kejser. Han sætter sig op mod Kejserens Ret og giver sig ud for Konge.

Nogle Jøder.

Taler I om Nazaræeren?

Første Jøde.

Ja — ja! Vi maa . . .

En.

Han er en Løgner og Bedrager, som ikke før har været set indenfor Israel!

En anden.

En Skam for Herrens udvalgte Folk!

En tredje.

En Forhaanelse mod det, vi kalder helligt!

En fjerde.

En Fare for Loven!

Første Jøde.

Ja — ja! Vi maa . . .

Flere Jøder.

Lad os gribe ham, naar han kommer i Templet, og føre ham for de ældste!

En.

Folket vil forsvare ham.

En anden.

Han siger, at han kan forsvare sig selv!

Nogle.

Dømmes maa han!

Første Jøde.

Ja — ja! ...

Tredje Jøde.

Hvad er det, Du vil sige? Du raaber: Ja — ja!

Første Jøde.

Ja — ja! Vi maa gribe ham i Lovbrud og ...

Nogle.

Tys! — Der kommer han!

Jesus

kommer; alle viger for ham.

Mange.

Rabbi! Rabbi! Du Davids Søn! Hil være Dig!

En Olding.

Velkommen i **hans** Navn, som udsendte Dig, — Du velsignede!

Jesus.

Beder I? — Vaager og beder!

Tredje Jøde.

Hvad vil Du her? Gaa din Vej; thi Templet hører Moses til, men Du forhaaner Skriften.

Jesus
ser paa hám, saa han viger.

Dette er min Faders Hus, men hvo, som formener mig det, vil han og formene Himmeriges Rige. Gaar videre.

Tredje Jøde.
efter et Øjebliks Stilhed.

Hørte I det? Han bespottede mig og Skriften; han er en Bespotter. Vi vil ikke taale ham! Lad os gribe ham og føre ham for Raadet, at det kan dømme ham. — Hvorfor tier I? Frygter I ham? Han forhaaner Jer og Moses og Profeterne! Lad os gribe ham . . .

En.

Hvad er det for en Larm ved Portene?

En anden.

Hvem er det, der føres ind i Templet?

Flere kommende
de fører Maria mellem sig.

En Skøge, som er grebet i aabenlyst Hor!

Andre.

Vi vil bringe hende for Profeten!

Andre.

Vi vil høre hans Dom, at vi kan gribe ham i Overtrædelse af Lovens Bud.

Mange.

Ja! Ja!

En enkelt.

Han kan ikke unddrage sig Mose Bud!

Flere.

Kom! Kom! Før Skøgen frem for Nazaræeren!

Jesus

vender sig brat mod dem, haardt.

Hvad vil I mig?

Maria

farer sammen ved at se ham og styrter sig for hans Fødder.

Jesus!

Jesus.

Maria, er det Dig! Stilhed.

Jesus.

Hvorfor bringer I denne Kvinde hid? Hvad vil I af mig?

Nogle.

Hun er greben i aabenlyst Hor! Vi vil, at Du skal dømme hende!

Andre.

Det er Skøgen Maria fra Magdala!

Andre.

Loven byder os at stene hende !— Hvad dømmer Du?

Nogle.

Du kan ikke bryde Loven!

En enkelt.

Tal nu, Guds Søn, at vi kan høre Dig!

En anden.

Dømmer Du retfærdigere end Loven, vil vi følge Dig!

En tredje.

Du er jo Konge over Israel. Vis os nu din Magt!

Flere.

Tys! Lad os høre paa ham!

Der bliver meget stille, kun Marias Hulken høres. Jesus staar med bøjet Hoved og tegner med sin Stav i Sandet; han er meget bleg. Alle lytter i aandeløs Forventning. — Efter en Stund raaber:

En
spottende.

Guds Søn! — der ser Du ...!

Jesus
løfter sit Hoved og ser ud over dem, siger derpaa langsomt, med frygtindgydende Mildhed:

Hvo af eder, som er uden Skyld, han kaste den første Sten. Bøjer sit Hoved og skriver atter i Sandet.

En
hviskende.

Hvad var det, han sagde?

En anden
ligeledes.

Jeg forstod det ikke. Begge gaar.

En tredje
ligeledes, stammende.

Det — det ... Gaar.

En fjerde
ligeledes.

Ser han paa os?

Nogle
ligeledes.

Nej. Lad os gaa! Gaar.

Andre.

Han forhaaner os! Kom! Flere gaar.

En
skrigende i Rædsel.

Han taler endnu! Løber ud. Mange gaar.

Alle gaar ud. Tilsidst er Jesus og Maria ene. Hun ligger sammenbøjet ved hans Fod og hulker. Jesus lader sit Blik dvæle paa hende med et Udtryk af stor og smærtelig Ømhed. Lang Stilhed. Endelig løfter

Jesus
sit Hoved og siger.

Det er ikke for mig, Maria, Du skal bøje Dig, men for den, som taler i mig.

Maria
strækker sine Hænder mod ham.

Dig! — Dig! Dine Øjne er ubesmittede!

KRØBLINGEN

Hejsing Kro ligger ensomt mellem brede, tungsindige Bakkedrag, hvis Rygge er lodne af Lyng og sorte som Bygningernes mørke Straatag over de hvidkalkede Mure. Rejsestaldens Port gaber øde ud mod Vejen som den aabentstaaende Mund paa et Lig; fra Vaaningshuset stirrer Ruderne hen over den karrige Jord med et blindt, kummerfuldt Blik, der aldrig skifter, aldrig bevæger sig, men er uendeligt det samme. Kroen ser ud som uddød, og Egnen, som var der ikke Menneskers Bolig i vid Omkreds.

Men inde bag de Bakker, som mod Vest er Vejen nærmest, begynder veldyrket Jord, i sparsomme Striber, som grønne Fjorde mellem Højderne, længere inde i solid Frugtbarhed til alle Sider. Der ligger Gaardene og Husene, enkeltvis spredte, til de endnu dybere inde i Landet samler sig i en beskeden Gruppe omkring Hejsing Kirke, ligesom de sidste Tilhørere om en

Prædikant, hvem Forsamlingen langsomt forlader.

Til den modsatte Side for Vejen bliver Landet ved at være fattigt, saa langt Øjet ser; sandige Agre, hvor Sæden staar bleg og tynd, kiler sig ind i de lyngstride Strækninger som syge Træk i et haardt og hærget Fysiognomi. En Sænkning med Mose bryder Terrænet langt ude, de sorte Tørvestakke staar som en urgammel Teltlejr ved Bredden af en Sø.

En eneste Gaard ligger her, midt i den mørke Ufrugtbarhed.

Faa Mennesker færdes ad Vejen. Dage gaar hen, hvor ingen fremmede søger Kroen, kun ved Markedstider er Rejsestalden levende og Skænkestuen fuld af Folk. Til Hverdagsbrug slaar Kroen sig igennem ved Hjælp af Omegnens Karle, der i Ny og Næ om Aftenen kommer drivende ned over Bakkerne og gaar ind. Ikke altid vender de fredeligt derfra; Vejen tilbage er lang nok til, at Kiv kan yppes og afgøres.

Der var kommen en ny Karl til Egnen. I Utide havde han faaet Tjeneste paa en lille Udflyttergaard, hvor Manden var

bleven syg og sengeliggende; der holdtes ellers kun en Dreng. Ingen vidste, hvorfra han kom, men der gik Rygte om, at han var løbet af sin Plads paa en Gaard længere Syd paa. Han var høj og skummel, saa ud til allehaande. Armene hang paa Kroppen som Slagelen paa en Plejl, de gjorde Indtryk af at falde tungt, naar de slog.

Gaarden laa afsides, der kom aldrig Folk forbi. Selv søgte Karlen ingen, men da han havde været der nogle Uger, gik han en Aften bort over Lyngbakkerne til Kroen. Der var ikke Lys at se. Staldlængens Port gabede som et Svælg ind til et uigennemtrængeligt Mulm. Han tog i Døren til Skænkestuen og aabnede den; Mørket slog sammen om ham, han traadte ind som en blind og blev staaende.

„God Aften!“ sagde han.

Hans Hilsen faldt ind i Stilheden som en Sten i en Dam ved Nat. En Stemme svarede vissent et Sted i Mørket, saa blev der banket med en Stok mod en Bordplade, to, tre hidsigt kaldende Slag.

Karlen famlede sig frem i Stuen og satte sig ved et af Bordene, mens han skelnede

efter Lyden. Lidt efter lidt saa hans Øjne; de nærmeste Genstande traadte dunkelt frem, henne i Stuens Baggrund bevægede en sammensunken Menneskeskikkelse sig.

„Er her ingen hjemme?“ spurgte han.

Skikkelsen svarede ikke, men drejede sig i Sædet og bankede igen varskoende i Bordet, hidsigere end før. En Dør blev revet op nede bag Skænken, og en Mand kom ilsomt ind med Lys. Da han fik Øje paa Karlen, der forlangte nogle Drikkevarer, gik han frem og tændte en sørgelig Lampe midt under Loftet og satte derpaa Varerne frem. Karlen saa hen paa Skikkelsen og saa, at det var en Krøbling. Det store Hoved ludede tungt over Skuldrene, Ryggen skød sig op i en vanfør Knude; paa Bordet laa en lang Krykke, en anden holdt han i Haanden støttet mod Gulvet.

„Hvor kommer du fra?“ spurgte han Karlen med en ru Stemme og uden at se paa ham.

Karlen oplyste kort, hvor han tjente; han var uvillig til Snak. Efter en Stunds Tavshed spurgte Krøblingen om hans Navn; han hed Jens Vold. Saa sad de længe og tav.

Af og til kom Trin og Lyd af Syslen fra Rummet ved Siden af, imellem blev der dobbelt stille, saa deres Aandedrag hørtes.

Jens Vold sugede Drikken i sig og skød Glasset bort, han var uvel til Mode og forlangte at betale. Krøblingen tog Krykken paa Bordet og slog den haardt mod Bordpladen.

„Du kan ellers lægge Pengene her!" sagde han og viste med Haanden.

Jens Vold bød Godnat, idet han gik, men Krøblingen tav og saa ikke efter ham. Han drev hjemad over Bakkerne, betændt i Sindet. Mørket laa tæt til alle Sider, nogle Gange snublede han og mumlede ondt; det gav ligesom Luft.

Inde i Krostuen blev Krøblingen siddende ubevægelig, sammensunken, af og til flyttede han Krykken, som støttede mod Gulvet. Øjnene laa dybt i Huler af bittert Had. Trækkene om Munden, der var grov og farveløs, var slappe som overskaarne Strænge.

Efter en Stund kom Kromanden ind: „Kom saa, Mikkel!" sagde han sindigt og hjalp ham Krykkerne under Armen og

støttede ham, mens han slæbte sig af Sted. Han var Kromandens Broder og blev underholdt af ham; til Vederlag sad han Aften efter Aften og ofte ogsaa hele Dagen inde i Skænkestuen for at kalde nogen hid, hvis der skulde komme Gæster.

* * *

Der begyndte at gaa Snak i Sognet om Jens Vold og Konen paa Gaarden. Husbonden var uhjælpelig sengeliggende, og hun havde begærlig Ungdom i sig endnu. Der var ogsaa det særegne, at Jens Vold sjælden forlod Gaarden, med mindre hans Arbejde førte det med sig; han søgte aldrig sammen med Karlene i Hejsing By, paa Kroen havde han kun været faa Gange, fra hvilke en haard Uvilje mod Krøblingen var bleven tilbage i ham. Vilde han have Drikkevarer, lod han Gaardsdrengen hente dem. Men den, som unddrager sig Selskab, forarger; den, som er ene, er udsat. Saaledes havde Rygtet længe skændet ham, før han hørte derom; endelig en Dag, da han var hos Smeden med en Hest, naaede det ham.

Smeden stod foroverbøjet, med Hestens

ene Ben taget op paa Skødskindet, og høvlede Hoven til; bagved ham holdt Jens Vold i Grimetøjet, mens han strøg Dyret med Ømhed hen over Halsen og rettede paa Manken.

De havde talt om Udsigten for Sæden.

„Er det lige skidt med din Husbond endnu?“ spurgte saa Smeden.

Jens Vold mente, det saa snavs ud, og at han nok helst maatte dø, Skroget!

Smeden tog Skoen og prøvede den paa Hoven, raspede en Kende af ved den ene Side og lagde Skoen til igen.

„Ja, Du bliver vel saa paa Gaarden,“ sagde han ligesom tilfældigt, idet han satte et Søm i og slog det ind.

Jens Vold svarede ikke, han saa efter en Vogn, som kørte forbi.

Smeden slog de andre Søm i, stemte sit Knæ fastere mod Dyrets Ben og begyndte at afrive Sømenderne, der stod som blanke Torne ud fra Hoven.

„De siger jo, at I er gode Venner, Du og Konen!“ forhørte Smeden.

Jens Vold vendte sig brat imod ham:

„Det skal du ikke tage dig noget af!" skar han haardt af.

„Aa nej!" — Smeden slap Hoven, rejste sig og saa flygtigt paa Karlen, og flyttede sig saa over ved Hestens anden Side.

„Aa—nej!" gentog han, idet han bøjede sig.

Lidt efter red Jens hjem. Han var vred og ond, Rygtet havde ramt ham som et Slag i Ansigtet, han lukkede sig til over Svien for at huske den til en bedre Lejlighed. Han lod andre i Fred om deres, han forlangte ogsaa Fred for sig selv!

Vejen løb over Marker og Lyngfelter, der hørte under andre Gaarde, ind mellem et Par runde, knudeformige Høje og hjem. Han sad massivt paa Hesten, der skøttede sig selv, og saa blindt frem i Luften, vuggende overens med Dyrets Krop, som var han sammenvokset med den. Paa Agrene rundt om stod den grønne Foraarssæd, eller Folkene var i Gang med Brakjordspløjningen. En Karl, som ved Markenden ud mod Vejen var ved at sætte Ploven i Jorden, hilste paa ham.

„Hvordan staar det med din Husbond?"

Jens Vold følte Spørgsmaalet som en Sigtelse; han svarede kort, at det var usselt, og red videre uden at have holdt Hesten an. Det gik op for ham, at hele Sognet talte om ham og Konen, og han havde dem mistænkt, at de havde ham til Bedste, naar de spurgte til hans Husbond; de vilde ham til Livs. Det var det, de havde ondt af, at Gaarden kunde tilfalde ham — han, som ikke søgte Selskab med dem og ikke hørte hjemme i Egnen! Aabenlyst turde de ikke sige det, men bag hans Ryg søgte de at ramme ham!

Han lod Hesten gaa stærkere til, mens han mumlede frem for sig, han var graa af Forbitrelse, med Træk som skaarne i benhaardt Træ.

Om Aftenen sad han inde i Stuen og spiste Nadver sammen med Konen og Gaardsdrengen; Pladsen for Bordenden stod tom, ved den ene Side sad hun, ved den anden han og Drengen. De spiste alle af samme Fad, med paalidelig Appetit, tavse som var det et Maaltid hos en død!

Da Fadet var tømt, gik Drengen ud. Ko-

nen rejste sig for at bære af Bordet. Jens Vold blev siddende i skummel Stilhed.

„De snakker om os!" sagde han pludselig, som aabnede han for en Sluse, der ikke længer kan staa imod.

Konen stod bøjet over Bordet, som hun var ved at tørre af, nu rejste hun sig stærkt.

„Hvem?" spurgte hun hvast og saa afventende paa ham.

„Smeden!"

Der blev et Øjebliks Pavse. Høj og ubevægelig stod hun og knyttede Haanden fast om Viskestykket, mens hendes Blik heftede sig uundvigeligt paa ham.

„Naa — og hvad saa?" spurgte hun med en Stemme af Jern.

„Hele Sognet snakker om det!" Han talte famlende frem for sig uden at turde se paa hende.

„Naa — og hvad saa?" gentog hun.

Jens Vold svarede ikke, han saa sammenbidt ud i Stuen. Konen bøjede sig igen over Bordet og strøg heftigt.

„Jeg tænker, vi kan lade dem snakke!" sagde hun afgjort, som var der ikke mere at sige om den Ting.

Straks efter rejste han sig og gik.

Han drev ind over Bakkerne ad Kroen til, syg af Forbitrelse og Trods, hans Sind knyttede sig om Smedens Ord som en Haand, der lukker sig uopvristelig fast og er rede til Slag.

Mod Sædvane var der Lys i Krostuen, og idet han gik hen mod Indgangen, hørte han overgivne Stemmer derinde fra. Et Øjeblik standsede han og tænkte at gaa tilbage igen, men tog saa beslutsomt i Døren og traadte ind. En halv Snes Karle fra Egnen stod i Klump henne ved Disken, højrøstede, hede af Drik og Latter. Krøblingen sad i sin vante Stol med den ene Krykke til Støtte og Tidsfordriv i sin Haand, den anden lagt op paa Bordet. Rummet var taaget af Røg.

Da Jens Vold kom ind, vendte Karlene sig overrasket mod ham og blev stille et Øjeblik, saa begyndte Tummelen igen.

Jens Vold havde taget Plads yderst i Stuen, hvor han sad i Halvmørke for sig selv. Han tænkte paa, om han ikke gjorde bedst i at forlade sin Tjeneste paa Gaarden og søge sig en anden, til hans Husbond var

død og vel i Jorden. Men det var at give Rygtet Ret, at lade Sladderen frit Løb, tilmed at give hele Sognet Trumf i Hænde. Han vilde ikke luske af som en Hund, der gribes i Gæsteri paa en fremmed Gaard; de skulde ikke komme til at hovere over ham; de kunde snakke som de lystede, kunde de, den Tid, der var tilbage. Sad han først som Mand paa Gaarden, kom Turen til ham!

Karlene var blevet roligere og havde trukket sig noget til Side; en af dem fortalte ivrigt hviskende, af og til skottede de tilbage. Paa en Gang vendte hele Flokken sig i et Udbrud af fræk Latter mod Jens Vold. Han foer op som ramt af et Stenkast.

„Vil I mig noget?"

Der blev et Øjebliks Lydløshed efter Raabet, han tog Modet fra dem ved sin Heftighed. Krøblingen plirede hen paa ham med skadefro Øjne.

„Hæ, er det Jens Vold!" æggede han, „sidder du der!"

„Vil I mig noget?" skreg Jens Vold igen, sanseløs af Ophidselse.

Karlene blev urolige over hans truende

Holdning og rykkede fra hinanden, en af dem mumlede et Svar, men turde ikke tale højt.

„Raab ikke saa højt, bitte Jens!“ drillede Krøblingen overmodig, „der er ingen, som har haft Bud efter dig!“

Lidt efter lidt fik Karlene deres Sikkerhed tilbage; en af dem svarede, at ingen havde talt til ham eller fornærmet ham, saa behøvede han vel ikke at vælte sig ind paa dem med Trusler!

Det blev sagt roligt, som en uangribelig Sandhed, og Jens Vold forstod i det samme, at han havde blottet sig for dem, røbet, hvad han ikke vilde røbe, tabt Stillingen. Han lod dem mindre udfordrende vide, at de forøvrigt kunde komme, hvis de vilde ham noget; da ingen svarede, smed han Betalingen hen paa Bordet og drev ud.

Idet han lukkede efter sig, hørte han Krøblingens brustne Latter bag sig og straks derpaa alle Karlene i Kor. Nu var Krøblingen vittig, vidste han, paa hans Bekostning! Men han skulde huske ham det; han skulde huske det!

* *
*

Det uforudsete skete i Løbet af Forsommeren, at Jens Volds Husbond begyndte at komme sig. Kun fjedvis gik det fremad, og ingen kunde sige, hvor meget Bedringen betød, om den ikke var ganske forbigaaende. Men Bedring var der.

Jens Vold var til Mode som en Mand, der føler sig grundigt bedraget, men ude af Stand til at hindre. Mangehaande Tanker plagede ham, han vilde rejse, men kunde ikke rive sig løs; Udsigten til at blive Ejer paa Gaarden fristede og bandt ham. Desuden holdt Konen ham tilbage.

Den syge var jo ikke oven Senge endnu, sagde hun, og hvem havde sagt, at han nogen Tid kom det? Mand blev han da ellers aldrig mere, saa Jens kunde da gerne blive som hidtil, selv om den anden skulde komme saa vidt, at han stalkede om i Stuerne!

Jens Vold blev, men han var utryg. At hans Husbond skulde kunne leve, var aldrig faldet ham ind. Saa længe havde Døden været forestaaende, at den var bleven en afgjort Sag; at det mere havde været, som var den syge død og kun endnu ikke begraven.

Tidligere havde han ikke haft nogen Følelse af Skyld, men nu forekom han sig uafladelig som greben i en Ugerning, og han undgik at komme i Værelset, hvor Husbonden laa.

Alt som Dagene gik og Helbredelsen blev mer og mer sandsynlig, tog hans Uro til; han frygtede ogsaa Sladderen, naar det kom ud, at den syge var bleven rask. Til andre Tider kunde han være kry og have sin egen Frygt til Bedste; saa drak han sig gerne tillidsfuld og stormodig og førte Tale med sig selv. Naar alt kom til alt, — Husbonden laa jo endnu hjælpeløs i sin Seng, han kunde dø endnu! —

Men med Sommeren skred Helbredelsen frem.

En Dag midt i Høsten fik den syge Lov at være et Par Timer af Senge, Jens maatte med ind for at støtte ham, mens han blev ført i Klæderne. Karlen rystede ved at se sin Husbond, der var ubehjælpsom som et Barn; paa Konen var intet at mærke, hun syslede travlt om Manden, faamælt som altid, med ubevægelige Træk, som var det en Hverdagsdont, hun udøvede.

Resten af Dagen var Jens Vold utilpas og utilgængelig, om Aftenen gik han til Kroen. Krøblingen sad alene i Skænkestuen, foroverbøjet, falden sammen i Søvn; han vaagnede, da Døren gik, og kaldte Værten til ved at dunke i Bordet med Krykken.

„Hvordan staar det saa til med din Husbond?" spurgte han efter en Stunds Forløb, „han lever nok endnu!"

„Han gør saa" svarede Jens Vold undvigende, skyllede sin Drik ned og forlangte en ny.

„De siger, at han kommer sig. Ved du noget om det?" Krøblingen sad og stregede i Gulvet med sin Krykke, medens han talte.

„Hold din Mund, Mikkel!" sagde Værten afledende; han vilde ikke have Kævl.

Jens Vold blev siddende længe og drak umætteligt. Endelig rejste han sig og tumlede hjem efter, ind over de sorte Lyngbakker, hvor Mørket laa og blindede Øjnene. Han faldt over en Lyngbusk og laa som en afsindig og forbandede, famlede saa frem igen uden at kunne finde Stien, gik ud og ind, paa én Gang vild og modløs, som en Forbryder, der vil flygte og ikke kan kom-

me af Stedet. Først langt ud paa Natten naaede han hjem.

Men fra den Dag havde han ingen Fred. Han søgte oftere fra Gaarden, til Kroen, eller ned i Byen; det hjalp kun lidt, at Konen forsikrede ham, at Manden ikke levede Vinteren over. At han overhovedet levede, var ham nok, Bevidstheden herom laa som en dulgt Rædsel i ham. Han besluttede at rejse, naar Høsten var til Ende; men Dagene gik, og han blev.

En Aften ud paa Eftersommeren var der Høstfest i Hejsing Kro. Alle Omegnens Piger og Karle var mødte, mange ældre var ogsaa til Stede. Der dansedes i den store Skænkestue, som var pyntet med Aarets Frembringelser: Kornknipper i Hjørnerne, midt paa de to Langvægge var dannet to Vaabenmærker af store, røde og hvide Rodfrugter med grønne Toppe samt nogle Høstredskaber, det Hele indfattet i en Ramme af vægtige Havre- og Bygstraa. Langs de tre Vægge stod smalle Bænke til Sæde for Gaardmandskoner og dansetrætte Piger; bag Disken var Musikken anbragt paa en primitiv Forhøjning, Kromandens egne Stu-

er var taget til Udskænkning og Garderobebrug.

Dansen begyndte tidligt, og Stemningen kom hastigt op. Karlene i Hejsing havde Ord for at kunne skabe Fest. Paa Bænkene sad Konerne med Hænderne i Skødet, omsuste af Gulvets Støv, og betragtede Dansen; nogle af dem drøftede med hviskende Forargelse Jens Volds Forhold til Konen paa Gaarden. Hun drev det nok ganske aabenlyst nu, efter at Manden var kommen op; hun mente at kunne pine ham tildøde, elendig som han var! Forøvrigt havde Præsten besøgt dem forleden og talt hende alvorligt til; andre sagde, hun var højt frugtsommelig; saa nægte det, kunde hun da ikke længer! Men skændigt var det mod Manden; uvidende om det kunde han jo ikke være, naar hun gik om i den Tilstand! Og saa var Karlen tilmed ikke der fra Egnen; naturligvis, til en saadan Tjeneste maatte der en fremmed!

Krøblingen slæbte sig rundt paa sine Krykker, fra Dansesalen ind i Værelserne, hvor der skænkedes ud, og tilbage igen. Mellem Dansene var han ene paa Gulvet.

Han var i højt Humør. Af hans brede, jordgraa Mund fusede grove Vittigheder, saa Pigerne bøjede sig fnisende sammen; han beherskede Latteren.

Sent paa Aftenen kom Jens Vold, der var let beruset. Han satte sig ved et Bord i Udskænkningsværelset og forlangte Drikkevarer, saa vendte han sig mod nogle Bønder, som sad derinde i Samtale, og spurgte højrøstet, om de vilde drikke en Omgang Øl. De svarede ham med et affærdigende Blik og rejste sig uden at værdige ham et Ord, hvorefter de en for en gik ud af Stuen.

Jens Vold slog i Bordet, saa Glassene vaklede, og lo udfordrende efter dem; hvad Fanden bildte de sig ind, det hovmodige Pak! Den tavse Ydmygelse, de havde tilføjet ham, gjorde ham hævnsyg, han tørstede af Ophidselse og drak svælgende. Musikken og Lyden af de dansendes Trin lød ind til ham; af og til kom en eller anden Gaardmand til Syne i Døren, men trak sig straks igen tilbage.

Efter nogen Tid rejste Jens Vold sig og gik ind i Dansesalen; han havde svært ved at styre sit Legeme, Hænderne svøm-

mede under Gangen, som om han traadte Vande.

Det var midt i en Dans, Gulvet var optaget af svingende Par; som graa Støtter langs Væggene sad Gaardmandskonerne og saa til. En Gruppe Bønder og nogle svedige Karle stod omkring Døren, men aabnede sig stiltiende, idet han kom frem. Krøblingen hang i sine Krykker ved den ene Ende af Disken, han havde netop sluppet en Saftighed fra sig og indhøstet rigelig Latter fra de nærmeststaaende; der stod endnu som en Stank om hans Mund.

Jens Vold blev staaende nær Døren for at se til; han vaklede i Benene og havde et tvivlsomt Udtryk. Krøblingen fik Øje paa ham, idet Musikken holdt op.

„Go' Aften, Jens Vold!" raabte han og slog naragtig ud med den ene Krykke, „og velkommen til!"

De fleste tav ved at høre Navnet og saa efter ham; et Øjeblik blev der ganske stille, saa begyndte Hvisken og Snakken igen.

Krøblingen bovnede storagtig ved at se Virkningen af sin Hilsen, han slæbte sig lidt frem, saa han stod frit, saa saa han

undersøgende hen langs Bænkene, som savnede han nogen, og vendte sig derpaa mod Karlen.

„Hvor er din Dame?“ brovtede han med en vid og savnende Haandbevægelse, „har du hende ikke med?“

Nogle af Pigerne vendte sig bort for at undertrykke deres Fnis, andre gav højlydt deres Bifald tilkende. Jens Vold lod sig ikke anfægte.

„Vil du maaske danse med hende, Mikkel?“ raabte han og lo hult som den, der ved, at hans Ord ikke finder Genklang.

Det rykkede i Krøblingen ved Svaret, han saa rundt, om der var Opfordring til at bide fra sig, og da han mødte Gaardmandskonernes bifaldende Blikke, mandede han sig djærvt op. Han vendte sig mod Musikken.

„Spil saa, bitt' Børn“ raabte han, „nu vil Jens Vold danse Solo med sin Kjærest!“

Jens Vold svinglede forover, som vilde han kaste sig over Krøblingen, men standsede betænkende, drejede lidt ud og ind, og fejede saa gennem Luften med den ene Haand.

„Nu skuld' du gaa ud og rett' dine Lim-

mer, Mikkel," sagde han, „de trænger til det!"

Krøblingen blev blaalig i Ansigtet som et Lig, han stammede hæst og saa sig om efter Bistand med et jamrende Blik.

„Bliv ikke kæphøj, Mikkel!" raadede en Bonde besindigt.

Men Mikkels Sind var ramt paa dets saareste Sted, han flyttede sig vaandesygt frem og tilbage paa sine Krykker, stammende Trusler og Ukvemsord. Saa kom Kromanden til.

„Gaa ind, Mikkel!" sagde han og vilde tage ham i Armen.

Mikkel satte sig imod og skreg hadsk op; han vilde ikke gaa, han vilde ikke gaa for den Stympers Skyld, han fornærmede ingen, han vilde ikke fornærmes af nogen!

Musikken begyndte at spille, men ingen dansede ud. Alle trængte sig sammen i den Ende af Salen, hvor Mikkel stod og glammede, ude af sig selv, vildt og usammenhængende, med de blodskudte Øjne naglede paa sin Fjende.

„Han skal ikke fornærme mig, han skal ikke fornærme mig" blev han ved som Svar

paa de omkringstaaendes Beroligelser, „jeg vil ikke gaa!“

Jens Vold var bleven staaende; nu gik han ind i Kredsen omkring Mikkel og bøjede sig hen mod ham.

„Det behøver du heller itt', bitte Mikkel, du tager saa lill' Plads op!“ spottede han og pikkede med en Finger paa hans Pukkel.

Mikkel hoppede et Stød frem paa sine Krykker, som en kluntet Fugleunge, hvis Vinger ikke kan bære.

„Horkarl!“ hvæsede han med en Stemme, der var sprængt af Raseri. „Horkarl!“

Det gav et Sæt i Forsamlingen, nogle af de ældre Bønder gik ud.

Jens Vold vendte sig brat, han slog frem for sig med sine tunge Arme, som en blind Mand, der falder, og huggede sin Haand, som en Hammer ned i Krøblingens Hoved.

Mikkel gav et dumpt Brøl fra sig, sejlede usikkert, saa gled Krykkerne ud, og han sank sammen i en rallende Klump, Kroppen sitrede i haarde Trækninger, Krampefraade sivede ud af hans Mund. Nogle af Pigerne skreg, idet han faldt, Musikken

standsede, Karlene blev ædru af Skræk og løb til.

Et Øjeblik blev der gruende lydløst.

Saa løftede Kromanden og et Par andre ham tungt op og bar ham ud.

Jens Vold blev staaende og samlede sig, han var ikke klar over, hvad der var sket.

Krøblingens Raab havde bedøvet ham som et voldsomt Slag, han hørte det endnu og kunde ikke sanse andet.

Efterhaanden som Besindelsen kom, følte han de truende Øjne; det var, som de bandt ham, han kunde ikke flytte sig. En dæmpet, fjendtlig Mumlen rejste sig mod ham fra alle Sider, tog forbitret til, blev højere og trængte sig tættere paa ham. Karlene stod samlet i en Halvkreds om ham, som man slaar Kreds om et Dyr, der skal fanges; alle vilde de ham til Livs, men ingen turde angribe ham. Saa gik Kromanden, der var stengraa i sit Ansigt, frem imod ham, saa han veg tilbage; han vilde jage ham ud, men kunde ikke tale, han blev kun ved at gaa ham ind paa Livet, nærmere og nærmere, med det stivnede Hoved fremadbøjet,

som vilde han spytte paa ham; Munden søgte efter Ord, men kunde ingen finde.

Karlene rykkede tættere sammen om dem; jag ham ud! jag ham ud! raabte de.

Jens Vold saa sig tvivlraadig om, han vidste ikke, hvad han skulde gøre, her var for mange imod ham.

Da skreg Kromanden pludselig ind i hans Ansigt, som vilde han dræbe ham dermed:

„Man slaar ikke paa en Krøbling! Man slaar ikke paa en Krøbling!"

Og højere, vildere, kun de samme Ord: „Man slaar ikke paa en Krøbling! Man slaar ikke paa en Krøbling!"

Ordene brast ud af ham med en Klang af Gru, der blev tilbage som en skæbnesvanger Uhygge.

Jens Vold tumlede tilbage; han havde ventet, at Kromanden vilde slaa, og var forberedt; men dette overrumplede ham. Hans Blik flakkede raadvildt, hans Mund var farveløs og rystende.

Kromanden fulgte efter ham med Hovedet stivnet fremadbøjet, massiv, kun en Haandsbredde fra ham, mens han blev ved at udslynge de samme naglende Ord, som

om han ikke vidste af andet: „Man slaar ikke paa en Krøbling!“

Saaledes trængte han ham baglænds hen mod Døren og ud.

* *
*

Efter den Aften forlod Jens Vold sjælden Gaarden og kun, naar det var uundgaaeligt. Hans Øjne blev sky og sløvede af Drik og kunde ikke møde nogens Blik, han talte ikke til nogen, ogsaa Konen undgik han at tale med; men han mumlede uafladeligt, naar han var ene, som en drukken Mand. Over hele hans Skikkelse kom der noget faldefærdigt, udhulet, han saa ud til at tæres hen og kunde ofte vende sig pludselig tilbage, som om han frygtede at have nogen i Ryggen.

Det var disse Ord, som Kromanden havde skreget ind i ham, han ikke kunde blive kvit, uafbrudt hørte han dem, Dag og Nat suste de for hans Ører og overdøvede alt andet. Desuden kom det ham for, at hans højre Haand blev lam; som han stod ved sit Arbejde, kunde han strække den frem for sig og se paa den. Jo, den vilde

blive lam, han mærkede allerede, hvor slap den var, den vilde blive lam! Den havde slaaet en Krøbling, og man slaar ikke en Krøbling, man slaar ikke paa en Krøbling!

En Dag sidst paa Efteraaret skulde han med et Par Plage til det store Hestemarked i Købstaden, der laa nogle Mil borte. Han trak afsted med dem henad Aften, saa kunde han være der tidlig næste Morgen. Plagene var for unge til at rides, det var to smækre, kaade Dyr, der dansede paa Hovene.

Da han kom til Hejsing Kro, stod Krøblingen udenfor, baaret af sine Krykker og med Ryggen lænet mod Muren; Jens Vold kunde ikke slippe forbi uden at se ham.

„God Rejse!“ raabte Mikkel, han var forsonlig stemt.

Jens svarede ikke. Han blev urolig og fik meget at gøre med at tøjle Plagene, der sprang overgivne rundt; han nærede en dulgt Rædsel for Krøblingen og følte det som et grimt Varsel, at han havde set ham; nu fik han sagtens ikke Bæsterne solgt!

Vejen løber i lange, rolige Bølger Nord paa over Lyngbælter og ubeboede Egne, sjældent er der et Hus at se. Den skred lang-

somt for ham, Dyrene var stædige at faa af Sted, de huggede med Hovederne og gjorde sig utidige, de satte frem i Sæt, sprang ud til Siderne og fnyste af Ilskhed. Af og til holdt han stille, strøg dem beroligende om Mulerne og klappede dem i Bringen, mens han talte venlige Ord til dem, eller han stødte dem saa haardt an i Grimetøjet, at de standsede med det samme og stak Hovederne smærteligt i Vejret.

Det var blevet mørkt og koldt, intet andet var at se end den graa Vej mellem Brinkerne, der nu stod sorte til begge Sider. En fin Regn faldt, som var det selve Mørket, der fortættede sig i støvfine Draaber. Imellem hørtes de sørgelige Skrig af Fugle, som drog forbi højt oppe, ellers var der ingen anden Lyd end Hovslagenes uregelmæssige Vandren.

Timerne gik. Jens Vold trak tungt og ensomt, foroverbøjet, nu og da mumlede han monotont, som bekræftede han sine Tanker ved at udsige dem. Plagene fulgte døsende bag ham, de begyndte at blive trætte af Vejen og Kulden og ludede med Hovederne.

Det var det med Krøblingen, der syssel-satte ham; han syntes dunkelt at skimte den uundgaaelige Retfærdighed i det, som var sket ham; hans Haand blev lam, vis-nede, i Nat mærkede han det igen, det var som en indvendig Kulde, der sad i den og frøs Blodet sammen. Det var snart forbi med at bruge den, saa var han ingen-ting til! Den havde slaaet en Krøbling, den havde slaaet en Krøbling — og man slog ikke paa en Krøbling! — — Gaar-den fik han da heller ikke. Og forresten kunde han jo ikke blive der, han maatte rejse, før Haanden blev ubrugelig, at ingen skulde faa den at se. Ja, maaske skulde han gaa over at vise Mikkel den og betro ham, at den var lam; han havde jo slaaet ham, Mikkel, der var en stakkels Krøbling, og man slog ikke paa en Krøbling!

Regnen tog til. Det vaade, uldne Mørke svøbte sig om ham, saa at han næppe kunde se. Vejen blev sølet og sjappede, naar han tog Fødderne frem.

Det blev et snavs Markedsvejr, tænkte han, og Plagene vilde se slemt medtagne ud i Morgen! Men han fik dem vel ikke solgt

alligevel, siden Mikkel netop skulde staa der udenfor, da han kom forbi! Han havde jo slaaet ham, Mikkel, som var en sølle Krøbling! — Og man slaar ikke paa en Krøbling!

Saa gik han længe og tav. Der var en sivende Lyd omkring ham af den stride Regn, bag sig hørte han Dyrenes træge Hovslag, undertiden deres Pusten eller en Sten, som blev sparket op. Han tænkte ikke mere, Mørket laa uigennemtrængeligt inde i ham, og han vidste ikke synderlig af sig selv. Kun Bevægelsen fyldte ham ligesom med en svimmel Fornemmelse af Liv.

Sent ud paa Natten satte han sig paa en Skærvedynge for at hvile. Plagene stod stille som et Værk, man standser.

Han bandt Grimerebene sammen og lagde dem under sit ene Laar og sad saa og gned sin højre Haand, som vilde blive lam. Hans Mund mumlede, utydeligt, som af en Vane, der ikke var ham bevidst.

Da foer Dyrene pludselig sky i et Spring til Siden, han slyngedes brat over Ende med et gurglende Brøl, men Plagene gjorde i et Nu omkring og jog tilbage.

Rebet havde viklet sig om hans ene Ben, han kæmpede for at komme fri, fløjtede, raabte, slæbtes modstandsløst med; han greb krampagtigt for sig uden at faa Tag, stemmede Hænderne mod Jorden for at beskytte sit Ansigt, blev traadt af Hovene, skreg jammerfuldt om Hjælp.

Plagene skræmtes af hans Skrig, Løbet hidsede dem, de stormede vildere af Sted, med Hovederne bøjede af den skumplende Byrde. Paa en Gang blev han stille, Hovedet kastedes dødt ud og ind, hoppede lidt op fra Vejen, naar det stødte mod en Sten, og faldt saa slapt ned igen; Hænderne fejede gennem Sølet som to Halmviske. Omsider gled Foden ud af Rebet, og han blev liggende.

Regnen sølede trøstesløs ned. Langt borte tabte Dyrenes flygtende Hovslag sig og døde til sidst hen i Stilheden; alting var sort af Mørke.

Et Par Timer senere graanede Dagningen sparsomt frem, Regnen tyndedes og hørte derpaa op, nogle forkomne Fuglerøster vaagnede inde over Lyngtuerne, mens den lave, enstonede Himmel aabnede sig for Morgenlyset.

Jens Vold laa midt paa Vejen. Han var ilde tilredt. Hovedet var blodigt forslaaet, over det ene Øje var Panden blaa og svullen, Øjenhulen lukket af Blod og Smuds, og Nakken kun en levret Kage af Hjernemasse og Søle. Den højre Haand var knust.

Saaledes fandt nogle Markedsgæster fra Hejsing ham.

VÆDDEMAALET

Efter mange Dages bekymrede Venten kom der endelig en Lejer for at se paa Værelset. En tidlig Formiddag ringede han paa; det var i Byens Udkant, paa en femte Sal i et ensomt liggende, opløbet Hus, der gjorde et besynderlig magert Indtryk. Hvad der fristede ham til at gaa derop, var Udsigten: lige overfor laa i en Gruppe af højtidelige Linde en gammel hvidkalket, toetages Bygning med rødt Tegltag; det mindede ham om hans Hjem.

En lille, skødesløst paaklædt Dame med forjagede Øjne lukkede op for ham.

Om det var her, der var et Værelse til Leje? Han spurgte besværligt, det kostede ham Overvindelse at faa Ordene frem.

— Jo, det var det — — nu skulde hun — — hvis han vilde være saa venlig at vente blot et Øjeblik, saa skulde hun — —!

Hun løb ind i Entreen og tog i en Dør; den var lukket af. Saa bankede hun febrilsk.

„Teresa! Teresa!" raabte hun, „her er en Herre, som vil se paa Værelset!"

En Stemme svarede indenfor; fra Køkkenet kom et Par forarmet klædte Drenge frem og saa med slugende Øjne paa den fremmede.

„Ja, De maa undskylde" — Fruen løb nogle urolige Skridt imod ham — „min Datter bruger det for Tiden, De maa virkelig undskylde — —! Men Teresa," raabte hun forhippet tilbage, „Herren venter!"

Han vilde sige, at han havde god Tid, det havde ingen Hast; men han kunde ikke faa det formet og blev forlegen staaende. Drengenes Øjne veg ikke fra ham; deres Moder jog paa dem og blev mere utaalmodig, men de flyttede sig ikke. Endelig drejedes en Nøgle om, Fruen lo mod ham med et forkomment Smil.

„Saa, nu tror jeg — hvis De vil være saa venlig at træde ind!" Hun skyndte sig at slaa Døren op paa vid Gab.

Det var et rummeligt Kvistværelse med skraa Ydervæg, møbleret beskedent, men med kvindelig Omhu. Alt var stilfærdigt derinde, de faa Genstande var saa jævnt

henstillede, som stod de tilfældigt netop saaledes og gav Værelset dets Præg af Fylde og Skønhed.

Et Øjeblik standsede han indenfor Døren, som var han gaaet fejl og først nu opdagede det; saa vovede han sig dybere ind og blev staaende midt i Værelset. Fruen fulgte ham i kummerlig Forventning.

En hvid Seng ved den ene Sidevæg tystnede som i et Sygeværelse; nogle enkelte Portrætbilleder levede paa Væggene et fortroligt Samliv. Paa et Bord nær Sengen stod en sparsom Buket hvide Blomster; den kunde ikke være nogen Gave, tænkte han, saa faa Blomster der var i den!

Han saa gennem Vinduet ned paa den gammeldags Bygning, derpaa vendte han sig, tøvede, men gik saa mod Døren med sit Blik langsomt vandrende over Tingene derinde som én, der tager Afsked. Han havde taget sin Beslutning. Han vilde ikke leje; han forstod, at Datteren maatte forlade sit Værelse, han turde ikke være den, der tog det fra hende.

Han bestemte sig til at sige, at det ikke passede ham, og overvejede, hvorledes han

varsomst kunde anbringe sine Ord. Men da han mødte Fruens ængstelige Øjne, blev han beklemt. Gik han nu, vilde et Haab briste, følte han.

„Tør jeg spørge," sagde han kun for at sige noget, „Møblerne? Jeg ved ikke, følger Møblerne med?"

Han smilede, som indrømmede han at at have spurgt unødig dumt, og som om han vilde tilføje, at det forøvrigt heller ikke kom ham an paa Møblerne.

Fruen saa sig hjælpeløst om. — Ja, hun vidste ikke rigtig — naturligvis, naar han ønskede — men nu skulde hun spørge! I sin Raadvildhed aabnede hun Døren ind til Sideværelset og kaldte: „Teresa! Teresa!" Derpaa vendte hun sig ydmygt mod ham: „Jeg skal sige Dem, De maa virkelig undskylde — Møblerne er min Datters; De maa undskylde, hun har selv — —!"

Døren aabnedes i det samme, og Datteren kom ind. Hun var en ung, slank Kvinde med klare, sørgmodigt seende Øjne i et fint, uberørt Pigeansigt, der var afbleget som af dulgt Længsel.

„Det er min Datter!" præsenterede Fruen

ivrigt; hun hastede mod en Afgørelse. — „Den fremmede Herre, Teresa — —!“

„Undskyld,“ afbrød han, vendt mod Datteren, „det har slet ingen Betydning for mig, — jeg vilde kun gerne vide — —“

„Ja, kan du ikke nok undvære Møblerne?“ skyndte Moderen sig at spørge.

„Møblerne!“ — Teresa samlede dem i et langsomt Blik, der standsede uvist ved den fremmede. Han følte det og saa op, deres Øjne greb hinanden. — „Møblerne,“ gentog hun, „de følger med Værelset!“

Han blev ulykkelig til Mode, nu kunde han ikke trække sig tilbage, og at tage Værelset fra hende, var ham pinligt imod.

„Jeg kan saa godt bringe Møbler med selv!“ erklærede han; han vidste, hvilke Anstrengelser det vilde koste ham at skaffe blot de nødvendigste til Veje.

Datteren iagttog ham dvælende, saa svarede hun roligt, at Værelset helst skulde udlejes møbleret, saaledes som det stod; hvis det passede ham.

Han gik igen til Vinduet og saa ud.

„Det var den Udsigt!“ sagde han som

en Undskyldning — „jeg holder saa meget af det gamle Hus dernede!“

„Ja, fredeligt og rart er her!“ snakkede Fruen. „Og alting kan De faa, som De vil have det!“

„Ja-ja. — Tak!“ Saa troede han — —! Han saa pludselig paa Datteren: „Naar jeg kun ikke tager det fra Dem,“ sagde han og blev staaende med sit Blik i hendes.

„Nej, min Datter har sit Værelse inde bag ved!“ Fruen pegede ubestemmeligt til Siden, — „hun har kun boet her nogle Dage!“

„Det er ikke mit Værelse her!“ Teresa tog i Døren for at gaa. „Heller ikke Møblerne er mine!“

— — Nogle Dage efter flyttede han ind.

* * *

Hver Formiddag sang Teresa i Værelset ved Siden af, Skalaer og Øvelser og derpaa en eller anden enfoldig Melodi. Akkompagnementet paa det udslidte Klaver klædte med sine sørgelige Spinet-Toner det ufærdigt-spæde i hendes Stemme; de fulgtes ad, de to Klangfarver, som to blege, for-

glemte Søstre, der Haand i Haand vandrer frem i et ulykkeligt Landskab.

Han havde sagt ved Indflytningen, at han var ude om Formiddagen, derfor valgte hun den Tid til at øve sig i.

„Min Datter tager Undervisning og maa øve sig en Del hjemme," havde Moderen betroet ham.

Men nogle Gange var han bleven hjemme, og jo oftere han hørte hende, jo hyppigere opsatte han at gaa ud; først naar han vidste, hun havde rejst sig fra Klaveret, kunde han bekvemme sig dertil.

Alt som Dagene skred, blev det ham en Fornødenhed stiltiende at overvære hendes Øvelser, at tage Del i hendes Fremgang, sætte sig ind i Vanskelighederne for hende og ligesom være med at overvinde dem. Naar han sad der mellem de Møbler, som var hendes, og fulgte hende i Skalaernes harmoniske Stigen og Dalen, følte han en bølgende Fornemmelse af Lykke, som ikke blev ham klar, men som vuggede under hans Bevidsthed Dagen igennem. Han var ikke længer ene, han blev aldrig mere ene!

En Dag sagde han til Moderen:

„Jeg beder Dem lade Deres Datter være uvidende om, at jeg er hjemme, hendes Spil generer mig ikke, og jeg skal ikke mere ud om Formiddagen — som før!“

Men allerede Dagen efter øvede Teresa sig ikke. Forgæves sad han og ventede; han blev urolig, hendes Skridt havde han hørt, hun maatte være hjemme. Langt over Tiden blev han siddende, saa rejste han sig for at gaa ud. I Entreen mødte han Moderen.

„Undskyld, Frue, Deres Datter — hun er vel ikke syg?“

„Syg!“ — Fruen saa uforstaaende paa ham — „nej, det er hun da rigtignok ikke!“

„Nej! — nej, det haaber jeg heller ikke!“ svarede han og gik.

I flere Dage hørte han hende ikke; hun maatte øve sig, naar han var ude! Han blev utilpas derved, syg af Uro; hans Tanker svirrede rundt om det ene, uden at han kunde samle dem i Arbejde. Gik han ud, fulgte det med. Saa blev han tillige angst for, at hun netop nu sad og sang, og maatte ile hjem igen. Var hun bange for ham, eller bar hun Nag til ham, fordi han havde lejet hendes Værelse?

Disse unge, ubehjælpsomme Toner var blevet en Del af hans Dag, den kæreste Del, ja dens egentlige Indhold, han kunde ikke undvære dem! Han tænkte paa at flytte og besluttede ogsaa at sige Værelset op til Maanedens Udgang, men kunde ikke; desuden, hvor skulde han flytte hen, ingen kendte han, ingen omgikkes han, ingen havde han at tale med!

Alligevel tog han Mod til sig en Morgen og gik ud i Køkkenet hos Fruen for at sige, at han maatte rejse. Hun stod og børstede Støvler, et Par smaa, smalle Pigestøvler.

„Men skal De allerede ud?" spurgte hun, idet han kom. — „De maa undskylde, jeg troede virkelig ikke — —!"

Rapt strøg hun Støvlen, som hun var i Færd med, af Haanden og satte den fra sig. „Det er min Datters," sagde hun og tog hans.

„Det har slet ingen Hast med mine," svarede han, „det var ganske tilfældigt — jeg er kommen lidt tidlig op. Gør endelig Deres Datters færdige!" Han tog den halvtpudsede Støvle og rakte frem. — „Jeg skal ikke ud!"

„Jo, De maa undskylde, — min Datter kan vente!"

Han blev staaende med Støvlen i sin Haand og saa paa den.

„Det er en lille Fod!" ytrede han kærtegnende, som var han lykkelig over den Opdagelse, han havde gjort. — „Den er ikke ret stor! Som min Haand, ikke større end min Haand og ikke nær saa bred!"

Han stillede den maalende ovenpaa sin flade Haand og smilede henrykt. Fruen lo taknemmeligt, medens hun blankede løs paa hans Støvler.

„Ja, smaa Fødder har hun rigtignok!" tilstod hun stolt.

Endelig fik han sit Fodtøj, men han gik ikke ud. Hele Dagen sad han hjemme og ventede. Det kom ham hvert Øjeblik for, at Teresa i det næste vilde begynde at synge, og hver Gang han hørte hendes Skridt, spændtes hans Forventning yderlig, han bøjede sig lyttende frem, nu! — nu? — satte hun sig ikke ved Klaveret — nu! Nej, hun gik endnu, hun gik endnu, saa — spinkelt, aandigt, kunde man sige, ja, netop aandigt; men hun havde ogsaa

saa lille en Fod, ikke større end hans Haand —! Nu? satte hun sig ikke! — Nej, ikke større end hans Haand og smallere — han havde brede Hænder!

Han blev ensom tilmode, bekymret, fordi han forstod, at nu maatte han gøre Alvor af at flytte, og fordi denne Tanke lukkede om ham som en trøstesløs Taage. Hvorhen, hvorhen! Kunde han mon ikke komme nu og da og besøge dem? Maaske bringe dem et Par Blomster!

Den Nat gik han ikke i Seng. Snart sad han og saa ufattende frem for sig, snart listede han sig omkring i Værelset og berørte alt derinde, alle Møbler, alle Billeder paa Væggene, alle Smaagenstande, med en sky Fornemmelse af at forbryde sig uden at vide mod hvad eller hvem.

Saa satte han sig igen.

Hvad var det, der gik af ham; han kendte hende jo næppe, kunde altsaa ikke være forelsket. Og alligevel — kendte han hende ikke, havde han ikke lyttet sig til, hvem hun var? Jo, jo, han kendte hende, han elskede hende, han havde levet med hende i hendes Drømme og forstod dem. Hendes

Sang, det var hende selv; hendes lille Stemme!

Næste Dag, medens Teresa og Moderen var sammen i deres Stue, tog han Mod til sig. Han traadte ind af Døren med en plumpende Bevægelse, som om han traadte ud i det tomme Rum, og blev staaende lige indenfor. Teresa saa paa ham, hendes Øjne voksede, videde sig ud som i Fare.

„Undskyld, jeg vilde blot sige —! Jeg kom for at lade Fruen vide, at jeg maa flytte!" Han famlede Ordene frem, som vidste han aldeles ikke, hvad han vilde sige.

„Rejser De?" Teresa spurgte uden at vide af det, angstfuldt, pludseligt som et Skrig.

„Vil De flytte?" sagde Fruen tonløst og fik et Udtryk af Bekymring, som overvejede hun de skæbnesvangre Følger af hans Flytning.

Forvirret saa han paa dem, saa smilede han raadvildt.

„Ja, jeg vil sige, — det vil sige —!" Han kastede i fortvivlet Hjælpeløshed sit Blik paa Teresa, som en Mand styrter sig bønfaldende ned for en Kvinde. — „Jeg vilde jo meget gerne —."

Teresa afbrød ham, hun saa bort.

„Er De misfornøjet — med Værelset?"

„Nej, paa ingen Maade, det er ikke det, jeg vilde ogsaa meget gerne — jeg holder tvertimod meget af Værelset!" sluttede han uden at faa talt ud. Men paa en Gang blev han sikker som under en rolig Beslutning. — „Jeg er bange for, at jeg forhindrer Dem i Deres Uddannelse!" sagde han med krampagtig Fasthed og saa frygtløs paa Teresa. „De synger ikke mere, — derfor maa jeg flytte!"

Teresa blev som Ild i sit Hoved. Instinktmæssigt forstod hun Grunden til hans Besøg, hun bøjede sig sammen, svimmel af en vild Lykke: der var et Menneske, som holdt af hendes Sang; der var én, som brød sig om hendes Sang!

„Min Datter øver sig ude!" skyndte Moderen sig at sige. „De maa undskylde, min Datter vilde ikke forstyrre Dem!"

En dyb Sørgmodighed brød med ét ind over ham, Nattens levende Angst for at blive ene knugede ham, han greb i Døren for at dæmpe sin Bevægelse og tvinge sig til Selvbeherskelse. Der var et Øjebliks intensive Stilhed.

Saa tog han stærkt i Laasen og aabnede.

„Jeg skal sige Dem," lo han med et bristende Smil, „De gør en Velgerning mod mig, naar De øver Dem herhjemme!"

* * *

Teresa genoptog sine Øvelser.

Aldrig var hun gaaet til dem med større Lyst, med stoltere Mod, med mere drømmefyldt Tillid til, at hun skulde naa sit Maal. Visheden om, at der ved Siden af hende sad et Menneske og lyttede taknemmeligt og holdt af hendes Stemme, én, som fulgte hende fremad Skridt for Skridt, gjorde hende paa én Gang lykkelig stærk og ængstelig frygtsom; hendes Trang til at give sig hen i Sangen ansporedes, hendes Krav til sig selv skærpedes.

Imidlertid sad han paa sit Værelse, bøjet over sine Bøger; det kom ham ofte for, at han blev baaret gennem deres tørre Luftlag paa hendes uskyldige Toner. Undertiden vendte han sig mod Væggen ind til Stuen, hvor hun øvede sig, og lyttede vedholdende.

Det var en besynderlig Røst, bleg, for-

undret, pigeagtig ivrig; den kastede sig ind i Melodien med et Overmaal af Kraft, den kunde synke sørgmodigt tilbage som en syg! Den var forandret, men han kunde ikke faa fat paa, hvori Forandringen bestod! Den var ikke til at blive klog paa den Stemme, ligesom hendes Øjne, heller ikke de!

Nogle Gange overraskede hun ham i Entreen, og de vekslede faa, forlegne Ord, der syntes ham helt betydningsfulde. En Dag vovede han sig til at spørge, om hun kendte „Bechlein“, den var vist af Schubert.

„Bechlein?“ — Hun vidste nok, hvilken han mente, den hed ikke saaledes. Nej, hun sang den desværre ikke!

Han købte den straks og sendte hende den, da han ikke havde Mod til at bringe den selv. Bagefter sad han i Angst for, at han skulde have baaret sig galt ad.

Et Par Uger gik; han tænkte ikke mere paa at flytte. Saa lykkelig som nu havde han aldrig følt sig, saa lidet ensom. Kun imellem flammede et voldsomt Savn op i ham, en sugende Attraa efter at give sig hen, efter at sprænge Dagenes Regelmæs-

sighed, efter at føle sin egen Kraft. Hver Gang endte han i angstfuld Sorg. Han skulde dø ung, troede han, om nogle faa Aar, maaske allerede før, uden at have levet, uden at have foldet sig ud og prøvet sin Styrke, uden at noget Menneske havde kendt og elsket ham! Syng, syng, Teresa, syng for mig, mens jeg kan høre dig, syng mig stille igen, jeg glemmer, naar du synger, naar du synger, glemmer jeg, at jeg skal dø!

Saaledes kom han over Vinteren, og det lysnede mod Vaar i Luften.

I den sidste Tid havde de ofte talt sammen, nogle Aftener havde hun bedt ham ind i deres Stue og spillet for ham, og et Par Gange var det hændet, at de skulde ud samtidig og fulgtes gennem Gaden, men da havde han været meningsløs tavs af Henrykkelse. Naar han kom hjem, anklagede han sig for sin dumme Opførsel. Hun følges ikke mere med dig paa den Maade, tænkte han, du piner hende med din Stumhed, du keder hende, keder hende!

En Morgen vaagnede han tidlig ved, at Solen ligesom paa en Gang fyldte Værelset

med gyldent Lys. Han laa et Øjeblik i vaagen Bevidstløshed og kunde ikke gøre sig Rede for det glansfulde Skær, saa sprang han pludselig op og stod i Solen, gennemstrømmet af sanselig Kraft. Han havde drømt. Det var, som kom han af et Bad og følte Vandets Friskhed drive foryngende ned over Legemet. Han havde drømt sig stærk og dristig, han havde Trang og Mod til alt i Dag!

Han slog Vinduerne op; den kølige Luft faldt ind, den aandede ham kærkomment i Ansigtet. Udenfor var Fuglene kvidrekaade af Forelskelse, deres smaa dunede Kroppe sitrede af fyrig Vellyst. De sortkronede Lindes Stammer stod grønne af frodig Væde, Himlen var uendelig klar. Der var noget af en vild Renhed over denne store Morgen.

Medens han klædte sig paa, nynnede han og lo.

„Det er dog besynderligt," tænkte han, „det er dog besynderligt, saa jeg er glad!"

Han tog sine Bøger for at arbejde, men han rejste sig snart utaalmodigt; saa laa

han længe i Vinduet, lyttende til Vaardagens Karskhed, læste derpaa igen.

„Det er besynderligt!" Men han havde efterhaanden glemt, hvad det var, han fandt besynderligt.

Da han noget senere hørte Teresas Skridt i Dagligstuen, droges han uvilkaarligt derind. Det var ham ikke klart hvorfor; han maatte se hende, blot se hende. Men da han stod foran hende, blev han fuldkommen tryg og besluttet.

„Jeg vilde spørge Dem, ... det er saa uimodstaaeligt et Vejr — vil De gaa med mig ud ad Landet?"

Teresa saa paa ham; der var et Udtryk i hendes Blik, som kendte hun ham ikke og maatte tænke sig om for at mindes ham.

„Tak — det vil jeg gerne!"

Hun smilede alvorligt, saa vendte hun sig pludselig bort og gik ud.

* *
*

De sad paa en Stendynge og saa hen over Markerne, der blev muldgraa i Solen.

„Hvorfor tror De" — Teresa talte efter-

tænksomt, som tumlede hun med noget, hun ikke forstod — „hvorfor tror De, at De skal dø ung?“

„Det tror jeg skam ikke,“ sagde han overgivent, „jeg véd det!“

„Véd det?“ Hun undersøgte hans Træk; var det kun en barnagtig Ide hos ham, havde han hende til Bedste!

„Hvorledes kan De vide — det?“ Hun spurgte aandeløst, strengt, som vilde hun kræve ham til Regnskab for hans Ord.

Han mødte hendes roligt forskende Blik med et forvirret Smil.

„Tror De mig ikke?“

„Nej.“

De tav et Øjeblik. Luften sitrede af gylden Frodighed, Rummet var som en skær og gennemsigtig Skaal, der nu og da strømmede over med tyste, svale Pust.

Han sad med Armene hvilende paa sine Knæ, Hænderne vred sig smærteligt i hinanden.

„Jeg véd det!“ sagde han. — „De maa ikke tage mine Ord for Praleri. Jeg véd det!“

Paa en Gang bøjede han sig med en

nervøs Bevægelse over mod hende; en graa Skygge vandrede over hans Ansigt og svandt ind til en næppe synlig, vansirende Linje ved Munden.

„Vil De vædde med mig?“

Hans Stemme lød, som afhang der skæbnesvangert meget af hendes Svar. Hun blev raadvild, vred; det saarede hende, at han kunde spørge saaledes, men hans Udtryk, der var saa anspændt, at han syntes hende ukendelig, gjorde hende usigelig ondt. Han gentog sit Spørgsmaal.

„Inden tre Aar er jeg død. De skal vædde med mig!“ Han slog om og blev kaad. „Jeg kunde jo maaske leve blot for at lade Dem vinde!“

Teresa rystede modstandsløst paa Hovedet; hun vidste ikke klart, hvad der gik for sig. Mon han ikke var skuffet af hende og vilde hævne sig, eller mon hun ikke skulde le og gaa ind paa hans Idle? Sad han ikke blot og undersøgte, hvem hun var, og pinte hende, fordi han angrede, at han havde taget hende med sig?

„Altsaa, inden tre Aar?“ — Hans Stemme var nu ganske naturlig, som talte han om

en Kendsgerning, der iøvrigt ikke kom ham ved. „Hvis jeg taber, saa vil jeg — saa vil jeg forlove mig med Dem,“ brød han af og lo, som man ler af et Indfald, hvis Virkning man er usikker paa.

Teresa følte sig pludselig overbevist om, at alting var Spøg; ved hans sidste taabelige Ord maatte hun le med; ja, hun lo højere og mere, end hun oprigtigt vilde.

„Naa — og hvis De vinder?“ Hun blev overstadig, Tanken om at have overrumplet ham ved at gaa ind paa hans Forslag gjorde hende kaad.

„Hvis jeg — vinder!“ Han saa uvis paa hende, som forstod han ikke selv længer, hvorom det drejede sig.

„Ja —?“

„Ja, hvordan skal vi egentlig afgøre det?“ spøgte han, „hvis jeg vinder, — jo, saa kan De give mig en uforgængelig Vokskrans paa min Grav!“

De lo begge to, lo af Forlegenhed over ikke at vide, hvad de gensidig mente med det hele; en Latter, der var baade skamfuld og overmodig.

Teresa blev i Lystigheden.

„Giv mig Deres Haand. — Saadan. Saa, hug saa over — —!“ Han tøvede, Varmen af hendes hvide Haand steg i hans Blod og blændede ham.

Da trak hun hastigt sin Haand til sig, ligesom med et skræmt Ryk, saa foer hun sammen af Kulde. Hun var bleven blegere, hendes Øjne næsten sygeligt klare.

En Stund sad de tavse og saa bort over Markerne, hvor nogle Viber legede gennem Luften i store svingende Buer og skreg Foraaret ind.

„Hvor det var — grimt!“ hviskede hun og blev ved at se frem for sig med et Udtryk, som om hun brød sit Hoved med noget ufatteligt, der smærtede hende. „Hvor det var — grimt!“

* * *

Fra den Dag grebes hun af en ubevidst Skyhed, naar de talte sammen. Hun frygtede for ham og havde paa samme Tid en længselsfuld Tillid til ham; hvem var han? Vilde han overrumple hende? Hans Øjne var bundløse; saa hun i dem, skiftede de som et Bygevejr. Undertiden tav han urok-

keligt, eller han krympede sig af Forlegenhed; undertiden kunde han beruse sig i Ord og var saa ikke fri for at være paatrængende! Hun forstod ham ikke, han vilde ikke lade hende forstaa! Men hvorfor dog, hvorfor dog ikke!

Lidt efter lidt grundede hun sig ind i en Angst, der aldrig forlod hende. Ofte undgik hun at møde ham, men efter nogle Dage var hendes Frygt saa stærk, at hun maatte se ham, maatte, om saa blot et Nu. Hun blev syg af hvileløse Tanker.

Af og til kom han hjem med Blomster, som hun vidste var bestemt for hende, men sjælden bar han dem ind, han lod dem ligge og visne paa sit Værelse; bagefter smed han dem ud.

Teresa pinte sig med, hvad hun skulde gøre. Hun følte sig som medskyldig i en Brøde, hun ikke kendte, draget ansvarsløs ind i en Skæbne, hun ikke raadede for. Hver Dag forøgede hendes Uro; hun kunde staa op om Morgenen med en lidenskabelig Fornemmelse af, at der i Løbet af Dagen vilde ske en Ulykke, som hun var hjælpeløs imod og ude af Stand til at afværge,

men som hun havde fremkaldt. Maaske elsker jeg ham, drømte hun, og er ulykkelig, fordi jeg ikke kan forstaa ham!

Time efter Time arbejdede hun med sine Tanker for at faa Rede paa, hvorfor hun led; hun fortæredes af denne genstandsløse Kummer. Det syntes hende, at Liv, der havde været klart og gennemskueligt, sank ned i Dunkelhed og rørte sig dernede i tunge, uformelige Drømme — som en Ø, der er skudt frem af Havet, synker tilbage i Havet igen.

Naar hun øvede sig, var det kort og glædesløst; tit fik hun kun slaaet nogle Akkorder an, før hun rejste sig rastløst og lukkede Klaveret.

En Middag skræmtes hun ved, at han bankede paa den aflaasede Dør, der var imellem hans Værelse og Stuen. Blodet standsede i hendes Bryst, hun blev hvid som en døende og lyttede med halvtaaben Mund.

„De har ikke øvet Dem i Dag," raabte han, „jeg gaar og venter!"

Hun rejste sig som en bevidstløs, der følger en uovervindelig Drift, og gik hen til

Klaveret. Efter nogle bløde Løb gled hun ind i en sagtmodig Melodi, saa spillede hun sig vaagen og tog fat med bredere Kraft, søgte andre Noder ud.

Det gjorde hende godt, Blodet strømmede som Ild i hendes Legeme, hun skulde ogsaa synge for ham, hun skulde ogsaa synge! Med et Smil, der lyste af hemmelig Lykke, tog hun „Bechlein" frem. Hun sang de første Strofer, da brast pludselig hendes Stemme, som en ung Gren, der ikke kan bære sin Frugtfylde, og hun faldt hulkende sammen over Instrumentet.

Lydløst blev han længe siddende. Han kunde høre hendes Graad, den brændte ham som Draaber af smeltet Metal, den gjorde ham fortumlet af Bedrøvelse, uendelig afmægtig.

Det slog ham dumpt men uundgaaeligt, at det var ham, ham, ham, der var Skyld i hendes Smærte.

Til sidst holdt han det ikke ud og skyndte sig bort; han løb gennem Gaderne som en Mand, der leder efter sig selv og ikke véd, hvor han skal søge, planløst, blindt, uden egen Vilje.

Endelig blev han roligere og gav sig til at tænke. — Hvad er det egentlig, jeg har gjort hende? spurgte han, men kunde ikke finde noget Svar. Har jeg gjort hende noget ondt? Saa gik der en Gaade op for ham. Jeg har krænket hende med mit Raab! Naturligvis, hun er bleven krænket over, at jeg raabte!

Det trøstede ham at have fundet Løsningen, han blev lidt efter lidt ganske oprømt og spøgte med hendes Graad. — Det lille Fæ! Det lille Barn! Hun er bleven krænket af mit fordringsfulde Raab!

Først ud paa Aftenen vendte han tilbage.

Han gik lige ind i Dagligstuen, hvor Teresa sad; hun var alene hjemme. Han havde besluttet at tale fuldstændig behersket, som intet var sket, men da han saa hendes forgræmmede Bleghed, slap Modet fra ham. Uden at sige noget satte han sig i hendes Nærhed; hun rørte sig ikke; det var, som om hun ikke vidste af ham, skønt hun havde set paa ham, da han kom ind. Hendes Stilhed kuede ham, fyldte ham som en usigelig Forladthed; om han kunde bøje sig ind til hende og græde!

Som to døde Dueunger laa Hænderne i hendes Skød, smalle, hvide, med et blaaligt Skær, der fremkaldte en ubestemmelig Angst hos ham. Han saa paa hendes Ansigt, det var farveløst, Læberne uden Blod.

Tavsheden blev uudholdelig, nu maatte han tale, hvis han ikke skulde blive svimmel. Maaske var det ogsaa dét, hun ventede paa, ja, maaske var det dét! Med en voldsom Anstrengelse rev han sig løs.

„Ved De hvad, Frøken Teresa!" hans Stemme var unaturlig stærk, den rystede af Fasthed, „jeg tror, jeg taber mit Væddemaal!"

Han vidste ikke, hvorledes det faldt ham ind; nu lo han med et Smil, som vilde han spørge, om hun ikke troede det samme.

Teresa drejede sig brat imod ham, hendes Øjne videde sig ud, som om de længe havde været lukkede, det var, som Pupillen vokssede og fyldte hele Øjeæblet med sit kummerfulde Blik.

„Væddemaalet —!"

Hendes Stemme var tonløs, men hun udtalte Ordet, som gav det hende Klarhed paa en Ting, hun forgæves havde grublet

over. Uafvendelige hvilede hendes Øjne paa ham, de var forfærdeligt blege.

„Teresa — —!“

Han tav bestyrtet ved at møde hendes stumme, hvide Ansigt, der var et Ligs, hvis ikke Øjnene havde været aabne. Han vilde kaste sig foran hende, bede hende ikke se saaledes og sige hende alt, alt.

Et Nu vaklede han, saa rejste han sig, hendes aabne Øjne stirrede, som om de skulde briste af Forventning, pinefuldt, med en Magt, han ikke kunde holde ud at møde — saa vendte han sig viljeløst og gik.

Teresa sad endnu ubevægelig, stivnet af Øjeblikkets dræbende Stumhed; da randt en frysende Rysten gennem hende, og pludselig styrtede hun hulkende ned over Stolen, hvor han havde siddet.

Dagen efter flyttede han bort.

*   *
*

„Siden du er død, Teresa, er der gaaet mange Aar. Ogsaa din Moder er død, dine Brødre er Mænd med Børn. Hvis du havde

levet, vilde du være begyndt at blive gammel allerede. Ligesom nu jeg.

Men du skulde ikke blive gammel.

I de Aar har jeg tænkt meget paa, hvorledes det gik til, og alvorlig har jeg søgt at forstaa det. Ofte har jeg spurgt, om det var min Skyld, om det var mig, der fremskyndede din Død.

Som jeg ser paa det nu, og saaledes som jeg har set det siden, er der kun én Ting, jeg tør sige med Sikkerhed: du var syg, før jeg flyttede ind i dit Hjem. Ja, Teresa, du var syg!"

„Lad mig forsøge at samle alt igen.

Fra den første Gang — —, den første Gang var den Dag, da jeg lejede dit klare Værelse; da du kom ind, efter at din Moder havde kaldt, kom der en varslende Rødme over Rummet og Luften. Jeg saa den ikke, jeg fornam dens usigelige Finhed, men jeg saa kun dig.

Saaledes ønsker jeg bestandig at se dig, rank og tyst, men den anden Gang, den sidste Gang, Aftenen før jeg rejste, toner frem

under det første Billede, overskygger det og sammenblander dit Ansigts Træk fra da og siden.

Jeg siger ogsaa Gange, som var der kun nogle faa, to eller tre; men jeg husker dig fra alle de Gange, jeg saa dig, hver Gang for sig, mer end Hundrede Gange. Jeg ser dig fra mere end Hundrede Gange; jeg kan se al Ting. Jeg kan ogsaa se Annoncen; den stod saa ulykkelig presset sammen mellem store, grove Avertissementer, den stod og ventede taalmodigt som én, der tænker: den, der skal se mig, faar mig nok at se!

Du var død.

Dagen efter gik jeg op til din Moder; det var kun to Maaneder, efter at jeg var flyttet bort. Hendes Øjne saa forvildede paa mig, som vidste de ikke, hvem jeg var og hvad jeg vilde. —

„Hun er ikke her," sagde hun, „hun staar i Kapellet!" —

Men paa Kirkegaarden kom hun hen til mig, og vi gik sammen bag din Kiste, som stod vi dig begge nærmest. Da du blev sænket ned, holdt jeg hendes Haand beroli-

gende, og siden fulgte jeg hende til dit Hjem. „Teresa blev syg, da De var rejst," fortalte hun mig, „det var Brystet. Det kom saa pludseligt og stærkt. Hun talte meget om Dem, ja, hun nævnede tit Deres Navn, men hun var jo ikke ved Bevidsthed. Hun talte ogsaa om et Væddemaal, hun havde vundet. Men saa fik hun en voldsom Blodstyrtning — — —"

Din Moder vidste ingenting, Teresa, ingenting.

Heller ikke jeg véd nogen Ting. Du var syg, før jeg saa dig, — og jeg elskede dig. Jeg elskede dig. Døde du, fordi du elskede mig igen? Fordi jeg ikke talte til dig; fordi jeg troede, at jeg skulde dø; fordi jeg rejste fra dig?

Den sidste Gang — —, jeg vilde have sagt dig alt den Aften, jeg vilde have gjort alting godt. Saa var det, du vendte dine Øjne mod mig, de var lidelsesfulde, hvide af Uvishedens Kval, og din Mund, din forpinte Mund —!

„Væddemaalet!" stønnede du, med en Stemme, der overvældede mig som en døendes Suk.

Teresa! Jeg véd ingenting. Kun det kan jeg sige dig nu med Ensomhedens Vished, at Du har vundet!“

DØDENS STUMHED

De laa og hviskede til hinanden.

Fem; tre Mænd og to Kvinder, stift udstrakte hver paa sin sorte Træbriks, og hver med sit Løbenummer paa Brystet. Side om Side laa de, paa Ryggen og i en halvt oprejst Stilling, saa at de kunde se ud paa de nysgerrige eller ængstelige, der Dagen igennem passerede forbi paa den anden Side af Glasvæggen, som delte Rummet. Kvinderne havde for Høfligheds Skyld, eller maaske ved et Tilfælde, faaet Plads i Midten, med to Mænd tilhøjre for sig og en tilvenstre — man maatte tænke paa et Selskab, der er taget i Skoven og nu sovende strækker sig paa den svale og skyggefulde Skraaning.

Manden længst tilhøjre, han havde Nummer 319, var en høj og sværlemmet Skikkelse med et stort, skummelt, gigantisk groftskaaret Hoved, et vildt Racefysiognomi for de Storstadseksistenser, i hvilke Mil-

lionbyernes raa og mangeartede Affald synes at have samlet sig til Type.

Han laa med sammenknebne Øjne og stirrede, men undertiden var det, som om han smilede med et besynderligt blidt Smil, der gav hans Ansigt et barnligt Udseende og gjorde hans voldsomme Mund godmodig. Hans Pande var kløvet fra den ene Tinding ind til Næseroden, Saaret var blaasort og svullent.

De nærmest følgende Numre manglede, Sidemanden havde Nummer 327.

Han var en lille trind Mand med et rundt og frisk Hoved, glatraget og skaldet; han saa ud, som laa han og gottede sig over en eminent Vittighed, som han netop havde brændt af. Over det venstre Øre var der et rødt, halvt tillukket, ondt Hul, ikke større end Spidsen af en Barnefinger.

Kvinden ved Siden af ham var gammel og mager, med haarde, fortørrede Træk; hendes tynde Haar klæbede i Tjavser mod Kinderne, bitterlig forsømt.

Den anden Kvinde var yngre, ikke fyrretyve Aar, kraftig. Det var ikke til at tage fejl af hendes Profession, saa gribende

skamløst var Ansigtets Udtryk; de smalle, forbrændte Læber syntes endnu parate til Ukvemsord og raa Opfordringer. Med højre Haand holdt hun det skidne Dække, der var kastet over hendes Legeme, sammen for Brystet; der var noget kysk i Bevægelsen, som om den Blufærdighed, hun ikke tidligere havde kendt, endelig nu var vaagnet i hende. Et dybt, blaasort Snit i Halsen var synligt lige ovenfor Tæppets Kant.

Manden yderst tilvenstre, Nummer 330, laa ganske stille, med grundigt lukkede Øjne og et hemmelighedsfuldt, usigelig bedrevidende Smil om Munden. Af og til gik en usynlig Trækning gennem Læberne, som mumlede han for sig selv et eller andet betydningsfuldt, som han var stolt af at have Rede paa. Det saa ud, som kunde han hvert Øjeblik faa i Sinde at nikke og sige: „Jeg ved noget! Ho, ho! Jeg ved noget, I derude ikke ved! I, Ignoranter!“

Der var indtraadt en Pavse i deres lydløse, ubevægelige Hvisken; hver laa hensunken i sine egne Tanker, i den graa, uafvendelige Hvile.

Udenfor Glasvæggen trængte Folk sig

sammen, gamle og unge; Gadesælgersker, som havde forladt deres Vogne for at kigge indenfor; Skoledrenge, som pegede uforskammet, i Følelsen af den Overlegenhed, som den, der staar op, har for den, der er falden omkuld; Barnepiger med spæde Børn; og Børn, der maatte løftes op for at se.

Det var midt paa Dagen. Lyset stod skarpt og hvidgyldent ind gennem de to aabne Porte og blandede sig med det grønlige, kølige Halvmørke, der gennem matte Ruder i Taget sank ned i Rummet, hvor de fem Stilfærdige laa.

Nummer 319 rørte uroligt paa sig, nogle mørke Trækninger foer over hans stivnede Ansigt, det saa ud, som vilde han til at sige noget. Omsider gjorde han en usynlig Drejning mod sin Sidemand.

„Jeg kan ikke udstaa de Børn derude!"

Den lille, fornøjelige Mands Smil blev endnu fiffigere, han syntes lige ved at slaa ud med Haanden.

„Lad dem se!" svarede han godmodigt. „Lad dem se! De skal lære Livet at kende!"

Den gamle Kvindes Stenansigt blev barskere.

„Det er gement, at man ikke en Gang her kan faa Lov at ligge i Fred!“ snærrede hun.

Hendes Røst, der var som et Gus fra Dybet af en uddød Grube, gjorde uhyggeligt koldt derinde, og de blev gruende tavse.

Længe kunde dog den indladende Nr. 327 ikke tie.

„Jo,“ begyndte han, idet han søgte at lægge sit Hoved bedre til Rette, „jo, det er nødvendigt at lade Børnene se, ganske nødvendigt, siger jeg Dem. Jeg husker en Historie om en af mine Venner, det var ham Armand, Vinkyperen — —“

Skyggen af en skøn Erindring gled over den unge Kvindes Ansigt.

„Ham har jeg kendt!“ hviskede hun. „Ikke sandt, han havde saadan store, røde Ører?“

„Det kan nok være,“ svarede den Afbrudte en Smule krænket; „det er muligt. Men han kom altsaa en Gang, da han var Dreng, saadan i den Alder som nu de tre Knægte, der staar derhenne og morer sig over os, — det var, før jeg kendte ham, — saa kom han en Dag her forbi og gik ind,

bare for at se. Han har selv fortalt mig det. Saa stod han og saa, og saa saa han pludselig sin Far ligge her, ligesom nu vi, Far'en havde ikke været hjemme i en Maanedstid, han plejede af og til at „udvandre“, som han kaldte det, og saa havde han allerede ligget her i tre Uger; ja, han havde!“

En sky Skælven gennemsitrede Tilhørerne, 319's høje, grove Skikkelse rykkede en Haarsbredde til Siden, en krampagtig Grumhed gjorde hans Udtryk vildere, han bed Munden sammen, de buskede Øjenbryn syntes at skyde sig grublende frem.

„Hvor længe havde han ligget her, sagde du?“

„Tre Uger. Tre Uger, ja, før nogen kendte ham! Jo, det er nødvendigt, at Børnene, specielt Drengene — — —“

Atter løftede den gamle Kvinde sin ru, bundfrosne Røst.

„Kan det maaske ikke være ligegyldigt, om der er nogen, som vil kendes ved En eller ej?“ isnede den, idet hun med et usynligt Kast med Hovedet vilde fjerne Haaret fra Kinderne, hvilket dog ikke lykkedes.

Hendes Ord var atter som et Pust af

ukendt Kulde, der gjorde de Talende stumme. Nummer 319's brustne Øjne stirrede frem med et stort og fjendtligt Udtryk, som om han hadefuld vilde bekæmpe de Følelser, der rørte sig i ham.

I nogle Minutter var der pinligt tyst.

Mængdens forbivandrende Skridt foran Glasvæggen hørtes og den ensformige Mumlen af dens sammenfaldende Stemmer. Fra Gaden naaede den tunge Skumplen af en Arbejdsvogn derind, og pludselig, ganske nær, det raa Raab fra en Kusk, som jog rasende paa sin Hest.

Saa bøjede Nummer 330, som havde ligget tavs og nydt sin Bedreviden, sit Hoved svagt frem, blot som en Sænkning af Hagen, og spurgte med en boblende Lyd, mens en blaagrøn Blære rejste sig i hans ene Mundvig og brast:

„Hvor længe er det, du har ligget herinde, 319?"

Den Tiltalte foer sammen, som om han frøs, men svarede ikke.

„Kan du ikke længer huske det?" blev 330 spydigt ved. „Det forekommer mig, jeg hørte Portørerne sige, da de hjalp mig herind igaar, at det snart er tre Uger?"

Den yngste af Kvinderne trak sagtelig Tæppet tættere sammen over Brystet og sukkede; et Drag af ulægeligt Tungsind og Forsoning var ved at udbrede sig over hendes Ansigt.

„Tre Uger! Har du ligget her tre Uger!“ aandede hun gysende.

Men 319 tav fremdeles, haardnakket. Hans Sidemand skottede til ham fra den ene Øjekrog.

„Har du ingen Børn?“

Det store Hoved rystede umærkeligt til Svar.

„Jo, det er godt for noget at have Børn!“ ræssonnerede 327; „det er altid godt for noget! — Ikke sandt?“ spurgte han efter et lille Ophold og rettede sit lune Blik, med en Mine af at have sagt en ny Vittighed, mod den gamle Kvinde, hvis stramme Træk blev endnu strammere.

Der blev atter Stilhed, nogen Tid gik. De nysgerrige Skarer tyndedes, nogle Børn stod endnu og stirrede og to gamle Koner med tavse, bekymrede Udtryk og Hænderne foldede enfoldigt over Maven.

Den unge Kvinde sukkede paany; hen-

des Mund fik et fattigt, hjælpeløst Præg, den var sunken ind i Vigene.

„Tre Uger!“ gentog hun uden at bevæge Læberne. „Har du da slet ingen Slægt eller Venner?“

Nummer 319 pustede en Flue bort, som havde sat sig paa hans Mund, og syntes ligesom at samle sig til noget. Han blev graa og fast i Ansigtet af Beslutning.

„Jeg har en Bror!“ Hans Stemme var mørk som Stilheden i et øde Hus ved Nattetid.

„Hvad ligger du saa og klynker for!“ Det var den gamle, magre Kvinde, som maatte have Luft. „Han kommer vel nok og henter dig, han, din Bror!“

De gøs ved at høre hendes isnende Ord; den lille Tykkes Smil forsvandt, ud af Hullet over hans Øre piblede den grønne Blodsved. Den Hemmelighedsfulde smilte heller ikke mere, men han bevarede sit alvidende Udtryk.

Børnene og de to Koner udenfor Glasmuren rystede af Skræk og gik.

„Jeg har en Bror! Pierre! En Bror, som hedder Pierre!“ Hans Røst lød hul og bundløs af Bitterhed.

Nummer 327 blev blaalighvid ved Tanken om, at Pierre ikke hentede sin Broder.

„Det er forfærdeligt!“ hviskede han.

„Ja — det er sandt!“ stønnede den unge Kvinde. „Det er forfærdeligt sandt!“

Pierres Broder skubbede sig en Ubetydelighed højere op for at hvile bedre; han vendte Ansigtet lige mod Taget og syntes at beroliges af det milde Mørke deroppe fra.

„Det er Livet!“ sagde han og fik Udseende af dyb og mørk Forstaaelse.

I det samme lukkedes Portene ud til Gaden, saa at der blev dunkelt derinde. Et Par Portører kom ind fra en Dør i Baggrunden og gik hen til den lille Trivelige, som rystede forventningsfuldt ved at se dem.

„Nu skal du hjem, Kammerat!“ sagde den ene Portør, da han tog i Briksens Jernhaandtag for at bære ham bort.

327's godlidende Træk blev salige, ligesom tilfældig lod han sin højre Haand glide ned paa 319's Skulder for at vise sin kammeratlige Deltagelse, han aabnede ogsaa Munden for at tale, men kunde ikke faa et Ord frem.

Da Døren havde lukket sig efter ham, blev der skælvende lydløst; de Tilbageblevne laa ubevægeligt udstrakte og lyttede, om Portørerne ikke skulde komme igen.

Den Hemmelighedsfulde saa dobbelt hemmelighedsfuld ud, med et Udtryk af Vished, som vilde han sige, at nu blev det hans Tur. Gennem den gamle Kvindes Hals og Hage gik nogle nervøse Sitringer, som hun forgæves søgte at beherske ved at bide Kæberne sammen; det saa ud, som naar et Menneske er ved at falde i Krampegraad. 319 blev liggende og stirrede op i Tagets Ruder.

Portørerne kom ind paany.

„Er det hende her?“ spurgte den ene af dem og pegede paa den yngste af Kvinderne.

Hun ligesom sank sammen af Glæde, et Smil af smærtelig Lykke lagde sig over hendes indfaldne Læber, saa at de fik et Skær af skøn, forsvunden Ungdom.

Den anden Portør traadte hen ved Siden af den gamle Kvinde.

„Det er den her!“ sagde han og bøjede sig for at tage fat.

Idet de løftede hende, faldt hendes Hoved

bagover med et Udtryk af maabende Overraskelse, hendes Hænder syntes at ville gribe om Briksens Kanter for at holde sig fast, men blev hængende stift strakte ned mod Gulvet.

Igen blev der tyst, en lang, ydmyget Stumhed.

Nummer 319 var næsten sort i Ansigtet, og fra Saaret i Panden sivede en gullig Vædske ned i det ene Øje, saa at han maatte lukke det helt. Et Par Fluer svirrede om derinde, kresede over hans Hoved og slog sig derefter ned i Snittet paa Halsen af den unge Kvinde.

Saa blev Døren stødt op, med tunge, besværlige Skridt bar Portørerne en Mand ind og lagde ham hen ved Siden af 319.

Da de var gaaet ud, vilde Nummer 319 betragte sin nye Sidemand, men det venstre Øje var tilklæbet af Saarvædsken og kunde ikke mere aabnes. Man kunde se, hvorledes han arbejdede indvendig for at faa sit Hoved drejet, og pludselig lykkedes det, med en Bevægelse, som om noget brast i Halsen, faldt Hovedet om paa Siden med Ansigtet mod den Nyankomne.

Der gik en brat Stivnen gennem hans Legeme, hans Udtryk blev forfærdelig maalløst, det højre Øje traadte hvidt og udspændt frem.

En Stund laa han saaledes, ikke en Lyd hørtes. Endelig var det, som kom han til sig selv.

„Pierre!“ Hans Mund hviskede uden at bevæge sig. „Pierre! — Pierre!“

Broderen ænsede ikke hans næsten bønlige Kalden, men blev liggende stum og ligegyldig, hvilende blødt paa det knuste Baghoved og ligesom med en Trusel om Hævn omkring sin stengraa og grove Mund.

Nummer 319 kaldte igen, som en Tryglen.

„Pierre! Broder Pierre!“

Den unge Kvinde, der syntes at have sovet, sukkede dybt og forladt.

„Kan du ikke svare din Broder!“ hviskede hun bebrejdende.

Men Pierre forblev ufølsom og tavs, og kun Hævntrækket om hans Mund viste, at han var sig bevidst.

Som en fjern, medynksfuld Klage fra Livet udenfor hørtes nogle Kirkeklokkers langlige Kimen.

Da faldt 319's Ansigt sammen, Kinderne sank ind i Gruber, og Dødens store, endelige Stumhed bredte sig størknende over hans gigantiske Hoved.

DET EVIGE ÆBLE

Fra Nygade drejede jeg ad Torvet op mod Nørregade for at gaa hjem.

En sur Dag med klam, dvask Luft, der af og til, naar en Smule Vind slæbte sig gennem Gaden, daskede én slattent og uldent i Ansigtet. Hele Byen havde det skidne og surmulende Præg, som er saa inderligt kjøbenhavnsk, denne klimatiske Fortrædelighed, der giver baade Mennesker og Bygninger et indædt Udtryk. Ikke ét lyst og uanfægtet Ansigt havde jeg mødt, ikke ét Blik, der var rigt og stærkt! Og nu i Eftermiddagstimen, da Arbejderne kom fra Arbejdspladserne og Kontorfolkene fra Kontorerne, var der det samme ensformige, udslukte over dem som over Dagen selv.

Man bliver øm i Hjernen af at sanse dette, ophidset af Sensibilitet. Man drømmer Farver, naar man ikke kan se dem, tænker Ild, naar man vader i Aske, begærer Himle af høj Luft, naar man kvæles i Uld. O, Friskhed!

Jeg gik langsomt op ad Stigningen mod Frue Plads, den eneste lille, muntre Ujævnhed i den platte By. Det gjorde godt at skulle løfte Foden, en ny Bevægelse frigør og udløser nye Tankeforbindelser; for hvert Skridt steg jeg — der er god Fornuft i at overbevise sig om, hvor velgørende det er at stige!

Foran i Nørregade blev jeg opmærksom paa to Mænd. De skød pludselig frem faa Skridt fra mig, to massive, ensartede Skikkelser, der bar Hovedet ludende fordægtigt; deres dyrisk kødfulde Nakker trængte det forover.

Jeg gik lige bag dem og kunde ikke undgaa at iagttage dem.

De fulgte langsomt og tæt sammen, som to Tvillingbrødre; de var klædt med en Art Forbrydersnit, en grov Elegance, der er af ufejlbarlig Virkning i Danseestradernes Verden. Den ene havde Hænderne i Frakkelommerne, saa jeg ikke kunde se dem; den anden bar sine frit, to fede, brutale Sugelapper, der hang i Armene som to Læderdunke i et Aag.

Jeg gik og grundede over, hos hvilken

Øgleart jeg havde set de samme Forfødder, og kom derved uforvarende ind i Hælene paa dem. De saa bidsk om imod mig.

Det var to plumpt byggede, raat skaarne Buldoghoveder med Kranier af en saa knoklet Kraft, at de syntes uforgængelige; om nogle Hundrede Aar vil de blive gravet op som typiske for vor Tid.

Da de havde vurderet det fredsommelige Menneske, der var kommet saa nær ind paa dem, slog de sig til Taals og fortsatte uforstyrret. En Dreng med et Par Støvler i Haanden kom fra den modsatte Side og klemte sig helt ind til Muren for at lade dem passere; bagefter blev han staaende og maabede. En Arbejdsvogn, som kørte tungt og sindigt, naaede omsider forbi dem; i samme Øjeblik kastede de et hastigt, undersøgende Blik over til det andet Fortov.

Der gik en ung Pige derovre.

En seksten-syttenaarig, skødesløst og tarveligt klædt Urt fra Gadens Urtegaard. Hun slentrede sorgløst af Sted, gnaskende af et stort, saftfuldt Æble. Den lille forhærdede Mund huggede graadigt løs paa Frugten, Tænderne nød at skære gennem dens syr-

lige Kød; hun skød de vaade Læber ud, som et Dyr, naar det har drukket. Hendes sorte Straahat, der hørte en anden Aarstid til, sad tøseskævt paa det tjavsede Haar, og hendes Sko var nedtraadte, frejdigt nedtraadte.

De to lagde Raad op om hende, forstod jeg; deres Øjne fulgte hende vagtsomt, men ligesom tilfældigt.

Det var det, jeg tænkte! To griske Handyr paa Jagt efter et Stykke ungt og værgeløst Vildt! Var de Brødre og vilde enes om hende som Brødre? Eller blot Venner, som stod hinanden bi?

Vi var efterhaanden kommen forbi Frue Kirke og nærmede os St. Petri. Intetanende drev Pigen videre, hun vuggede i de unge, smalle Hofter og slængede med Ryggen paa en frimodig, ubetynget Maade, mens hun gottede sig over det Forslag, der var i Æblet. Hverken til højre eller venstre saa hun, men ufravendt paa den søde, læskende Frugt.

De to Herrer var blevne enige om deres Angrebsplan. Tavse men beslutsomme styrede de ud paa Gaden og stilede over mod den unge Pige.

Hun saa op, tilfældigt eller vækket af deres Fodslag; i et Nu svajede hun overrumplet, blev hvid som det forbidte Æble, hun holdt i Haanden, saa sprang hun, som en Fjeder, der slippes, og foer flygtende hen ad Gaden.

De massive drønede efter hende, saa det gav Genlyd langt omkring. Nu havde de sat sig for at ville lege lidt med Pigebarnet. Fanden ta' dem, om hun nu skulde faa Lov at slippe fra dem!

Jeg standsede forbløffet og saa paa Jagten.

Et hundrede Skridt henne naaede de hende; den ene slog sin Skovl af en Haand i Skulderen paa hende, saa hun tumlede bag over. Den lille, sorte Straahat føg af hendes Hoved og trillede hjemløst af Sted, til den lagde sig i Rendestenen.

De tog hende i hver sin Arm og trak af med hende, forbi Petri Kirke, fulgt af en Skare interesserede Børn og Kvinder, som dukkede frem i samme Øjeblik. Hun slentrede villigt mellem de to uflyttelige, der spændte om hendes Arme; hendes fordærvede Mund snerpede sig beskt og haanligt

sammen, af og til slog hun med den slanke, barnlige Nakke til Protest mod deres voldelige Venlighed.

Idet de drejede ind i St. Peders Stræde, kastede hun sig med et pludseligt Ryk tilbage og slap fri, og som et Kid sprang hun fra dem, ned mod Frue Kirke, hvor den alttilgivende aabner sine faderlige Arme. Men da hun vilde sno sig om Universitetshjørnet, snublede hun, gled ud, og som glubske Rovdyr var de over hende paa ny. Deres udbulnede Ansigter blev røde og svinske af Nederlag og Nidkærhed.

Pigebarnet overgav sig til den haandgribelige Skæbne. Den ene af Forfølgerne greb hende om Nakken og den venstre Haand, den anden klemte begge sine Hænder om hendes højre — saaledes transporterede de hende sejrrigt bort.

En gammel Kone stod tæt ved mig og glippede med Øjnene; nu saa hun forsøgsvis paa mig, flyttede indladende sine Øjne fra mig og til dette typiske Optog og tilbage igen.

„Det var Sædeligheden!“ sagde hun forklarende og viste med sit spæde Fattigkoneblik derhen.

„Tak!" svarede jeg. „Jeg kan forstaa det. Saadan ser den altsaa ud."

„Ja, ok ja! Saadan en stakkels Tøs!"

Jeg skraaede over Gaden og gik hjem. Et Stykke fra min Port stødte min Fod mod noget, som rullede hen ad Fliserne.

Det var Resten af hendes Æble. Jeg kunde se Mærkerne af hendes sultne Tænder i Frugtens hvide, saftfulde Kød.

TATOVÉR-MANDEN

Jumbo slap det hede, suppefyldte Blikfad, der brændte hans rødsvulne Hænder, saa haardt mod Dørken, at den skoldende Sirupsuppe skvulpede op og slattede ud over Ruffets skidne Gulv. Frank fik en Part over Fødderne, saa at Skoene drev af den brune, fedtede Vædske, der serveredes os som Middagsmad. Han foer øjeblikkelig op:

„Take care, you — son of forbidge!"

„Hold Kæften!"

Jumbo mumlede og skottede med et sky og ondt Blik, om Frank vilde slaa; saa aabnede han sin Skibskiste, tog Skeen, der var stukket ind i en lille Læderstrop paa Laagets Underside, satte sig derefter paa Kisten og langede graadigt ud efter Suppen.

Vi andre var i fuld Aktivitet. Paa hver sin Kiste sad vi og skeede løs paa Maden; Fadet kunde lige faa Plads mellem vore Fødder.

Vi var otte i Ruffet, fire Matroser, to

Letmatroser, Jumbo og jeg. Jumbo og jeg var ligestillede, forhyrede som Ungmænd, men Jumbo var den, det gik ud over, og som blandt andet maatte finde sig i hver Dag at hente Maden inde i Kabys'en, skønt han og jeg egentlig skulde skiftes.

Han var en stor, svær Knippel, med brede Skuldre og tykke, runde Lemmer og et uvidende Udtryk i Ansigtet. Panden var af kun et Par Fingres Højde og buede sig benet frem, den lignede en gammel Abes.

Der blev ikke talt stort, naar vi spiste. De otte Munde slubrede den varme, uhyggelige Suppe i sig med en Lyd af Dyr; kun naar én forliste sin Portion paa Vejen fra Fadet til Munden, faldt der en eller anden sid Bemærkning eller blot en rygende Ed.

Rummet derinde var saa trangt, at der krævedes en vis Regelmæssighed i den Maade, paa hvilken vi bøjede os frem over Fadet for at fylde Skeen. Ogsaa Anciennitet gjorde sig gældende. Naar vi var i Søen, kunde det sagtens gaa, da spiste vi jo aldrig alle otte Mand paa én Gang; men naar vi som nu var i Havn og holdt Middag sam-

men, skulde der ikke saa lidt taktfuld Respekt for de ældre til for at undgaa ubehagelige og farlige Sammenstød.

Da Fadet paa det nærmeste var tømt, saa' Frank opfordrende hen paa Jumbo.

„Æh?“

Jumbo rejste sig skulende. Han var ikke mæt og havde i det hele taget ikke faaet Broderparten af den vamle Ret, men han havde hurtigt lært, Jumbo, at Modstand er unyttig. Han druntede ud af Ruffet, mens vi andre svælgede de sidste Sjatter, og kom straks efter tilbage med Eftermaden, noget lasket, amerikansk Svinekød, der laa og levrede paa Fadet som en tilsølet Gelémasıse.

Knud skar for og delte om; han var ældste Mand i Ruffet og havde været længst om Bord. Han udførte sit Hverv med megen Retfærdighedssans, det vil sige, at Jumbo fik det uspiselige Spæklag og vi andre Kød og Fedt efter Anseelse. Det var, som det skulde være, og ingen faldt paa at opponere.

Ude fra Dækket stak en Mand Hovedet ind gennem den aabne Halvdør og hilste;

vi saa op og hilste igen. Saa aabnede han den anden Halvdør og traadte ind, med en egen tavs Sikkerhed, som om man havde haft Bud efter ham; Hatten lagde han ind i den øverste Køje nærmest Døren, men han blev staaende op.

„Tag Plads!" indbød Frank paa Engelsk. „Jumbo, hum dig!"

Jumbo sad og sled med Tænderne i et stort Stykke gulgraat Flæsk; det saa ud, som aad han en gammel Vaskesvamp, fra hvilken der sivede en fedtglinsende Sæbelud ned over hans Fingre. Uden at tage Svampen fra Munden skubbede han sig til Side, saa at der blev Plads paa Skibskisten til den fremmede.

Manden satte sig, strøg sig over Panden og saa med fraværende Øjne rundt i det mørke, urene Ruf, der var diset af Maddunst og Røg af den bitre „Birds eyes".

„Skandinaver?" spurgte han, ligesom til Forklaring af det elendige Hul, han var kommet ind i.

„Norsk!" oplyste Carl.

Carl var dansk, men havde i flere Aar sejlet som Matros med norske Skibe, skønt

han paastod, at der ikke flød svinagtigere Trug paa Søen.

Vi fik Maden fra Haanden. Jumbo bar ud, og der blev saa vidt ryddeligt derinde, at vi kunde lade vor Gæst træde nærmere. Han havde imidlertid hentet en lille, graa Skitsebog frem fra sin Inderlomme, nu rakte han den ud.

„Om ingen af os ønskede at blive tatoveret?"

Frank tog Bogen, og vi klumpede os sammen om ham for at gennemblade den. Det var en Prøvebog, med Billeder i rødt, blaat og grønt, allegoriske Billeder som „Tro, Haab og Kærlighed", „Venskabspagt", „Havenes Behersker" o. s. v., eller blot Billeder af halvt og helt nøgne Damer i patetiske eller obskøne Attituder, tegnede med en ejendommelig sentimental Kejtethed og kolorerede med primitiv Farvesans. Saa rigt et Udvalg havde ingen set før; de fristede, men det var vanskeligt at vælge.

Billederne blev omhyggeligt gennemgaaede. Jumbo gryntede lystent for hver nøgen Kvinde, der viste sig; hans smaa, dyriske Øjne gnistrede af sjofel Fryd, og hans store,

udbulnede Krop rystede af indre Latter, som om hvert Lem for sig nydende gottede sig. Svenskeren, en af Letmatroserne, var dansende Fyr og Flamme; Billederne satte ham i en springsk Henrykkelse, der var som en Vilds Glæde.

De ældre tog Tingene med Værdighed. De drøftede Allegorierne; Frank blottede sit Bryst og fremviste sammenlignende en trefarvet „Marseillaise", en syngende Kvinde, der strakte Trikoloren besværgende i Vejret.

„Voyez! Voyez!" skreg han i fanatisk Patriotisme og hamrede sine haarde Fingre mod det tatoverede, benede Bryst, saa det rungede hult.

Carl behandlede Billederne med skæmtsom Ironi, tændte Piben og væltede sig ind i sin Køje; ham var der ingen Forretning at gøre med! Knud og Ole, de to ældste, forholdt sig passive, i stum Beundring over Kunstens Fremskridt, siden de var unge. Efterhaanden fik de ogsaa Snadderne tændt og forsvandt i Køjerne.

Til sidst var kun de to Letmatroser og Jumbo fordybede i Bogen.

Tatovérmanden havde saa godt som intet sagt. Han sad paa en af Skibskisterne, afventende, med sit tavse Ansigt og de fraværende Øjne, der nu og da med et pludseligt, haardt Blink slog ned paa en eller anden af de tilstedeværende, ligesom et Overfald. Det var hyppigst Jumbo, han udvalgte sig; men lidt efter lidt, alt som Svenskerens troskyldige Begejstring steg, blev det ham, Blikket bed sig fast i.

Endelig rykkede han til.

„Skal det saa være?“

Jumbo saa paa ham med en Gniers graadige og bønfaldende Blik:

„Hvad koster hun her?“ Hans tykke, ormeagtige Fingre famlede hen over Billedet, som om de begramsede et levende Legeme.

Tatovérmanden rejste sig og undersøgte Billedets Nummer.

„Fem Shillings!“

Men der var Grænser for de Fornærmelser, Jumbo taalte; han trak sit Ansigt foragteligt og smærteligt sammen, blæste haanligt og smed Bogen fra sig paa en af Kisterne. En Fnisen fra Matrosernes Køjer fik ham til at vride sig, Læberne skød sig

tilbage fra de sammenbidte Tænder, som hos et Dyr, der snerrer tirret.

„Du er Gut, du!“ spottede Carl og spyttede ud over Køjekanten. „Du bruger vel Jenta til Sixpence og faar en Shilling igen!“

Den fremmede tog sin Prøvebog, stak den med et tøvende Blik paa Svenskeren i Lommen og hentede en ny frem. Der kom et osende Blink i hans Øjne, hans Mund smilede med et besynderligt sygt og skident Smil, der gjorde hele Skikkelsen lurvet.

„Look here!“ lokkede han og aabnede Bogen.

Svenskeren traadte hen, stirrede stum og magtstjaalen ned i Bogen, som Tatovér-Manden langsomt lukkede og aabnede, lukkede og aabnede; saa satte han med et Brøl af Salighed i Vejret, vrinskede af brunstig Ophidselse, skreg og bandte og huggede Hænderne mod sine Laar, saa det sang. Matroserne tørnede hovedkulds ud af Køjerne for at se med, Jumbo skubbede sig brysk frem for at kigge, men blev afvist.

Tatovér-Manden havde nu det samme Udtryk som tidligere. Med sit ubevægeligt tillukkede Ansigt stod han midt i Klyngen,

Bogen holdt han hævet, saa de kunde se; han bladede ikke, men aabnede og lukkede, langsomt, aabnede og lukkede, uafbrudt samme Sted. Da han syntes, det kunde være nok, gratis, lod han Bogen falde i og beholdt den i Haanden.

„Det var som Satan!" Carl saa opmuntret omkring; dette her havde han dog —endnu ikke oplevet ... „Det er sku — —, midt paa lyse Dagen!"

„Jäflar!" sagde Svenskeren og begyndte at blotte sin venstre Arm. „Go on!"

Tatovér-Manden fik sine Redskaber frem og satte sig foran Svenskeren, lige under Scylightet, hvor der var en Smule Lys. Han tog paa Armen som en Kirurg, maalte ud, saa tegnede han Figurerne. Paa Overarmen en nøgen Kvinde, paa Underarmen en nøgen Mand, som dækkede Kvinden, naar Armen bøjedes sammen.

Der var blevet stille i Ruffet. Vi stod eller sad omkring de to og fulgte spændt Operationen. Knud og Ole saa ud, som de var til Andagt; Jumbo kæmpede en frygtelig Kamp, der var i Øjeblikket intet, han hellere vilde end være i Svenskerens Sted,

men han krympede sig for den svimlende Sum, han anede, det vilde koste.

Svenskeren sad og smilede haardført, mens Tatovér-Manden bearbejdede hans Arm; undertiden var det, som hans Øjne ømmede sig, men han gav ikke en Lyd fra sig. Blodet boblede frem i store, mørke Draaber, der lidt efter lidt fløed sammen og randt ned paa Undersiden af Armen; med smaa Mellemrum kunde vi høre Draaberne slaa mod Dørken.

Omsider blev Tatoveringen færdig. Jumbo beordredes ud efter Vand, og da Saaret var vasket, stod de to nøgne Tuschskikkelser lige overfor hinanden paa Armens hvide Hud.

Svenskeren holdt Armen frem, for at vi kunde beundre Kunstværket. Han bed Læberne sammen, det sved som en Brand i Huden, og Armen var begyndt at hovne op. Saa gned han den ind i Spyt, tog den paany i Øjesyn, mættede sit Blik.

Og pludselig slog han Armen lidenskabeligt sammen, knugede Figurerne mod hinanden og savede Tænder og sprang saa med et Hvin i Vejret, hylende af Galskab. Jumbos Øjne hang forelsket ved ham.

Tatovér-Manden pakkede sine Grejer sammen og stak dem til sig. Saa satte han sig igen, strøg sig bekymret over Panden og lod de fraværende Øjne vandre rundt; han forholdt sig fuldkommen udeltagende.

Frank var bleven ophidset af Synet, han vilde sige noget, men stammede af hed Besættelse og gestikulerede flammende, hans Mund skummede.

„Voilà — voilà — les voilà!“ skreg han og pegede paa Armens to favnende Figurer.

Efter en Stund stilnede Svenskeren. Jumbo holdt hans Arm løftet og maabede maalløs og misundelig paa de to Skikkelser, men da han vilde berøre dem, slog Svenskeren med en Ed Armen fri og brød Skjorteærmet ned.

„Det var ti Shillings!“ sagde Tatovér-Manden taalmodigt.

Da fuste Carl ud i en sveden Latter, og de andre brændte fnisende i med. Men Svenskerens raa og resolute Træk blev med ét barnligt hjælpeløse, forknytte, og der var en næsten bønlig Forventning i hans Blik, da han rakte Pengene frem.

Uden en Bevægelse i sit lukkede Ansigt tog den fremmede mod Summen. Et Øjeblik tøvede han, vejrende, saa hilste han kort „Good bye“ og gik.

I det samme stak anden Styrmand sit Hoved ind gennem Døren.

„Saa tørner vi til!“

DEN FREMMEDE

Spillet fræste, hivende tungt; Tandhjulene huggede sig ædende ind i hinanden: gra—gra—ssiv.

Langsomt hævedes den vældige Isblok op gennem Storlugen. Den store Jernsaks bed sine buede Kæber sammen om den, var et Øjeblik ved at glippe og skred et Par Tommer i de blanke Krystalsider, men klemte sig atter fast og aad sig ind, saa der stod Isfraade om de to hvasse Tænder. Blokken duvede vægtigt under Hævningen, der foregik i smaa Stød for hvert Led af Kæden, som slap gennem Taljen. Glasklare Flige sprang fra og faldt ned i Lasten, og store, digre, gennemblødende Draaber dryppede ned med en syngende Lyd.

Da Blokken var i Højde, haledes den ind mod Storraaen, der ragede som en udstrakt Arm ind over Kajen, derpaa langs Raaen ud til Nokken, hvorfra den sindigt firedes ned. En Række svære, højhjulede Karrer

holdt derinde og tog imod, en halv Snes Blokke i hver.

Saksen slap sit Tag, da Linen slækkede, og idet den klappede sammen med et sultent Bid, svingede den i en Bue tilbage ind over Dækket, hvor Svenskeren greb den. Saa slog Frank Spillet bak, Svenskeren brølte sit Varsko ned gennem Lugen, og under glammende Spektakkel ratsjede Saksen ned i Rummet paany.

Lidt efter rungede et Raab fra Dybet.

„Go ahead!"

„Go ahead!" svarede Frank monotont og slog atter Spillet frem.

Og langsomt løftedes den næste Blok op fra Lasten.

Carl og Ole, den yngste Letmatros og Jumbo arbejdede nede i Isen. Det var en Tur, som gik paa Tørn, og et lammende Arbejde; de lunkne Isdampe slog ind og gjorde slap og døsig, man gik svedende og frøs dernede. Frank passede Spillet i Dag, Knud og Svenskeren de to Taljer, ved hvilke Blokkene førtes ind paa Vognene, jeg skulde hale Vand op til Kedlen, fyre, og forøvrigt være til Disposition paa

Dækket. Med Hænderne dovent i Bukselommerne stod anden Styrmand og førte Tilsyn; hans lille runde og røde Ansigt var lutter Fryd, de farveløse, svømmende Øjne lo øde. Han var fuld som sædvanlig, men endnu i Rusens første Stadie, Henrykkelsens. Af og til sejlede han i Knæerne, hvad han syntes at nyde som en privat Morskab, en fysisk Bekræftelse paa sin Salighed.

Det var midt paa Formiddagen. Støt og ensformigt gik Losningen, som den nu var gaaet et Par Uger igennem. Spillet hev og hvæsede, stønnede Kæden til sig Led for Led, de mægtige Blokke løftedes og svævede i Luften, til de lagde deres døde Vægt knugende ned paa Karren, saa den skreg i Træet. Naar Karren var læsset, drev Kusken hujende paa de massive Heste med de duskhaarede Koder og kørte dumpt drønende bort, over Dokbroerne og ind i Byen.

En Mand kom til Syne paa Kajen, hvor han en Stund blev staaende og saa ned til os paa Dækket. Saa hilste han hjemligt, paa Norsk, og da Knud studsende hilste igen, vinkede han oprømt og vandrede derpaa med stor Ro om Bord. Han vekslede

kammeratligt Haandtryk paa Omgang med os alle.

Han var en Mand paa henved et halvthundrede Aar, en middelhøj, solid Matrostype i flunkende Udhaling, blaat Stof af et officersagtigt Snit. Et frodigt, brunt Fuldskæg, som nylig var studset, overgroede hans Ansigt, Kinderne var næsten skjulte, saa at de blaa og godsindede Øjne syntes at ligge dybere, end de laa. Om Halsen bar han et stormønstret Silketørklæde i rødt og blaagrønt, omhyggeligt knyttet og stukket indenfor Vesten. Hele Skikkelsen havde et naivt festligt Udseende, Øjnene spillede af glad Trang til at glæde andre, og hans meddelsomme Mund aabnede sig fuldblodig i det dunkeltblonde Skæg.

Med den tavse Forstaaelse, der er karakteristisk for Søfolk, og som giver Samlivet mellem dem dets Præg af faamælt Fortrolighed, var vi straks paa det rene med, at han var en lige afmønstret første Mand, som tog sig Ferie. Spørgsmaal om den Ting var overflødige, ligesom overflødige Spørgsmaal overhovedet er sjældne om Bord.

„Hvad Plads er du fra?“ spurgte Knud.

Den fremmede slentrede frem og tilbage i hans Nærhed, vuggende i sin bløde, brede Sømandsgang.

„Drøbak!" Han strøg sig blidt om Skægget. „Drøbak!"

„Skal du hjem?"

„Yes!" svarede han, men huskede i det samme, at han var mellem Landsmænd, og tilføjede et norsk: „Ja — ha!"

„Har du været paa Varmen?" spurgte Svenskeren og betragtede ham med et Udtryk af Eventyrlyst og Længsel.

Den fremmede strejfede ham med et flygtigt Blik, som om han tænkte: Grønskolling!

„Yes! Paa attende Aar!"

Nede fra Lasten brølte Carls Stemme:

„Go ahead! For Helvede!"

Frank havde et Øjeblik glemt Spillet af Interesse for den fremmede, „Go ahead!" sang han tilbage og slog fra.

Den fremmede drev hjemmevant om paa Dækket, beføIte og undersøgte, stod og rystede i en Bardun og saa haansk til Vejrs, hvorefter han straalede et langt Spyt fra sig. Han gjorde sig sine Tanker om Skuden,

men tav med dem. En Gang lo han godt for sig selv, som om han mindedes sin første Fart med et lignende elendigt Trug, og pirkede til Møllen, som stak han drillende efter et gammelt, giftigt Insekt. Saa fløjtede han i overbærende Lune, blev staaende og iagttog Losningen, og slog sig lidt efter ned hos Kokken i Kabyssen.

Omsider blev det Middag. Fra alle Sider skar Fabrikkernes Hvinen gennem Dokslarmen, Dampskibsklokker gjaldede, og midt i den kolossale Havns hamrende Torden lød et Taarnurs faste, betænksomme Slag, der talte Timens Værdi op med en forretningsmæssig Ro — som en Vekselllerer, der tællende lægger tolv blanke Guldpund op.

De, der havde haft Tørn i Lasten, kom paa Dækket. Den fremmede stod ved Døren ind til Ruffet og gav dem Haand, efterhvert som de kom.

„Værsgo!" indbød Carl, som var den værdigste, og aabnede Døren for ham: „Sit down!"

Jumbo kom ind med Fadet og stillede det paa Dørken mellem vore Fødder. Det

var Daasesuppe med rigelige Grøntsager og lange Trevler af Kød, Kordeler af Kød, der flød om i Suppen og lignede Tjavser af en udtjent Svaber. Kokken havde aldrig haft et Kar mellem Hænder, før han kom om Bord, og var urenligere end et Svin.

„Ja, du tar vel noget med?“ opfordrede Knud den fremmede og rakte en Ske ud mod ham.

„Thank you!“

En Stund aad vi i Tavshed. Jumbo havde maattet give Plads for Gæsten og stod op for bedre at kunne bøje sig frem og fylde Skeen. Carl jog sin Tællekniv i en Tot Kød og vilde løfte det op i sin Skaal, men det slap og klaskede ned i Suppen, der sprøjtede ud over Benene paa os.

„I Helvede!“

Matroserne og den fremmede vekslede nu og da, naar de maatte tøve for at komme til, nogle rolige Ord, korte Spørgsmaal, som blev kort besvaret. Vi unge forholdt os opmærksomt tavse, søbede med sagtmodig Tilbageholdenhed og beundrede den vidt befarne. Han lyste af fjerne Lande, han havde Sydhavenes Sol og endeløse Øde i sine Øjne.

Med ét lod han Skeen falde ned i det næsten tømte Fad og holdt sin Haand standsende frem.

„Ikke mer af det Pøjt. Vi maa ha en Drink, boys!“

Han hentede en Haandfuld Guldpund op fra Lommen og smed et ned ved Siden af Skeen.

„Please. Beer!“

Alle lystrede og lagde Spisegrejerne bort; Jumbo maabede paa ham med et Udtryk af grisk Forfærdelse, men blev snart bragt til sig selv ved et Spark af Frank og juntede ud med Fadet.

„Rub dig i Land efter Øl!“ brøltes der efter ham.

Snadderne blev tændt, mens Jumbo var borte, og Snakken livnede. Den gamle Matros maatte fortælle. Jo, han havde jo været paa Varmen i mange Aar, Sydamerika, Cap, Australien, Indien, aa gode Rejser med store, propre Fuldskibe, rundt Cap Horn til Concepcion, Valparaiso, Lima. Forlist? Jo; sidste Gang nede paa la Plata. Om vi kendte Barren derudenfor? Naa ikke, ja ja, — jo den stod jo der lige udenfor

som en Skude med Kølen i Vejret, — aa jo, dér stødte de og brækkede midt over, — det var et Jernskib —. Men nu vilde han en Tur hjem, det var atten Aar siden sidst. Drøbak, — en af os var maaske fra Drøbak? Ikke. En lille fin By — — —

Røgen tætner sig derinde i det trange Ruf og bliver staaende som en bidende Taage. Den fremmede stryger sig ned over sit smukke, brune Skæg og tier, tager en Plade Cavendish frem og skærer smaa Stykker af, som han knuser og stopper i Piben, hvorefter han byder Pladen rundt. Svenskeren aander dybt og længselsfuldt og tager ikke sine Øjne fra ham.

Saa hører vi Jumbo komme drønende om Bord; han støder Vejret fra sig som en Dampmaskine og stempler ind i Ruffet med en svingende Blikspand Øl, som han sætter forpustet fra sig foran den gamle Matros. Gæsten skyder hans Haand med de tiloversblevne Penge afvisende til Side:

„All right!“

Jumbos Hoved bliver som en glødende Retort, mens han staar dér med Sølvet i sin aabne, luffeagtige Haand og fatter ikke;

og Ole, som har Kone og Børn et eller andet Sted i Norge, glor paa ham med et Blik fuldt af smærtelig Misundelse.

„Saa tørner vi til, Landsmænd!" Den fremmede stikker et Tinkrus ned i Øllet, og idet han derpaa rækker Knud Kruset, siger han med en pludselig højtidelig Betoning:

„Shake hands!"

Knud trykker hans Haand og drikker i store Slurke, mens vi andre ser tause og forventningsfulde til.

Kruset fyldes paany, den gamle byder Ole det med Værdighed:

„Shake hands!"

Ole faar igen sit gode, sorgløse Udtryk, han blinker lunt og tager Kruset:

„Skaal, Landsmand!"

Saaledes gaar det Omgangen rundt, den fremmede selv drikker sidst. Da Spanden er tømt, tager han uden et Ord atter et Guldpund op og kaster Mønten ned mod Blikbunden, saa det synger lødigt. Frank bliver ilter af Lyden, han skynder paa Jumbo med et truende Blik:

„Allez, allez — speedy!"

Lidt efter kom Jumbo tilbage med den fyldte Pøs; der var noget spændt i hans dvaske Hoved, og da han rakte Pengene frem, fortrak hans Mund sig lurvet. Men Matrosen lod dem skødesløst glide ned i en anden Lomme, tog Kruset og begyndte Udskænkningen paany, fra Knud og nedefter. For hvert Krus, han rakte frem, gentog han sit højtidelige: „Shake hands!" — og vi trykkede hans Haand.

Det tredie Pund Sterling blev taget frem og den tredie Pøs Øl hentet. Det tiloversblevne Smaabeløb stak den gamle ligegyldig ned til det tidligere, og Kruset vandrede igen fra hans givende Haand til vore.

Efterhaanden var Humøret kommet op, Kammeraterne luede af forborgen Lyst. Carl sad med et stort, blankt Smil over sit nøddebrune Ansigt, fuld af munter Forundring over denne uventede Fest; Frank strømmede over af kærlig Taknemmelighed, han klappede Gæsten paa Laarene og lo indsmigrende:

„Good fellow, good old fellow! My friend!"

Efter fjerde Pøs, mens Jumbo var i Land

med et nyt Guldstykke, tog den fremmede pludselig en Haandfuld Pund op, og med samme knappe Alvor, som naar han bød Kruset rundt, begyndte han at dele Pengene om. Knud fik det første Pund, den gamle rejste sig og gav ham Haanden:

„Shake hands!"

Knud rejste sig overvældet, stiv i Trækkene, han blev staaende op med den gyldne Mønt i Haanden og lod de andre grebne bese den. Matrosen fortsatte uforstyrret med Ole og Frank, men Carl vægrede sig. Nej, i Helvede om han vilde tage hans Penge; han havde Hyre selv! Men uden et Ord eller en Mine smed den gamle Matros Guldstykket ned paa Carls Kiste og gik videre i Fordelingen. Da han naaede til mig, var hans Haand tom; han tog til Lommen, men standsede betænkende, saa' med et mærkelig vakt Blik paa mig og satte sig. Et Øjeblik efter kom Jumbo, og Udskænkningen begyndte som før.

Der blev stille i Ruffet, ingen talte, kun den fremmedes uforanderlige, barske: „Shake hands!" Tause og tunge sad vi og saa' paa den, som drak, og ventede taal-

modigt. Ansigterne var forandrede, blussende eller blege, Øjnene svømmede glasagtige, og om alle Mundene laa et stivnet Smil. Kun den gamle Matros bevarede sit Udtryk af stum Højhed, som en Præst, der foran Altret byder Sakramentet rundt.

Under sjette Pøs brast Svenskeren med ét i brølende Graad og vilde omfavne den fremmede, men Frank huggede sin Haand i ham og rev ham tilbage paa Skibskisten, hvor han slattede hulkende sammen. Uanfægtet blev Matrosen ved at skænke ud. Svenskeren strammede sig op, da Kruset kom til ham, trykkede den fremstrakte Haand og drak. Bagefter blev han siddende med tomme, forvildede Øjne og Munden vansiret af Sorg, til han paa en Gang gik bagover og sov rallende. Ole væltede hans Ben ind til ham i Køjen og fniste bevidstløst.

Klangen af et nyt Guldstykke, som sang mod Spandens Bund, foer som en lysnende Trækning over de stenagtige Ansigter. Jumbo gryntede af Grin og buldrede afsted. Carl og Frank istemte snøvlende en raa Sømandsvise, men midt i det sjofleste Vers

fuste de ud i Latter og blev siden siddende ubevægelige og lo liderligt.

Da den syvende Spand var tømt, skvulpede Øllet pludselig ovenud af den yngste Letmatros og stod i en stinkende Straale ud over Dørken. Knud fik nogle Potter over sine Knæ, men mærkede det ikke. Frank sprang bandende op, med et Stød for Brystet slog han Letmatrosen om og sparkede ham ind i Køjen, hvor han gav Resten af Øllet fra sig. Det var kun Hævdelse af god Orden, og ingen tog Notits deraf.

Den fremmede begyndte paa ottende Pøs, han jog hele Haanden ned i det fede, skummende Øl og rakte den dryppende frem med Kruset:

„Shake hands!"

Hans Stemme var bleven mørk, næsten truende; Øjnene havde et fattet men vildt Udtryk, som om han var frygtløst besluttet paa at dræbe sig ved Drik. Han saa' ud, som havde han det fuldkomne Herredømme over sig selv og dog var i en dunkel Drifts uovervindelige Vold. Men han bevarede en kold Ligevægt, en skummel Værdighed, der i Forbindelse med en Slags

Grandseigneur-Anstand mer og mere gav ham en fornem og fremmedartet Overlegenhed. Han var ikke længer en glad, afmønstret Matros, men en ubegribelig, en frygtindgydende, en Levendegørelse af alt ondt, som spøger i Søfolks Bevidsthed og lurer paa dem overalt.

Carl sad nu med stive Øjne og stirrede paa ham, med et haardt og grusomt Ansigt, som kunde han, hvad Øjeblik det skulde være, slaa den fremmede i Gulvet; Frank var bleven vissen i Trækkene, graableg, men i hans døende Blik blafrede en hadefuld Mistanke. Knud var relativ ædru; Oles Udtryk derimod var ligesom opspilet af Forfærdelse, han saa', som saa' han ind i selve Dødens varslende Aasyn. Baade Jumbo og jeg var endnu nogenlunde karske; vi havde ikke faaet saa meget som de andre, fordi hver Spandfuld kun kunde række halvanden Omgang rundt. Desuden havde jeg flere Gange undgaaet at drikke ud.

Det niende Guldpund faldt klingende i Spanden, Lyden tonede saa fjernt, langt borte bag alle Lyde, som Musik af Metal-

strenge; Carl blinkede derved, en Mildhed fløj over hans Ansigt. Jumbo tog Spanden tøvende og fjernede sig.

Ubevægelige blev de siddende, stumme som Stenstøtter; de to Letmatrosers gurglende Snorken var den eneste Lyd. Pludselig rejste den fremmede sig og stødte Hænderne op mod Skylightet og slog det op. Et Pust af frisk Solluft drog gennem Ruffet, en ren og kaldende Aande, som førte Bevidstheden om Dagen derudenfor med sig; vi hørte med ét den travle Larm, som løftede sig paany efter Middagsstilheden.

Næppe var Jumbo ankommet med den niende, før Styrmanden brølte ind:

„Saa tørner vi til!"

Da vaagnede Matroserne og hylede af Latter, vanvittigt drukne; Frank slængte et Krus Øl efter ham og skreg fnysende:

„Lad ham komme! Lad ham komme!"

Kun den fremmede blev siddende uforanderlig og delte ud og mumlede sit bydende: „Shake hands!"

Hvorledes det videre forløb, har ikke stort med Historien at at gøre. Hverken

første Styrmands eller Kaptejnens Opfordring til i Lovens Navn at komme ud og arbejde, havde nogen Virkning; Matroserne lo haansk og pegede paa de to sovende, som ikke var til at vække. Omsider blev to Havnebetjente hentede for at læmpe den fremmede i Land. Han gik ud paa Dækket, med Hænderne fordægtigt i Lommerne mødte han dem med et saa staalhaardt og advarende Blik, at de tøvede varsomt og trak sig noget tilbage, hvorefter han stum og uden Hilsen vandrede fra Borde. Bred og støt men ludende saa' jeg ham gaa bort over Kajen.

Det blev ikke til Losning den Eftermiddag. Forsøget blev gjort, men nede i Lasten slog Isdampene sig paa Matroserne og bedøvede dem. Jumbo knækkede ogsaa over, han faldt med Ansigtet maset ned mod Isblokkene og blev liggende som død. Først flere Timer efter fik vi ham hejst op gennem Storlugen. Kun Knud og jeg var i Stand til at arbejde.

Men ud paa Aftenen kom den fremmede igen, frisk og rank som om Formiddagen, og med det samme godsindede Glimt i sine

Øjne. Knud og jeg sad ude paa Storlugen og spiste; de andre sov i Ruffet, hvor der ikke var til at aande for Stank.

„God Kvæld!“ hilste han. „All right?“

Han satte sig hos os, og vi snakkede en Stund. Dokkerne var stille nu, Himlen hvælvede sin lydløse Kuppel over den vældige Havn. Fjernt, fjernt stod en enkelt Stjerne, som en ensom Lanterne paa et endeløst Hav.

„Naar rejser du saa hjem til Drøbak?“ spurgte Knud.

Den fremmede lo varmt og forsonligt:

„Ho — Drøbak! Det faar vente et Par Aar. Jeg har mønstret i Kvæld for Rio!“

Knud saa overrasket paa ham, og den gamle Matros blinkede lunt, med et Udtryk af vid og selverkendende Erfaring, og angerløst, hentydende til den forødte Formue, føjede han til:

„Vel! Den Hyre skal jeg snart sejle ind igen!“

EN VAARAFTEN I DOKKEN

Prinsen af Wales' Dok er et af de indre Bassiner i Liverpools uhyre Havn. Langt og rummeligt, forenet med de omliggende Bassiner gennem to brede, hydrauliske Portsluser, over hvilke disse Klap-Broer fører, hvor Dokkernes dybeste Proletariat har deres natlige Tilhold.

Der er Kajplads til alle fire Sider, saa at mange Skibe kan losse og laste i Dokken samtidig. Indenfor den strækker sig endnu et Bassin, smallere, før Byen begynder med den lange Række af mægtige Pakhuse, hvis skumle, sortsodede Gavle er det eneste, man ser til den Side.

Til de andre Sider breder Havnen sit store, vildsomme Omraade, Dok ved Dok, hvor Flaader af Skibe ligger. Der er de mægtige Oceanbaade, som rejser deres imponerende Skrog med den gennembrudte Linje af Koøjne og de overbyggede, hvidflunkende Dæk højt op over Kajerne; deres

Skorstene, der er tykke som Tunnelrør, ses langt borte. De lange, sorte Lastbaade, som ligger lavere og ikke har meget opstaaende paa Dækket; de ligner plumpe Havdyr i et Kæmpe-Akvarie og hvæser Sodsøjler fra sig som en Hval sin Vandsøjle. Kystbaade til Passagerer og Fragt; Flodbaade; Slæbere, som iler ind og ud, naar Sluserne aabnes; Færgebaade, som piber og fløjter; Steamers af alle Arter.

Mellem disse mørke Maskindyr syner de utallige Sejlere med en fugleagtig Lethed, som om de svævede, med deres slanke eller digre Skrog, der hviler blødt paa Vandet og sjælden er løftet mere end Lønningshøjde over Kajen. De opfylder Luften med et Virvar af fine Linjer, der løsner sig ud af Røgtaagen eller glider svindende ind deri i en uafladeligt skiftende Uendelighed af Master og Rær, af Stænger og Stag. Der er de majestætiske Femmastere, som gaar paa Sydamerika eller Sydafrika, og hvis slanke Rigning fortoner sig højt oppe og ofte slet ikke er synlig. Firmastingerne, af den Slags, som flyver op og ned ovre langs Amerikas Østkyst og tidligere var berømte for deres

Fart. Fuldskibene med deres tungere Fregatrejsning; Barkerne, og alle de andre Sejlere helt ned til de smaa Forandagter-Skonnerter, der ligger dybt nede under Kajen, kun med Masterne ragende halvt op over.

Fra Morgen til Aften staar en tordnende Tummel over Dokkerne, et mangfoldigt Brøl fra disse Lunger for den store Havnestad, som Bruset fra en rastløst arbejdende Brænding. Drøn af bragende Jernlyd fra et Skib, som repareres; gungrende Hammerslag, gurglende Maskinhvæs; Spil, som klaprer larmende, og standser, og atter kiler klaprende paa. Kættinger, som rasler og skriger. Raab, Prajen, Bulder af Vogne over Broer.

Saa skærer pludselig et Damphvin gennem det tykke Lydlag, som et skarpt og sønderflængende Knivsblad. Et Øjeblik opfatter Øret ikke andet end denne gennemtrængende Skingren; selv efter at den er forbi, fornemmes kun en syngende Stumhed — indtil paany Dønet fra alle Dokkerne lægger sig dumpt for Øret, som det kogende Sus af en gigantisk Konkylje.

Men om Aftenen, naar Arbejdet skal

standses, borer paa èn Gang hundreder af Hvin sig ind i den samlede Larmmasse, som stødtes hundreder af Knivsblade i Ryggen paa et Dyr. Den durende Støj lægger sig, Hamre tier, Spil staar, Damp slippes skoldende ud, og mens Hvinene taber sig i en langlig, næsten klagende Hendøen, kommer Stilheden ind fra Havet og breder sig langsomt over Havnen. I en eller anden Dok arbejdes der endnu, om Bord paa en Damper, der har travlt, en Baad, som skal ud, naar Sluserne aabnes ved Aftenvande, men Stilheden brydes ikke deraf, Larmen lyder nu som noget udenfor, noget enkelt og ikke henhørende. Over Dokbroerne runger Trin af Tusinder, som vandrer ud af Havnen, gennem Toldportene og ind i Byen, hvor Lygterne allerede tændes i de mørke Smøger mellem Oplagshusene.

Og i den lyse Vaaraften ligger det vældige, dokinddelte Areal med sin Skov af Mastestænger, der tegner sig fint mod den grønligtklare Luft, og med sin søde Duft af Malt fra de nære Bryggerier — som en uhyre Humlehave, hvor de snorelignende Stængler endnu slynger sig spinkelt mellem Stængerne.

Agter for os laa et stort, fuldrigget Jernskib, en hvidmalet Irlænder, som havde været ude paa Østkysten af Sydamerika. Han var kommen ind Dagen i Forvejen, skamferet af den lange Rejse, og laa nu med sit Spryd pegende ind over os.

Det er Skuder, der arbejdes paa, disse Irlændere. De har aldrig mere end den aller nødvendigste Besætning, og den bliver brugt til det yderste, eller smidt i Land, hvis den er uvillig. De fleste af dem sejler mere ind til deres Redere end andre Nationers Skibe, maaske med Undtagelse af visse skandinaviske Træslæbere, mellem hvilke de mest forbryderiske Dødssejlere findes.

Da vi holdt inde med Losningen, saa længe som muligt efter Tiden, arbejdede de fremdeles om Bord paa Irlænderen. Det var Skuden, de havde saa travlt med, den skulde skrabes og males baade indvendig og udvendig, oppe og nede, og da det var lyst nok, fandt Kaptejnen derovre ingen Grund til at indstille. To Mand stod paa en Hængebro udenbords om Bagbord og skrabede, og en ung Fyr, der sad umageligt

i en Løkke, var hejset op i Stortoppen, helt op paa Bramstangen, som han gav Fernis.

Det var høj, mild Aften. Solen var ikke gaaet bort endnu, den glødede i sin Nedgang; rund og rød og ligesom udvidet stod den bag Masteskovens slanke Topstænger, som man kan se den bag en Fyrreskovs fine Spir; den mindede om en Dampers Ildsted, hvis Luge er slaaet op til Fyring, saa at det dybe Svælg gaber glødende frem. Ikke en Sky var paa Himlen, men den let disede Luft skælvede i alle Farveafskygninger fra det dunkle blaa gennem det blegt grønne til det rødligt hvide.

Frank havde sat sig paa den lukkede Storluge og famlede en ny Melodi frem paa sin Harmonika. Han behandlede den med kælen Hengivenhed, som om det var et Barn, han syslede med; Hovedet bøjede sig forover i en øm og lyttende Hældning. Ved Siden af ham laa Carl paa Ryggen og nød sin „Næsevarmer“, en Kridtpibe, hvis Mundstykke var brækket af lige ved Hovedet; han pustede Røgen i tykke Ringe lige i Vejret og underholdt sig med at stirre

gennem Ringene op i Rummet, som gennem et Nøglehul til Uendeligheden.

Paa Lugens anden Kant sad Knud og syede samvittighedsfuldt. Hans krogede, haarde Fingre haandterede Naalen med stort Besvær men taalmodigt. Ole stod agter og sladrede med de to irske Matroser, som skrabede; af og til hørtes deres rolige Stemmer.

For et Par Unz Tobak havde jeg afkøbt Kokken en Kedel kogende Vand og sad nu paa en omvendt Pøs og vaskede Uldtøj, kun faa Skridt fra Frank. Han nærede en Slags respektfuldt Venskab for mig, gjorde Frank, fordi jeg kunde en Smule Fransk, og han holdt sig gerne til i Nærheden af mig, saa længe han var ædru eller om Bord. I flere Aar, siden han var rømmet fra den franske Orlogsmand, havde han kun en sjælden Gang haft Lejlighed til at tale sit Modersmaal, derfor havde jeg straks den første Dag om Bord paa Barken, mig selv uafvidende, vundet hans Hjærte ved at tale Fransk med ham.

Havets brede Stilhed havde efterhaanden lagt sin Dæmper over alle Dokkerne, Solen

nærmede sig Horisonten, et stort Dampskibsskrog i et Bassin langt borte skjulte den halvt. Naar Frank ikke spillede, lød en dyb og blød Fløjten, der mindede om en Solsorts Toner; det var den irske Letmatros paa Stortoppen, som gav sin Aftenstemning Luft.

Inde fra Ruffet kom Jumbo halvt paaklædt ud paa Dækket, han havde et blakket Haandklæde i Haanden og saa sig uroligt søgende om. Carl fik Øje paa ham og rejste sig med et Sæt over Ende.

„Hvad Satan!" fniste han. „Skal Gutten vaskes!"

Jumbo fortrak sit laskede Ansigt men svarede ikke. Med sine fejge, hundeagtige Bevægelser halede han en Pøs Vand op, slog den i en Blikspand og begyndte at brætte Uldtrøjens Ærmer op. Armene var graa og skidne, saa langt man kunde se.

„God in heaven!" foer Frank op og klemte de sidste Toner ud af Harmonikaen. „Skrup forud med det Svineri — you, blody fellow!"

Jumbos smaa Kuløjne gnistrede af forkuet Ondskab, et Præg af trodsig Fasthed kom over hans Ansigt.

„Gaa til Helvede!" brummede han og fortsatte sine Forberedelser til Storvasken.

„Syng Marseillaisen, Frank!" opfordrede jeg for at aflede.

Frank smilede smigret og satte sig paa sin gamle Plads, saa trak han Harmonikaen ud i dens fulde Længde, tog nogle indledende Toner og begyndte derpaa at synge paa sin monotone, halvt nynnende Maade. Paa en Kuldamper ved Kajen lige overfor os stod Skibsdrengen med Hagen i Hænderne og lyttede ensomt; et eller andet Sted langt borte gøede en Skibshund.

Carl havde lagt sig tilbage paa Ryggen igen og tav.

Midt under Sangen begyndte Jumbo at pruste og stønne i Vandet som en Flodhest, han fnyste Draaberne fra sig, blæste og snøftede svinsk, gispede i skuttende Gys. Frank saa hen paa ham med et fjernt Blik, der viste, at hans Tanker var langt borte, i la patrie, i Cherbourg, om Bord paa „Vauban" — — — „Vauban", som han en Gang var rømmet fra! Men Jumbo saa hans Blik og blev stille.

Svenskeren, Hans, viste sig i Døren til

Ruffet og hørte paa Sangen, og Kokken, der rumsterede inde i Kabyssen med sine Kogegrejer, kom til Syne over den lukkede Halvdør og lyttede med et saadant Udtryk af opvakt Savn, at hans grumsede Træk fik et Skær af barnligt Sind.

Et Pust af Hjemvé strøg lydløst gennem Stilheden.

Pludselig væltede Carl sig om paa Siden mod Frank.

„Shut up med den Helvedes Sang!" afbrød han barsk og med et Glimt af noget haardt og vildt i sine Øjne. „Man bliver sgu syg om Hjærtet!"

Og for at skjule sig slog han om i Stemmen og raabte haansk:

„Jeg tror ta' mig Fa'en, Jumbo skal til Jenta i Kvæld. Gutten gør sig ren til Navlen!"

Frank standsede den sørgmodige Harmonika, og der blev et Øjebliks undselige Tavshed. Jumbo slog Vandet over Bord og listede ind for at trække i Tøjet, mens Kokken og Hans forsvandt.

Solen var nede nu; Vesthimlen luede blidt som et blegrødt Valmueblad.

Ovre paa Irlænderen var de ved at slutte, de to Matroser udenbords kravlede op ad en Lejder og ind over Lønningen, og Manden i Stortoppen sad deroppe og fløjtede ud i Rummet for sin egen Fornøjelse. Med ét raabte han ubestemmeligt ned fra sin Højde: „Evening, boys! Look!“ han gjorde med sin ene Haand en overgiven, favnende Bevægelse ud mod Aftenrødmen.

Carl havde sat sig op, med Armene paa sine Knæ, og Hovedet ludende tungt frem. Hans stærke, vejrfaste, brunrøde Ansigt var blevet stenkoldt og lukket, dets Linjer syntes strammede om en besk Erindring. Jeg kendte Carls Historie og vidste, hvad det var, der nu gjorde ondt, hele den bitre Tragedie om Moderens Utroskab, Faderens Selvmord og det unge Rederis Ruin! Carl var født til at overtage mere end ét anseligt Skib og henslæbte nu sin Ungdom som Matros.

Saa fyldte Frank paany Harmonikaen med Vejr og lod Fingrene løbe prøvende over Tangenterne, og Carl rettede sig.

„Lad os faa „my little wife“!“ sagde han ligegyldig og bankede Snadden ud mod Lugekanten.

Frank tog straks fat:

I was just forty five,
I got a nice little wife,
she was ten years younger as me;
and his father he has — a —

Brat og forfærdet stoppede han op midt i Sangen, mens Harmonikaen klagede et Øjeblik endnu. Vi sprang op allesammen.

Et skarpt Skrig skingrede i Luften over os, og næsten i samme Nu hørte vi et dumpt, dødt Kvask, som naar et Legeme knuses mod Sten. Det gik som et stivnende Stød igennem os. Frank kastede Harmonikaen fra sig og foer agter ud, nogle af os fulgte, Carl sprang i Land og løb langs Kajen hen til Irlænderen, hvor Stemmer raabte og skreg med en jammerfuld Klang af Rædsel. Fra alle Skibene i Nærheden styrtede Folk til, Dokken genlød med ét af ængstelig Larm.

Midt paa Irlænderens Jærndæk laa Letmatrosens Legeme i en blodig Klump, knust ukendelig, sprængt i Stykker, saa at enkelte løsrevne Dele var slynget ud til Siderne. I et bredt Bælte flød Blodet ud i

Borde og sivede langsomt ud gennem Spygattet. Kammeraterne stod omkring ham, hvidnede ved Synet, en af dem græd.

Saa kom Havnepolitiet drønende. Et Par af Matroserne tog hans ene Arm og vilde løfte Liget op, men Armen gav efter i Skulderen og kunde ikke bære; kun Tøjet holdt den fast. Han laa med Nakken opad; det saa ud, som om han bed i Dækket. Nogle hjærtehamrende Øjeblikke forløb. Matroserne pegede mod Stortoppen og forklarede, dæmpet, alle Røster var blevne sagte som i Hvisken. En Dampskibsklokke kimede stærkt i et af de fjernere Bassiner, og en langtrukken Tuden lød.

Efter en Stund blev en Presenning bredt ud paa Dækket ved Siden af det sønderslaaede Legeme, de to Matroser løftede de Dele, der kunde hænge sammen, og lagde dem ind paa Presenningen, med en Kost fejedes Resten sammen og læmpedes som en Bunke klæbrigt Skarn ind til det andet. Mens Liget derpaa bares bort, slog Jungmanden nogle Pøse Vand over Dækket og skovlede det rent.

Vi gik over hos os selv. Inde i Ruffet var Jumbo ene, uforstyrret i Færd med at

kæmme sig; han havde et Udtryk af fræk Selvtilfredshed, af hoverende Velbefindende, som om han nød Bevidstheden om, at Ulykken havde ramt en anden. Idet Carl fik Øje paa ham, drev han ham et Slag i Nakken, saa han tumlede forover.

„Dyr! Skrup ud!"

Uden at kny tog Jumbo sit Tøj, lagde Kammen ned i Skibskisten og gik ud, med et ondt og spotsk Smil om Munden.

Lidt efter lidt blev alting stille i Dokken igen. Paa den høje, grønligtblege Himmel stod de første Stjerner og sitrede gennem den faldende Dug som taarefyldte Øjne. Den endeløse Mastemængde fortonede sig i det klare Aftenmulm, synlig kun som lodrette Streger paa den dunkle Luftbaggrund; til alle Sider lyste de tændte Lanterner.

Ingen af os havde Lyst til at tale.

Omsider tog Carl sin Kasket.

„Vi faar gaa da!" sagde han roligt, med en afgjort Betoning, som fik os andre til at følge.

Saa slentrede vi ind i Byen, op i den lange „Park Lane", hvis Lysvæld og hujende Hvirvel snart slog sammen om os.

DA JUMBO GRÆD

Et eller andet Sted i Jumbos Elefant-Krop var der en saar Plet, et sukkende Hul eller en blodig Ømhed, et Punkt, som endnu ikke var følelsesløst og sløvt. Lige mèd ét kunde der blinke noget blødt og barnligt op i hans grisede Øjne, et forbigaaende Glimt af Varme og levende Længsel. Og om hans udviskede Mund fløj undertiden Lysningen af et rent Smil, Skæret af en Uskyld, som havde holdt sig skjult saa dybt inde bag hans Bevidsthed, at ingen Nedværdigelse havde kunnet naa den.

Maaske var det den sidste, ufordærvede Rest af hans Barndom, som saaledes pludselig slog ind i hans øde Sind og blev synlig; han var jo kun en imponerende, attenaars Dreng endnu, et Stykke plumpt Tømmer, der ikke var tilhugget. Eller det var blot en kropslig Fornemmelse af særligt Velbefindende, et uvilkaarligt Muskelspil, ligesom en Hund kan le, mens den sover.

Men selv om Jumbo altid sov, var han dog et Menneske. Udrustet som vi andre, kun overdaadigere i Fylde, betjenende sig af de samme Midler som vi til at opretholde sin værdiløse Tilværelse. Han fungerede, men om han forstod noget deraf, var svært at sige; han ytrede sig haandgribeligt, talte saa godt som aldrig, men indskrænkede sig til at brumme det mest uundgaaelige — og Følelsesliv var han som sagt ikke besværet af.

En Gang om Dagen passerede Havnepolitiet Dokken og en Gang om Natten paa hver Vagt. Altid to Mand sammen, en Inspektionsbetjent og en Menig. De standsede inspicerende paa Kajen og spurgte om Bord, om alt var all right, og efter det bekræftende Svar skridtede de videre; havde de Mistanke til et Skib, sprang de undertiden ned paa Dækket og snuste omkring efter ulovligt Gods.

Det bestaar af store, velskabte Folk, dette Politi, hvad der nok kan gøres nødig for de natlige Inspektionstures Skyld. Hundreder af hjemløse Eksistenser huserer i disse Dokker, logerer trods Betjentenes Aarvaa-

genhed under Slusebroerne, mellem Stabel-Oplagene, paa de aabne, tilsølede Nødtørftshuse, overalt, hvor det barmhjærtige Mørke ruger. Der kan ogsaa være drukne Søfolk, som har en haard og kyndig Haand behov, følgelig udvælges der godt skaarne Karle til Korpset.

I mere end tre Uger havde vi ligget fortøjet i Prinsen af Wales-Dok, det lettede i Lasten og kunde snart være Slut. Jumbo var i de sidste Dage mere mut og uopvristelig end han plejede, han listede ene omkring, med en skummel Ondskab i sit Udtryk, som lurede han paa en eller anden Misgerning. Man kunde aldrig vide, hvad han pønsede paa. Han var af de stumpe Naturer, der er Barn og Morder i ét, og hos hvem en upaaagtet Tilfældighed bliver bestemmende for, hvilken Egenskab af deres mørke Væsen der pludselig skyder uanet op i Dagens Lys.

Carl lagde Mærke til ham.

„Hvad gaar du og sturer over, Gut?" spurgte han.

Jumbo saa' paa ham med et forfærdet og tryglende Blik.

„Hæ!“ Carl lo, forvirret af dette Blik, som han ikke forstod. „Du er nok kommen i med Jenta du, og har mistet din Manddom! Men tag dig i Agt“, Carl blev haard i Trækkene, Blikket hvast og ubarmhjærtigt — „ingen Rømning her om Bord, forstaar du?“

Den næste Dag, da de to Havnebetjente kom og standsede paa Kajen ud for os, stod Jumbo forude og slugte dem med blanke, forelskede Øjne, henrevet af denne uniformerede Magt. En Glans af syge Lykkedrømme laa over hans Ansigt, lyste som et graadfuldt Smil om den udtryksløse Mund og gav det hele døde Hoved et pludseligt Skær af Liv, som overraskede os.

„Look!“ sagde Frank og pegede paa ham: „Look the boy! — Jumbo, what's the matter?“

Jumbo's Udtryk skiftede i samme Nu og blev grumt af Had. Han vendte sig mod os med en knurrende Hvæsen men sagde ikke et Ord, trak sig kun baglæns ind under Bakken, hvor han havde Ryggen dækket, og bevæbnede sig med et af de Koben, vi brugte til at brække Isblokkene løse med.

Kammeraterne brast i et hoverende Latterhyl og lod ham saa passe sig selv.

Det var i Reglen i Middagsstunden, Havneinspektionen kom, naar vi enten var paa Dækket eller i Ruffet. Jumbo plejede at vælte sig ind i sin Køje, blot der var den mindste Tid til Søvn; han sov øjeblikkelig, undertiden fyldte han Ruffet med en saa dyrisk Snorken, at Matroserne jog ham ud. Men i disse Middagstimer var han støt paa Dækket.

„Jumbo!“ begyndte Carl og saa troværdig ud; vi sad omkring Madfadet og søbede en sveden Mælkesuppe. „Havnepolitiet var her i Gaar Kvæld og spurgte efter dig!“

Jumbos smaa Øjne gnistrede mistænksomme og lyksalige.

„Hæ . . .!“

„Du skønner vel, hvorfor de har været her hver Dag, du?“

„Næj . . .! Hæ . . .!“

„De har set paa dig. De vil ha' dig ind i Korpset, Gut. For du har vel nok set, at de er Karle som dig allesammen?“

Jumbos forvirrede Blik søgte fra den ene til den anden, hans Læber rystede ulyk-

keligt, men bevarede dog som et Smil i Vigene et Træk af Mulighed. Saa slukkedes Udtrykket med ét.

„Det er Løgn!" mumlede han og tørrede sin Ske af i Armhulen, hvorefter han gik ud for at hente Kødet. Da han atter traadte ind, var han hed i Hovedet.

„Kaptejnen har lovet at afmønstre dig!" fortsatte Carl. „Saa skønner du, det ikke er Løgn!"

Igen fik han dette Udtryk af grædende Uvished, som det gjorde ondt at se paa, hans Øjne stod skinnende stive, ildende sorte af Forkuelse og dum Fryd.

„Hæ — — er 'et ikke Løgn?"

Ole gav ham et Dunk i Bugen, saa han gabede efter Vejret.

„Torsk!"

„I Helvete!" dundrede Svenskeren og stak sin Tællekniv i Skeden med et Svup. „Du er gal, du Gut!"

Jumbo vred sig af Forpinthed; han vilde saa gerne tro, men var vant til at blive holdt for Nar. Med myge, bedende Øjne saa' han sig om og tøvede. Saa sparkede Frank til Fadet og sendte ham et bistert Blik:

„Make haste!“

Han bukkede sig frygtsomt, tog Fadet og bar det ud, mens Kammeraterne eksploderede i en fnisende Latter. En efter en tændte de Snadderne, hvis beske Røg blandede sig med Ruffets Stank af Mados og Urenhed, og skubbede sig ind i Køjerne; kun Carl blev siddende paa Skibskisten. Saa kom Jumbo tilbage, sky og nervøs, og med et Træk af Fortrædelighed om sin enfoldige Mund.

Men Jumbo havde næppe sat sig, før Kokken skreg ind gennem Døren:

„The Policemen! The Policemen!“

Jumbo foer sammen, han fik vaade Øjne og saa' angst hen paa Carl, som havde rejst sig; de andre tørnede i en Fart ud af Køjerne for at være med.

„Jumbo, Havnepolicen!“ Carl saa' barsk ud. „Rub dig!“

Men Jumbo blev staaende og lo sygt og saligt:

„Hæ — Yes — — Yes — — hæ . . .!“ Han rystede over hele Kroppen, gennem Læberne stødte krampagtige Rykninger. — „Prat du med dem, Carl, hvad?“

Jumbo kunde ikke et Ord Engelsk, og Carl lovede at føre Forhandlingerne.

„Du skal svare Yes til alt, hvad jeg siger!" instruerede Carl ham.

„Vel! Yes!"

Saa tumlede vi ud af Ruffet, med Jumbo bævende imellem os, stor og tyk og Hovedet højere end os alle. Betjentene stod paa Dækket og ventede, med et forstaaende Glimt i Øjnene. Carl tog straks fat, viste Dyret frem og forklarede, og Jumbo mumlede Yes med uvidende Iver. Henne agter stod Kaptejnen og Styrmændene og lo.

„De ønsker at træde ind i Havnepolitiet?" Inspektionsbetjenten vendte sig direkte til Jumbo, som smilede frydefuldt og uforstaaende.

„Yes!"

„Og De er villig til at aflægge Ed til Hendes Majestæt Dronning Victoria?"

„Yes!"

„Og De er i Stand til at overtage Stillingen straks?"

„Yes!"

„Very well! Saa kan De stille i Aften Kl. 9 i Park Lane 417, første Sal!"

„Yes!"

Betjentene trykkede ham kollegialt i Haanden, hilste højtideligt og gik; et Smil flimrede over deres Ansigter, idet de vendte sig. Jumbo var fortumlet af Lykke; saa meget havde han forstaaet af Forhandlingerne og af Matrosernes misundelige Lykønskninger, at han var antaget og skulde møde om Aftenen Kl. 9 i Park Lane 417, første Sal! Et Udtryk af Godhed brød gennem hans vanlige skumle Træk, en mild og forsonet Stemning, der for første Gang meddelte hans Ansigt noget, som mindede om Skønhed.

Da vi kort efter tørnede til, baksede han med de mægtige Isblokke nede i Rummet med en jætteagtig Vælde, som om han paa denne sin sidste Dag om Bord af et hjælpsomt Sind vilde indhente alt, hvad han tidligere kunde have forsømt. I stum, taalmodig Styrke slæbte han Blok efter Blok frem under Lugegabet, slog sine svulne Hænder fast om dem, hvis Tangen glap, pustede som en Bælg og nød Bevidstheden om sin forestaaende Oprejsning. Han bar hele den Eftermiddag et besynderligt Smil

om sin Mund, ligesom Genskæret af en usynlig Blomst, der gyngede mellem hans Tænder.

Med en Omhu, vi ikke havde tiltroet ham, gjorde han sig i Stand om Aftenen, vaskede ikke blot sit Ansigt men Hals og Skulder og kæmmede sig i en dæmrende Følelse af Forfængelighed. Han sagde intet; talte Kammeraterne til ham, svarede han med et blankt og fjottet Smil, et henrykt, godsindet Blik.

Omsider lavede han sig til at gaa, et Par Timer før Tiden.

„Husk: Park Lane 417, første Sal!" formanede Carl ham.

„Yes!"

Frank sprang pludselig frem og greb hans Haand:

„Jumbo, my boy, God bless you!"

„Yes!"

Det kneb at holde Alvoren ved Lige, den lattermilde Svensker maatte vende sig bort, men Jumbo nikkede rundt, højtideligt, næsten kærligt, og gik. Lidt efter drev de andre i Land.

— — Jeg havde første Vagt og var ene

om Bord. Det var blevet mørkt og regntungt, en sur Gus stod fra Havet ind over Havnen og lagde sig over Dokkerne som et Laag af Taage.

Mens jeg travede frem og tilbage paa Dækket eller sad inde i Ruffet og søgte at læse ved den gustne Olielampe — vi maatte ikke have Petroleum tændt — maatte jeg uafbrudt tænke paa Jumbo. Jeg havde ikke været indviet i Planen, men var dog delagtig, havde moret mig over hans skiftende Udtryk, hans ulykkelige Forvirring, hans uhelbredelige Blindhed.

Carl havde betroet mig, før han gik i Land, at i Park Lane 417, første Sal, var et af Liverpools mest berygtede Bordeller indstalleret, og jeg forestillede mig dette store, plumpe, maalløse Menneske sluppet forvildet ind i dette Svælg af raa og glubende Kvinder. Over hans Bjærg af Kød og sanselig Kraft vilde de kaste sig som Hyæner, udplyndre ham, han, som kom tillidsfuldt vandrende med sin naive Lykke!

Det blev klam Nat. Død og skummel laa Dokken, med en enkelt Gaslygtes matgule Straalebundt i Taagen og det tilslørede

Skær fra Skibenes Lanterner. Langt borte lossede en Damper, jeg kunde se det elektriske Lys som en rund Hvidhed i Mørket og høre det uafladeligt skrattende Spil og nu og da et Raab, der lød lydt og opskræmt. Fra et Skibsdæk i Nærheden klang Vagtens vandrende Fodtrin, og til alle Sider en sky og snusende Listen som af Rotter.

Saa kom Havneinspektionen trampende, de to svære Skikkelser tætnede sig i Taagen og standsede paa Kajen ud for mig.

„All right?“ spurgte en dyb Røst.

„All right!“ svarede jeg og blev staaende, mens jeg lyttede til deres svindende Skridt.

Midt paa Natten saa' jeg en Skikkelse rave som beruset frem mod Skibet, svingle ud og ind, standse og atter tumle afsted. Jeg blev kold om Hjærtet. Det er Jumbo, tænkte jeg og følte min Medskyldighed svie.

„Er det dig, Jumbo?“ spurgte jeg.

Han svarede ikke, men sejlede stum om Bord, hvor han sank sammen som en Sæk paa Storlugen. Der var noget frygtelig hærget over ham; han lignede et stort Dyr,

der er blevet overfaldet af Hunde og som kun med Opbydelse af den yderste Evne er undsluppen sine glubske Forfølgere. Barhovedet og forpjusket var han, Tøjet flænget, Vesten var revet op med et brutalt Ryk, saa at Knapperne var sprængt af, og det brogede Halsklæde, hans eneste Luksus, som han plejede at behandle med gerrig Ømhed, var borte.

Jeg ruskede i ham.

„Jumbo! Jumbo, gaa til Køjs!"

Da vendte han et Ansigt op, i hvilket Græmmelsen havde gravet som med skarpe Kløer, ridset Furer, ætset og fortæret. Dette Hoved, der før var dorsk af Fylde, syntes nu magert og indfaldet, og de smalle, uhumske Læber rystede som to Strenge, der er ved at sprænges. Men Øjnene var værst. Aabne og udslukte stirrede de paa mig, og ud af disse sorte Gab flød Taarer i to uafbrudte Strømme, der havde bleget to Striber ned over hans Kinder; han hulkede ikke, gav ikke en Lyd fra sig, var ikke sig selv bevidst, strømmede kun over af en dyb Graad, som havde samlet sig i ham fra hans Barndom. Saaledes kan et Dyr græde,

uden Støn, med et Udtryk af usigelig Lidelse, som intet i Verden kan mildne.

I to Dage græd Jumbo. Han tav haardnakket, udførte sit Arbejde som i en Døs, lystrede sløvt, som han plejede, men græd stumt.

Den tredie Nat, før vi skulde gaa ud af Havnen om Morgenen, rømte han.

INDIANEREN

Hver Gang jeg mindes disse Dage i Liverpools Dok, maa jeg mindes ham. Vi kaldte ham Indianeren, men han var Neger, af en lyslødet, kraftig Race, maaske af en af disse stærke Stammer paa Guinea-Kysten, som i Negerhandelens Tid leverede den anseligste, mest eftersøgte Vare. Nu var han gammel. Hans stride, tyndtvoksende Skæg var hvidt som rimslaaede Stubbe, og hans Hoved med det tætte, korte Haar lignede en knortet Jordknold med et snedækt Moslag over.

Høj og stortbygget men mager var han, af en Værdighed i Holdning og Gang, som i disse Omgivelser var af en majestætisk Virkning. En Høvdingeskikkelse, hvem den blodsugende Hunger ikke havde kunnet bøje, og som bar sin Sult i stum og ensom Rankhed. Han var kun klædt i et Par kummerlige Lærredsbukser, Overkroppen var nøgen; men over Skuldrene havde han et

grovt og hullet Hestedækken, som faldt draperende ned over venstre Arm, der holdt det fast. Naar det var koldt, kastede han dette Dækken over sig med en Bevægelse af saa fornem Skønhed, som kun Sollandenes Sønner er i Stand til.

Indianeren havde sit Tilhold i Dokken baade Dag og Nat, hørte til dens sky og forkomne Beboere, der viste sig nødtvungent om Dagen, hvis snigende Listen vi mærkede om Natten, til alle Sider, usynligt, eller hvis sukkende Søvn vi ofte kunde høre, naar vi standsede lyttende paa en af Dokbroerne.

Hver har sit bestemte Kvarter af Havnen, hvor han holder til, hvis Bekvemmeligheder han er fortrolig med, hvis Skibe han kender, og med hvis Betjente han søger at staa paa en rimelig Fod. I vort Kvarter var adskillige sære Skikkelser og flere, som daglig besøgte os. Der var Indianeren og den lille vanføre Olding King, som næsten hver Middag kom krybende om Bord, hvor han satte sig paa Storlugen og lyskede sig for Utøj. Hans gamle, haarede Bryst var et Vildnis, i hvilket hans valne Fingre havde

vanskeligt ved at gribe de plagsomme Fjender. King var forholdsvis velstillet; for en Smule sur Tobak, som han forarbejdede af opsamlede Cigarstumper, tiltuskede han sig et Par Favne sprængt Manilla-Trosse, et Stykke laset Sejl eller en Stump Kætting, som han solgte for rede Penge. Hvad han ikke handlede sig til, stjal han; desuden var selve hans Vanførhed, her som overalt, et Plus i Tilværelseskampen. Indianeren derimod havde ingen værdifulde Egenskaber. Han stjal ikke, tiggede ikke, havde ingen Legemsfejl, men tværtimod dette aristokratiske Præg, som var udfordrende nok for en Mand i hans elendige Armod. Fra Skib til Skib vandrede han, langsomt og værdigt, fordybet i sig selv; udfor hvert Skib standsede han, lagde Armene over Kors foran det nøgne, jodbrune Bryst og blev staaende saaledes, stum, med Tæppet folderigt over den ene Skulder, og det hvide Hoved bart. Hans Øjne fulgte Arbejdets Gang med et grundende Blik, hans Ansigt fik et viist og forgræmmet Udtryk. Efter en Stund kom Kokken ud med en Brødskorpe eller en Rest, vi havde levnet, og lagde

det paa Kajen til ham; først naar Kokken igen var gaaet, tog han Almissen og gik, uden Ord eller Hilsen, stum og ensom, som han var kommen.

Hver Morgen, i det tidlige og kølige Gry, stillede de arbejdsduelige af Dokkernes Befolkning op i to lange, sørgelige Rækker for at falbyde deres fattige Kraft, et Elendighedens Geled, som Kaptejnerne gik vragende igennem. Indianeren var Fløjmand. Lang og benet stod han, med sit hvidkransede Hoved højt over de andres, ubevægelig, seende ret frem med et fattet Blik, som var han forberedt paa Udfaldet, men dog vilde tilbyde Skæbnen en forsonende Haand. Hans Holdning var stolt, men han havde ikke Armene over Kors, det var, som om han følte, at det ikke vilde svare til det ydmygende i hans tavse Tilbud.

Kaptejner kom og valgte ud, en enkelt Mand eller flere i Flok; Betjenten noterede, og mens Rækkerne tyndedes, og Gabene mellem de ventende blev videre og videre, listede de lykkelige som Slaver bagefter deres Herrer og bort. Ingen valgte Indianeren. Stiv og taalmodig blev han staa-

ende, med sit mørke, melankolske Ansigt uforstyrreligt fremadvendt, uden at se til Siden efter de andre, uden med en Mine at røbe Gentagelsens raa Hærgen. Ofte kunde det vare henved et Par Timer, før Markedet var forbi; Indianeren flyttede sig ikke. Omsider sluttede Betjenten af og gik. Saa vaagnede han, saa' tungsindigt ud over Havnen, der genlød af Dagens hamrende Døn, slyngede sin lasede Toga om sig og begyndte Vandringen fra Skib til Skib.

I fire Uger saa jeg ham. Hver Morgen stillede han, høj og trofast, hver Morgen blev han forbigaaet. Det hørte med til hans Dag; saaledes havde han længe falbudt sin ukuede Ælde, saaledes vilde han blive ved til sin Død, aldrig haabende, men aldrig uden Haab, som en blind Pligt, den eneste og sidste, han endnu følte. Han var den evige Udenforstaaende, der aldrig kommer ind, den ensomt Ventende, hvem der aldrig vises Naade.

Den Formiddag, da vi forhalede af Dokken, stod han som sædvanlig paa Dokken og stirrede. Armene laa over Kors foran det magre Bryst, folderigt faldt Tæppet over

hans Skuldre og i en dyb Linje ned langs venstre Side, og hans hvide, buskede Haar kronede det høvdinghøje Hoved. Vi raabte „Good bye" til ham og vinkede, men han rørte sig ikke, og ikke en Trækning skiftede i hans Ansigt.

Stum og ene blev han staaende, hans Øjne fulgte os med et tungt og grundende Blik, som grublede han over et Problem, han ikke kunde løse.

Var det hans eget ulykkelige Livs?

FLODENS SMIL

„Halløj, Kammerat, kan du se dig for!"
De to stødte sammen midt ude i Floden, en Strømhvirvel havde slaaet den ene ud af Kurs og sat ham lige ind i Siden paa den anden, der kom flydende støt og sindigt, som én der har god Tid og er vant til at gaa overvejet til Værks.

Den anraabte drejede sig saa meget, at han med sit ene Øje, der var brustent og blodskudt, kunde skotte til den uventede Kammerat. Hans Mund, der havde faaet et fortrædeligt Udtryk ved Sammenstødet, mildnedes, og idet han lagde sig i Kurs igen, tæt ved Siden af den anstødte, sagde han undskyldende:

„Strømmen tog Magten fra mig!"

„En Hvirvel?" spurgte Kammeraten flygtigt og uden blot med et Blink at røbe Interesse. Han laa paa Ryggen, med Ansigtet vendt lige op mod det grønne Dagskær, som trængte gennem Flodens Over-

flade, og med Armene faldende som to Finner dybere ned under sig.

„Ja, det var en Hvirvel! — — Jeg var saa træt!" tilføjede han forklarende efter en lille Pause, og hans Ansigt antog et Præg af Udtømthed, af bristet og opslidt Modstand.

„Jeg kender det!" sagde den anden i samme ligegyldige og velvillige Tone. „De Satans Hvirvler! Lige med ét — — ikke til at undgaa — ligesom i Livet! Jeg kender det; her som der!"

De flød en Stund i Tavshed, begge udstrakte, den ene paa Ryggen, den anden halvt paa Siden med Hovedet hængende tungt og udmattet ned. Omtrent midt i Floden flød de, holdt nede af Strømmen og for lette af Dødens Opdrift til at synke til Bunds. Den ene, Rygsvømmeren, var en halvgammel Mand med graanet Haar og brunsort Skæg, før og velbygget, og med et ophøjet, uforstyrreligt Udtryk som hos én, der er kommen til Afslutning og er veltilfreds dermed. Den anden, Sidesvømmeren, var en ung, bleg og mager Mand med kun en Skygge af Skæg over sin bløde,

blodløse Mund; Haaret var langt og sort og faldt fra den hvide Pande som tyndt Tanggræs. Han saa ud til at være en Kunstner, der har forladt sit genstridige Arbejde for at udhvile sig grundigt.

Parallelt ved Siden af hinanden lod de sig drive afsted med Floden, hvilende i Bevægelsens Ro. Nu og da førte en Krusning i Strømmen dem et Stykke fra hinanden, men nærmede dem atter barmhjærtigt og bar dem videre. Nogle Fisk, som kom op mod Floden, gjorde Holdt, snusede undersøgende til dem, stødte Snuderne imod og svømmede et Par Gange rundt under sagkyndig Drøftelse af deres Art og Bestemmelse. Men da Rygsvømmeren hævede sin venstre Arm og lod den feje fladt ud mod dem, foer de fra hverandre og forsvandt. En Hund drev hastigt forbi; den arbejdede fortvivlet med sine Ben, som om den havde travlt i et Ærinde langt borte, langt borte.

„Jeg er saa — træt!“ sagde den unge og rullede sig om paa den anden Side. — „Saa træt!“

„Det kan man blive!“ — svarede den

ældre, som om han talte af megen Klogskab. — „Det kan man blive. Især i din Alder. Ungdom er Svaghed, Manddom er Styrke. Jeg har aldrig været saa stærk som nu!"

„Pas paa!" raabte han et Øjeblik efter og drejede for første Gang sit Hoved om mod sin Følgesvend. „Ryk nærmere, — ellers render du Hovedet mod Bropillen!"

Den unge lystrede lydigt.

„Tak!" stønnede han. „Jeg saa det ikke. Jeg er saa træt!"

De passerede under Broen, hvis Skygge havde sænket sig som et sort Baand tværs gennem Floden, som et Stigbord af Mørke.

„Pont des Arts!" forklarede den gamle kort, som var det en Mand fra Provinsen, han fulgtes med og foreviste Byen.

Floden mumlede over dem; bag sig kunde de endnu høre den sydende Kogen omkring Bropillerne, der kløver Strømmen. Og pludselig skar en Dampbaads Hvinen ned til dem, skarpt. Den gamle fik et vejrende Udtryk og ligesom standsede; det saa ud, som noget dæmrede i ham, og hans Mund, som havde aabnet sig halvt, lukkede sig spotsk og beslutsomt.

I det samme skød Baadens Skygge henover dem, som Bugen af en stor Fisk. Skruen baskede rundt, som om den morede sig med at sætte Vandet i Bevægelse omkring dem, og piskede dem Skummet skændigt i Næsen.

„Ho, ho!“ gryntede den gamle brat og rejste sig, saa han stod ret op og ned. „Jeg skal dog — —“

Uden at tale ud stemmede han sig med et Stød i Vejret, til han stod med Overkroppen over Vandet, lige bagved Baaden, og rettede sine opspærrede Øjne, der bulnede ud i et vildt og søgende Blik, mod Passagererne. Den unge løftede Hovedet ganske svagt og saa forundret efter ham, men sagde intet. „Jeg er saa træt,“ sukkede han for sig selv og blev liggende for at vente.

Skyggen skød sig længere bort og tabte sig tilsidst. Den gamle strakte sig atter ud paa Ryggen ved Siden af den unge, hans Ansigt havde faaet et bistert og overmodigt Træk, som om han gottede sig over en god Hævn.

„Hæ!“ lo han knurrende, „jeg overrump-

lede hende. Det havde hun sku ikke ventet, at hun skulde se mig mere!" Og som Forklaring lagde han fredeligere til: „Det var min Kone! Hæ, lad ham ha' hende! Dyret!"

Det var midt paa Dagen. Solen var brudt igennem og brændte nu paa Flodens krusede Flade som paa en Plade af blankt og riflet Metal. Dybere og dybere sank Varmen i det rindende Vand.

Den gamle vilde blinke, fordi Skæret skar ham i Øjnene, men Laagene kunde ikke lukkes for Øjeæblet, der bulnede mere og mere ud. Han pustede besværet.

„Satans til Varme!" sagde han. „Det er, som man skulde kvæles!"

Men den unge Kunstner hørte ham ikke; han var sunken ind i sin egen Træthed, i en dulmende Følelse af Hvile uden Ende. Blidt, hengivent, endelig favnet af den ømme Sorgløshed, han havde søgt, lod han sig glide med Strømmens Løb, som en Birkestamme, der svinger føjeligt for Flodens Vilje.

Bunden af en stor Pram drog sagtelig henover dem og bragte et svalt Mørke med. Den gamle aandede lettet og flød højere op

mod Vandskorpen, ligesom om han vilde løfte Hovedet og trække frisk Luft. Idet Mulmet gled fra ham, var det, som han snappede efter det; hans Fødder sænkede sig med et Sæt og Hovedet rejstes, saa at Panden blev synlig i Vandfladen som en drivende Spaan. I denne halvt staaende Stilling gjorde han mindre Fart og sakkede tilbage.

„Giv Tid, Kammerat!“ raabte han og væltede sig om for at se efter sin Ledsager, men da han opdagede, hvor langt den unge var forud, smilede han maabende og overbærende og lagde sig mageligt tilrette igen, lige i Overfladen. Saaledes laa han en Stund, da han blev urolig ved at høre Vandet flæse bag sig og faa et Bølgeslag i Nakken. Han drejede Hovedet raskt, i samme Nu ramte Skruebladet ham med en raa Lussing, saa hans Kæber knustes.

Med en sukkende Lyd som af Bobler, der brister, vendte han Benene i Vejret og sank til Bunds.

Langsomt og blundende førtes den unge Kunstner videre ned ad Floden; først helt ude ved Alexanderbroen opdagede han, at

han var ene. Et Smil af kummerfuld Forladthed gled over hans Ansigt.

„Saadan er det!" sagde han smærteligt til sig selv. „Vi følges — og saa er vi ene!"

Hans Mund fik et bekræftende Udtryk; det saa ud, som om han mindedes.

Foran ham tonede en Skikkelse utydeligt frem. Saa bugtede Strømmen sig, varligt, og som én, der mente ham det godt og ledte ham venligt ved Haanden, førte den ham hen mod Skikkelsen.

Det var en ung Kvinde. Hun laa paa Ryggen som en sovende, med sit unge, kyske Ansigt lysnet af Flodens Sollys og med en Drøm af salig Sødme om sin milde, blødtsvungne Mund. Hendes sortblonde Haar svøbte sig beskyttende om Hovedets Form og skjulte næsten de fint buede Tindinger. En dyb, sorgtilsløret Ynde hvilede over hendes Træk, et Udtryk af evig Jomfruelighed og dog som dén, der har tømt Lidelsens Kalk til Bunden.

Ved en Bevægelse af Flodens Vand rørte hans Haand ved hendes Haar og viklede sig ind deri.

„Nu slipper jeg dig ikke!" tryglede han. „Nu slipper jeg dig ikke!"

Hun bøjede sig næsten moderligt mod ham, og hendes gyldne Smil blev dybere i sin Dunkelhed.

„Hvorfor smiler du?“ spurgte han med en Bæven af Frygt.

„Jeg smiler!“ sang hun. „Jeg smiler!“

„Sig mig hvorfor?“ bad han. — „Hvem har lært dig det Smil?“

En Solerindring ilede over hendes gaadefulde Ansigt, men hun svarede som en lykkelig Nynnen:

„Floden! Floden! Det er Flodens Smil!“

Et Øjeblik tav han, mens han søgte at tyde hende og sig selv.

„Det var det, jeg vilde male!“ sagde han omsider. „Det Smil, du smiler. Lykkens, Smærtens, Skønhedens Smil. Jeg kunde ikke, jeg kunde ikke. Ingen bar det, ingen ejede det. Jeg saa det hos Leonardo, men det findes ikke. Jeg fandt det ikke. Men du, du — du — —! O, jeg skulde have mødt dig før!“

Hun hørte ham blot som en fjern Mumlen. Vugget i sin sødmerige, solforløste Sorg laa hun med Hovedet nydende tilbagelænet og syntes at lytte til fjerne, fryde-

fulde Toner, som hun altid havde anet men først nu forstod.

Da han blev stille, var det, som hun fornam den pludselige Stumhed. Hun vendte atter sit Ansigt op mod det varme Skær.

„Floden! Floden! Det er Flodens Smil!“ sang hun sagte nynnende, og hendes salige Mund lyste gaadefuldt og gyldent op mod Dagen over dem.

VISIONER

I

Efter lang Tids Forløb gensaa jeg en af mine Bekendte, Maleren Freund.

Jeg havde lært ham at kende i Italien, nogle Aar tidligere, en Soldag i St. Marco's Klostergaard, hvor han sad og kopierede Fiesole's blide Freske af Kristus som Pilgrim. Et altfor stort, fuldskægget, kraftigt anlagt men ufærdigt Hoved vendte sig om mod mig, da jeg standsede for at se Fresken, et Ansigt, optrukket med skarpe, modgangsfulde, besynderligt usammenhængende Træk, og et Par rappe, mangeartede Øjne, der opfordrede mig til snarest at gaa. Trods Udtrykkets Mands-Karakter var der en arrogant og barnlig Naivitet deri, en uforliget Blanding af Kraft og Spædhed — som over den høje, sensible Pande, hvor de nervøse Aarer traadte synligt frem. Da jeg blev staaende uanfægtet, kom vi i Sam-

tale. Siden saaes vi daglig, og efter vor Hjemkomst mødtes vi nu og da.

Nu besøgte jeg ham, efter lang Tids Forløb. Jeg havde hørt, at han var syg og indlagt paa en Klinik nogle Mil fra Byen.

En tidlig Vaardag. Fra den fine, skyløse Himmel vældede en næsten sydlandsk Sol over den opvaagnende Jord. Intet var grønt endnu, men alt groede. Sundet var blaat, regelmæssigt riflet som paa et Billede af Eckersberg. Dagen var af en karsk og varm Friskhed, høj og bebudende.

Idet jeg traadte ind, saa jeg hans mørke Hoved, som laa tilbagelænet mod den hvide Pude. Det slog mig ved første Blik, hvor forandret det var.

Stort og magtfuldt, skønt det var afmagret, samlet og helt, udformet efter dets oprindelige Idé, fuldført. Den høje, kuplede Pande, hvor Aarerne ikke længer saaes; de stærke, rolige Bryn over Øjnenes dybe Gruber; den kraftige Næseryg; Kindernes Fasthed, hvor alle uforenelige Linjer var visket ud; den værdige Mandsmund, hvis kloge Læber var lukkede. Som en sort Skygge faldt det silkebløde Skæg langt ud over

Brystet. Alt, hvad der før havde været af ufærdigt i dette stort tænkte Hoved, var forsvundet.

Ja, nu var det færdigt. Dødens Haand havde modelleret her og fuldendt mesterligt, hvad Livet ikke havde evnet.

Det rystede mig at se ham, jeg havde ikke vidst, at han allerede var saa vidt paa Vej. Selv vidste han det ikke, hans Øjne var endnu stærke, men enkle og bevidste i deres Udtryk, luende af Vilje til at leve.

Et bredt Bælte af Sol strakte sig som en gylden Flod gennem Værelset; udenfor Vinduet kunde han se den usædvanlig blaa Himmel.

Lysets varme Hvidhed, Rummets blaanende Dybde, hele den skære, altberørende Vaarlighed havde øjensynlig mættet ham med snare Haab. Over hans strenge, mægtige Hoved hvilede en Mildhed af smilende Viden, en tryg Vished, som jeg ikke kunde forklare mig.

Da betroede han mig med sin af Sygdommen fortærede, næppe hørlige Stemme, at han om kort Tid rejste til Italien, hvor han skulde have været, da han blev syg

og tvungen til at vente. Han tøvede kun, til Foraaret var fuldt, højst fire Uger, tog saa til Florents for at gense Fiesole og paany opleve den toscanske Vaar, som overgik alt, alt, og derpaa videre til nye Steder i det uforlignelige Land. Han tænkte sig at blive borte et Par Aar.

Det var ikke en Febersygs Fantasier, men en klar Hjernes klare og uomstødelige Plan. Jeg kendte hans kærlighedsfulde Begejstring for Italien, vidste, hvad han havde vundet dér, og hvad han atter vilde søge. Og jeg vidste, at den Sygdom, der nu, ham uafvidende, bortaad uundværlige Dele i hans Bryst, kun trættede Tanken, ikke forvirrede den.

Jeg maatte gaa for ikke at udmatte ham; allerede taalte han ikke længer at tale, men skrev paa en Tavle, hvad han ønskede at sige mig.

Da jeg bød ham Farvel, greb han ilsomt til sin Tavle, skrev — og idet han rakte mig den, saa han paa mig med et fast og dvælende Blik, der var ejendommelig haardt og bestemt, næsten som en bydende Opfordring.

Der stod:
— Mødes vi ikke dernede?

* * *

Uventet kom jeg, næppe et Par Uger senere, paa Rejse til Grækenland. Jeg havde ikke tænkt paa Freund siden mit Besøg, tænkte heller ikke paa ham nu, skønt han ofte havde ytret til mig, at hans højeste Attraa var at komme til Athen.

Som jeg fjernedes fra ham i Afstand, fjernedes jeg fra ham i min Bevidsthed. Rejsen derned med dens Pludselighed og uafladeligt skiftende Skæbne, de nye og stærke Begivenheder, jeg blev Vidne til, skød sig ind mellem os. Ikke et Nu mindedes jeg ham.

En Eftermiddag sad jeg i Akropolis-Musæet, i det indre Rum, hvor de arkaiske Kvindeskikkelser og Kvindehoveder staar. Der var stille, en svanger, lydløst susende Stilhed som af svundne Aartusinders rindende Tid. Jeg var ene besøgende. En ung Billedhugger kopierede et af Hovederne; fordybet i sit Arbejde bevægede han sig blødt, med en plastisk Ro, der virkede har-

monisk ind i Tystheden. Klædt i sin hvide Kittel syntes han en levende Statue af en anden Kunst end den, der har skabt de arkaiske Figurer.

De smiler mystisk og meget vidende, disse Kvindehoveder, deres store, mandelformede, udhvælvede Øjne har et dunkelt Blik af smærtelig Glæde, og deres salige Læber er lukkede om en gaadefuld Sødme, der synes at forflygtiges i Taarer.

Hvorledes gaar det til, at der pludselig, fra Bevidsthedslag, som man troede dybt nedsænkede, uden paaviselig Aarsag skyder en Vækst af Erindring i Vejret? Hvorfor kom jeg med ét til at mindes Freund, uformodet men saa stærkt, at jeg saa ham næsten haandgribelig for mig? Og mærkeligt nok, det var hans Ansigt, som det havde været før Sygdommen, jeg nu saa, dette altfor store, dristigt anlagte, naivt udførte Hoved med de uforenede Modsætninger.

Var det det kraftige og naive i denne Kunst omkring mig, som kaldte hans Billed frem, eller disse hemmelighedsfulde Mundes dødsdybe Udtryk?

Jeg rejste mig og gik ud. Solen var i Ned-

gang. En fin, vidunderlig Rødme, endnu kun som en Anelse af Glød, gennemsitrede Luften; den blomstrede i Rummet som en henaandet Mandelblomst. Over Sletten ved Phaleron hvilede Sløret af en hvid og gennemsigtig Em, i hvilken alt stod med vage Omrids; den bløde Kystlinje spændte sig i en vidt svungen Bue om den blaa Bugt, hvis blanke Flade strakte sig med en umaadelig Storhed ud i Horisonten. Foran mig, hinsides Havet ved Piræus, krummede Salamis sin lange Ryg, der var svøbt i en Dunkelhed af dybblaa Dybde bag et hvidligt Skær. Og langt borte bag den, i en nær Fjernhed, hævede de peloponnesiske Bjærge deres rytmiske Kamme, den ene evigt bølgende bag den anden, fortonende i et endeløst og blaanende Perspektiv, der er af en ubeskrivelig skøn og dragende Vælde.

Mens jeg stod her i dette plastisk rene Landskab, der er den altid tilstedeværende Fortolkning af den græske Kunst, maatte jeg tænke paa, med hvilken beruset Hengivelse Freund vilde have tilegnet sig det.

Her skulde han have staaet, her, i mit

Sted, lykkelig over Forventning for Opfyldelsen af sin heftigste Længsel! Her vilde hans Evner have udviklet sig i ligelig Styrke; og formet under den stigende Udfoldelse af samlet Kraft vilde hans ufærdige Hoved her have vundet den magtfulde Helhed, som det nu ad anden Vej havde naaet!

Og igen saa jeg ham for mig, som jeg sidst havde set ham, dette mørke Hoved paa den hvide Pude, disse visse, uangrebne, af Liv og Død uddybede Øjne, og den smalle Mandsmund som en myndig Blodlinje i det skyggebløde Skæg.

Og jeg huskede hans kantet tegnede Ord paa den sorte Tavle: Mødes vi ikke dernede?

„Nej," sagde jeg til mig selv, idet jeg vendte mig og gik, „vi mødes ikke hernede!"

* * *

Athen smykkede sig den Aften som en Kvinde, der er bleven overmodig af Tilbedelse. Under den høje, dunkle Himmels Stjerner, der stod saa fjernt, at de kun skelnedes som smaa Glimt i det gennemsigtige Mulm, laa den livsblussende By med

brogede Baand af Lys omkring sig, Perlerader af Lys, Blomster af Lys, og med det illuminerte Akropolis som et fantastisk Diadem paa det natlige, udslagne Haar. Den bruste af Sejr og Selvfølelse, knitrede som Silke af tankeløs Pragt.

Jeg blev hurtig revet ind i Omgivelsernes kogende Rytme, og alt andet strøges ud af mine Tanker. Mens jeg gav mig hen i Øjeblikkets ekstatiske Svulmen, sank al Erindring ned i dyb Forglemmelse. Der var intet forudgaaende i mit Sind, kun det ene, værende Nu, som udslettede det andet.

Da jeg sent paa Natten vandrede hjemad, var det maanelyst og klart. Jeg boede i „den sorte Michaels Gade", ved Foden af Lykabettos, fra hvis Top det rolige Lys, der brænder vaagent hver Nat, mødte mit Øje med sit blinkløse Blik.

Mit Værelse laa paa tredie Sal; Vinduet vendte ud til Trappen, som udvendig paa Huset førte op til Etagerne. Der var saa lyst i Værelset, at jeg gik i Seng uden at tænde.

Træt, uden Tanker, faldt jeg hurtig i en god Søvn.

Jeg havde sovet længe, da jeg pludselig

vaktes ved, at min Dør lydløst aabnedes. Jeg satte mig op, fuldvaagen, og saa derhen. Døren var lukket. Men foran mig stod Freunds Skikkelse, høj og mørk, uden faste Omrids, kun med det store Hoved skarpt og mægtigt tegnet mod Værelsets lyse Bleghed. Under den strenge Pande buede sig de kraftigt skaarne Bryn, fra hvilke Blikket dvælende, næsten bydende mødte mit. En Stund hvilede vore Øjne i hinanden; han var mig saa nær, at jeg havde rakt ham min Haand, hvis han havde løftet sin. Jeg var fuldkommen rolig og klar.

„Jasaa“ sagde jeg ved mig selv, „saa er du altsaa død!“

I det samme gled han bort; det forekom mig, at Lysbæltet, der faldt ind gennem Vinduet, vibrerede svagt.

Jeg steg ud af Sengen og gik hen til Døren; den var aflaaset. Saa aabnede jeg Vinduet og lod Gryets svale Aande strømme ind over mig. Alt var saa tøvende tyst, Byen sov endnu.

Ja, det var ham! Dette vældige Hoved, hvor Dødens mesterlige Haand havde modelleret færdigt, hvad Livet ikke selv havde evnet. Det var ham!

Og jeg hørte hans Tavles stumme Spørgsmaal tone i mig med en Klang af noget, som jeg ikke kendte.

Den Nat var Freund død.

II

Mit Navn kaldtes.

Lysvaagen i samme Nu sprang jeg ud af Sengen og saa lyttende ud gennem det aabentstaaende Vindue. Det var klar, groende, dugduftende Juninat over lydløse Kornmarker til den ene Side og tiende Skov til den anden. Intet vaagent var at se, intet usædvanligt at høre. Jeg fornam den nærende Lyd af de dugdiende Straa, en sagte Puslen af et lille, natligt søgende Dyr, som jeg ikke kunde se, den sprøde Rislen af sitrende Poppelblade. Ellers kun dyb og stille Søvn.

Forundret tøvede jeg endnu, med Raabet boende i min Bevidsthed, saa listede jeg mig ned og hen til Døren, bag hvilken min Hustru og mine Børn sov. Der var stille hos dem. Jeg kunde høre deres Munde hen-

te det fulde Aandedrag og atter puste det langsomt ud, roligt og regelmæssigt, med en sund Dvælen deri, som det var beroligende at lytte til.

Længe stod jeg foran deres Dør, for at overbevise mig om, at ingen af dem var vaagen. Siden satte jeg mig i en Stol ved Vinduet og saa ud i den hviddunkle og varme Nat, der syntes at indeslutte alt i sin uendelige Blidhed.

Raabet, der havde vækket mig, tonede endnu i mit Øre, med en fortrolig Klang, som jeg vidste, jeg skulde kende. Som en stadig angstfuld klagende Kalden blev det ved at lyde, langsomt svindende, mit Drengenavn, som ingen længer brugte.

Og pludselig genkendte jeg min Moders Stemme, med en Vished, som mange Aars Minder ilede til for at bekræfte. Ja, det var hendes Røst! Saaledes kaldte hun, da jeg var Dreng, kun ikke angstfuldt, ikke angstfuldt som nu! Hvorfor kaldte hun paa mig fuld af Angst?

Min Moder var død nogle Uger forinden; jeg var da i Udlandet og kunde ikke naa hjem. Nu havde hun kaldt paa mig. Var

det inde i mig eller udenfor mig, at hendes Stemme klagende havde nævnet mit Navn? Drengenavnet, som kun hun havde brugt bestandig?

Jeg gik ovenpaa til mit Værelse og lagde mig igen, i en vaagen Klarhed, under hvilken sjælelige Dybder, som til daglig sløredes af uigennemtrængelig Dunkelhed, blottedes for mit Blik. Det var, som stod jeg paa en Bjærgtinde over Tilværelsens Skylag, der pludselig havde spaltet sig og lagt alt, helt til Dalens Bund, saa nøgent, at jeg maatte se.

Længe laa jeg saaledes og hørte Raabet fortabe sig i en Fjernhed, jeg ikke kunde naa. Gennem det aabentstaaende Vindue kom Opvaagningens karske Kor ind til mig, Lyd af Løv, der rystede sig udhvilet og beredte sig til Morgenens store Naade, Fryd af Fuglestruber, der lod Gryet tone i deres Instrumenter, smaa Pust af Solvinde, som løb spillende hen over Jorden og vækkede, hvad endnu sov.

Da jeg ikke kunde falde i Søvn, klædte jeg mig paa og gik ud. Min Moders Raab fyldte min Sjæl med klagende Kalden; hen-

des kendte Stemme var mig nærværende som aldrig før.

* * *

Atter blev mit Navn kaldt, højt, som et Raab om Hjælp, næsten som et Skrig.

Ligesom den foregaaende Nat var al Søvn i samme Nu strøgen af min Bevidsthed, lyttende ædru sprang jeg ud af Sengen. Det var lys, mild, blundende Nat.

Raabet havde lydt saa nær, som var det blevet raabt lige under mit Vindue, der stod aabent, og skønt jeg øjeblikkelig havde genkendt Stemmens Klang, bøjede jeg mig ud gennem Vinduet for at se, om min Hustru, som sov i Værelset under mig, skulde have aabnet sit og kaldt. Men det var lukket og mørkt.

En Stund stod jeg og hørte Raabet tone, mit Drengenavn i min Moders Røst.

„Det er ikke muligt," sagde jeg til mig selv. „Det kan ikke være muligt!"

Jeg gik ned, aabnede Døren til Værelset, hvor min Hustru og Drengene sov, traadte ind og strøg en Tændstik. Uforstyrrede og trygge laa de der, Børnene pustede sagte i

den gode Søvn, som smaa stærke Bælge, der arbejder støt. Et øverste Vindue stod aabent, Nattens svale Luftning aandede ind.

Stille listede jeg mig ud og satte mig ved Vinduet, i den samme Stol som Natten før. Det hvide Skær fra den høje, hvidblaa Himmel laa, glimtende af Dug, over den lille Gaardsplads med Plænen, over Vejen og Græsmarken paa den anden Side, som et bristende fint Slør, der er faldet fra den lyse Sommernats lyse Aasyn. Hinsides Græsmarken stod den sovende Skov, grøn i Skæret, sort i Skyggen. En Nattergal, gemt i dens Mulm, udsang sine brystdybe Soltoner, der svulmede i Lydløsheden som en Nil af Vellyd. To Dyr kom vejrende ud fra Brynet, det ene varsomt efter det andet, standsede med Hovederne løftet i Lytten og gav sig derpaa til at bide i Græsset, der stod dem til Bugen.

Stilheden bævede af Fred, som mit Hjærte af Forventning. Raabet lød i mig, med Klang af kaldende Nød, næsten af Gru, som jeg ikke kunde forklare mig og ikke undgaa.

„Er det din egen Smærte, som har vækket dig?“ tænkte jeg, og mindedes hin Mor-

gen, da jeg, langt fra mit Hjem, modtog Telegrammet om min Moders Død. Men hvorfor den angstfulde Skræk deri? Hvorfor dette Skrig om Hjælp!

Indtil Natten blegnede mod Morgen, blev jeg siddende. Intet usædvanligt var at se, intet hemmelighedsfuldt at høre. Kun min Moders Stemme, der steg fra Dybet af min Bevidsthed som fra Bunden af en fjern, fordunklet Dal.

* * *

Nogle Nætter gik. Da kaldtes mit Navn paany, døende sørgmodigt, som et Suk i Horisonten.

En pludselig, blind Smærte faldt over mig, en blødende Kummer, der syntes at komme fra en forglemt Graad, jeg skulde have grædt.

„Hvad er det, der sker?“ tænkte jeg. „Hvad er det for Lag af dit Liv, der rejser sig og bryder og ikke kan falde til Ro?“

Jeg laa og saa frem for mig, søgende i mine Tanker efter en forklarende Erindring. Værelset var mørkt, Natten var mørk. Udenfor hørte jeg den mylrende Lyd

af mild Regn, som brast mod Løv og Straa og sivende sank.

Efter en Stund stod jeg op og satte mig ved mit Vindu, som var aabent. Mørket duftede af frugtbar Sødme, alt tørstende drak. Det var en drægtig Nat. Muld og Mulm var som to svangre Kvinder, der hviskede fortroligt sammen, to ømme Mødre, der er tyste af bærende Tyngde.

Fjernt, fjernt bævede mit Navn. Som en vibrerende Streng, der er ved at forstumme; som en klagende Klang, der brister ved at klinge mod en stærkere og fuldere Tone.

* * *

Min Moder kom imod mig.

Allerede længe havde jeg kunnet høre hendes Hulken, en forfærdelig Graad, som ikke var klagende, ikke bønfaldende eller truende, men et Overmaal af alt levendes Lidelse, en Opløsning i Graad.

Nu saa jeg hende komme mod mig. Hendes Ansigt var stivnet i en usigelig kærlighedsfuld Smærte, hendes Øjne, fra hvilke to Taarestrømme randt, omsluttede mig med en Ømhed, i hvis sorgfulde Dyb mit

Blik sugedes. Og stadig denne dødelige Hulken, der gennemrystede hendes Væsen men ikke hendes Legeme.

„Mor!“ stønnede jeg, pinefuldt knuget af hendes uophørlige Graad og lykkelig forfærdet ved at se hende. „Kommer du tilbage til os?“

Hun lagde sin Pande hvilende paa min Skulder, og saa var det, som en stor og ukendt Sørgmodighed sank gennem mig, en Forblødning af Smærte over Livet.

Vi stod samlet omkring hende, alle hendes Børn. Og vort lidende Spørgsmaal var det samme:

„Kommer du tilbage til os?“

Hendes Hulken lød som før, udenfor os, inden i os, syntes ikke længer at komme kun fra hende, men allevegne fra og fra alt.

„I enogtyve Dage,“ hørte vi hende sige, med en Stemme, som Adskillelsens Fortvivlelse havde gjort ukendelig. „I enogtyve Dage kan jeg være hos Jer!“

Mine Søstre begyndte at græde, deres Hulken blandede sig med hendes. Lidt efter lidt græd alle.

Saa løftede Moder sit Hoved fra min

Skulder og omfavnede os i et Blik, der fjernede sig. Den forfærdelige Hulken lød bestandig.

Da stod jeg alene igen. Paa den nøgne Jord foran mig saa jeg min Moder, der blev til Muld. Jorden optog hende i sig, som en Del af sig selv, først hendes Hoved, hvis hulkende Graad blev ved at lyde, derpaa hendes Skulder, hendes Bryst, hele hendes Legeme blev til ét med Jorden. Tilsidst kunde jeg kun se hendes Fodsaal, kun som Skyggen af en Fod i Jordskorpen, saa viskedes ogsaa den ud, og alt var slettet.

Men Jorden hulkede endnu, en uophørlig Graad, der gennemrystede dens Grundvold.

INDHOLD

GYLDENDALSKE BOGHANDEL · NORDISK FORLAG

L. C. NIELSEN

TRE MÆND. 2 Kr. ❦ MIT LAND —! 75 Øre. ❦ DRENGE TIL ORLOGS. 2 Kr. 75 Øre. ❦ EN DANSK HØJSKOLEMAND. 3 Kr. 50 Øre. ❦ VAARDIGTE. 4 Kr. ❦ DE ONDE AAR. 4 Kr. ❦ REJSEN TIL ROM. 1 Kr. 50 Øre. ❦ VANDRINGER. 2 Kr. 25 Øre. ❦ KANTATE VED UNIVERSITETETS MINDEFEST FOR CHRISTIAN XI. 75 Øre. ❦ Oversættelser. GUSTAF AF GEIJERSTAM: BRØDRENE MØRK. 4 Kr. 50 Øre. ❦ TANTE SOLSKIN. 75 Øre.

Forlagstrykkeriet, Klareboderne 3, København K.

